

Kuşatılmanın Umutları!

“Acılı, bungun, karmaşık günler yaşıyoruz. Birçok şey sıfır derece çılgınlık, delilik(...) Dört yandan kederlerin çapraz ateşi altındayız. Yaşanan günlerin sisi dört yanımızı sarmış!”(1)

İlerledikçe zaman; düştükçe takvimin yaprakları bir bir yere, daha da ağırlaşıyor halkların üzerine yığılan zulmün yükü. Tüm dünyayı esir almaya çalışıyor karanlık. Avrupa ülkeleri neoliberalizmin çarklarında ezilirken; insanları gün geçtikçe yoksullaştırıyor, açlık/işsizlik artıyor... Ortadoğu'da savaş tamamları bölge insanlarını göz yaşlarına mahkum ederken; kulakları sağır eden tehditkar sesler yakın coğrafyalara kara haber elçisi gibi ulaşıyor. Gerici/yobaz neoliberal İslamcılar dünyanın çeşitli yerlerinde sayıca artmaya, görünür olmaya ve hastalıklarını bulaştırmaya çoktan başladılar... Türkiye'de AKP tahakkümü insanların onurlu yaşama hakkını ellerinden almaya, demokrasi ve düşünce özgürlüğünde büyük yaralar açmaya devam ediyor. Her şeye rağmen 2012'yi uğurlayıp 2013'e "merhaba" derken tüm dünya meydanlarından halkların umutlu mücadele çığlıkları yükselmeye başlıyor...

“Bungun, karmaşık, acılı zamanlar yaşıyoruz. Birçok şey sıfır derece utanmazlık, aptallık(...) Her yandan şarkısızlığın çapraz ateşi altındayız. Yaşanan günlerin pusu dört yanımızı sarmış!”(2)

İlerledikçe zaman; düştükçe takvimin yaprakları bir bir yere, daha da ağırlaşıyor halkların üzerine yığılan zulmün yükü. Adamızı esir almaya çalışıyor karanlık. Kıbrısın kuzeyinde asimilasyon politikaları bütün yıkıcılığıyla devam ederken; 2012 yılı,

bu politikalara
Sünnileştirme
çalışmalarının
daha ciddi şekilde
eklemlendiği bir
yıl oldu.
Sahillerimizin
sermayeye
peşkeş
çekilmesi
yetmedi,
denizimizi
siyaha
boyayacak
Petrol Dolun
Tesis projeleri
gündemdeki
yerini

sağlamlaştırdı. Elimizden gidenlerin ardından yeni özelleştirmeler kapıda... Halkın öz kuruluşları tek tek elimizden alınıyor. Adaya yeni ulaşan paket daha birçok felaketi haberliyor. Mücadele edenlere davalar okunuyor, tutuklamalar her geçen gün artıyor, yargılanıyoruz! Her şeye rağmen 2012'yi uğurlayıp 2013'e "merhaba" derken, Kıbrıslı Türk halkı varoluş mücadelesine devam ediyor...

“O, 'gerçek'in yolu 'denemek' der. Oturmayı değil yürümeyi; su gibi donduruldukça genişlemeyi.”(3)

Baraka Kültür Merkezi on ikinci yılına girerken denemekten vazgeçmiyor, inançlı kadrosuyla her geçen yıl daha da büyüyor. 2012 yılında yepyeni mekanına taşınan Baraka, aylardır Kızılbaz bölgesinde sevenleriyle buluşuyor.

Adanın bağımsızlığı ve halkların kardeşliği şiarı hep yükseldi Baraka tarafından. Bu yıl 14 Ağustos'ta bu istenç bir kez daha seslendirildi "Bağımsız Kıbrıs" etkinliğinde. Hem Kıbrıs'ın iki yanından hem de Türkiye'den sanatçıların var ettiği etkinlik, yaza damgasını vurur nitelikteydi.

Yazın, Baraka için bir başka önemli gündemi de çocuklar için düzenlenen yaz kurslarıydı. Sünni İslam dayatmaları çerçevesinde yapılan Kur'an kurslarına alternatif olarak kurgulanan yaz kurslarında, çocukların yaratıcı becerilerini canlandırarak ve paylaşımcı/kolektif bilinçlerini uyandıracak etkinliklere yer verildi. Tiyatro, müzik ve resim-el işi dersleri, Baraka aktivisti öğretmenlerin katkısıyla hem eğlenceli hem de öğretici saatlere dönüştü. Mahalle çocuklarıyla sağlam bir güven ilişkisi inşa edildi...

Enternasyonal dayanışma ve paylaşımın önemine inanan örgüt, bu yıl hem Türkiye'deki açlık grevlerini desteklemek; hem de Filistin ve Suriye halklarına yaşatılan savaş acılarını protesto etmek için sokaktaydı. Aynı zamanda Ortadoğu'nun emperyalist çıkarlar uğruna kızıştığı bugünlerde; deneyim/bilgi alışverişine önem veren Baraka, Kıbrıs'ın kuzeyinin uzun zamandır beklediği bir buluşmaya da adını yazdırdı. Türkiye'den dört farklı siyasetin temsilcilerini adamızda konuk eden örgüt, çok geniş katılımlı bir panel düzenledi. Herkesin memnun kalarak ayrıldığı panel, uzun süre adından bahsettirdi.

İlk yılından itibaren Baraka Kültür Merkezi'nin çağrısını yaptığı Uluslararası Kıbrıs İşçi Filmleri Festivali bu yıl beşinci

yaşını kutladı. İlk senesinde sekiz örgütle organize edilen festival, bugün yirmi bir örgütün organizatörlüğünde gerçekleştiriliyor. Festival'in beşinci yılında Baraka Film Atölyesi'nin de iki filmi programdaydı. Film Atölyesi yeni dönemde yepyeni bir kısa film için hazırlıklarına çoktan başladı...

Baraka, sokağı boş bırakmıyor. Birçok eylemde ve grevde halkla birlikte direniyor. Örgütün, özellikle 2012 yılı içerisinde gerçekleştirdiği elçilik önu şok eylemi büyük yankı uyandırdı. Bu eylem, bir kez daha halkın istediği zaman istediği yerde eylem yapabileceğini göstermiş oldu. Eylemin gününü ve saatini duyurmadan TC Elçiliği önüne yürüyen aktivistler tam da UBP kurultayı vesilesiyle AKP milletvekillerini ağırlayan elçiliğe büyük bir hınçla bağırdılar sloganlarını. Hem de bu, Baraka'nın elçilik önünde yaptığı ilk şok eylem değildi. Örgüt, daha önceki yıllarda da elçilik önünde farklı bir şok eylem imzasını atmıştı. Aktivistler mücadele coşkusunu artıracak yeni eylemler için heyecanla düşünmeye devam ediyorlar...

Sol Anahtarı ve Baraka Tiyatro Ekibi(BTE) eylemlerin ve grevlerin aranan rengi olma özelliğini taşımaya devam ediyor. Sol Anahtarı şarkılarını emekçilerle birlikte seslendirirken, Baraka Tiyatro Ekibi yaşanan sıkıntıların sesini yükseltiyor sokaklamalarıyla. Kültürel değerlerimizin yağmalandığı bugünlerde Sol Anahtarı ve BTE Bandabuliyası'ya da boş bırakmadı. Yok olmaya yüz tutmuş Bandabuliyası sahiplenildi. Şarkılarıyla esnafa moral veren Sol Anahtarı ile Kutlu Adalı'nın "Çirkin Politikacı Pof" hikayesini oyunlaştıran BTE, büyük beğeni topladı. Çok güzel ilişkiler kuruldu. Sol Anahtarı üçüncü albümü için beste çalışmalarına başlarken; BTE de Nisan ayında "Ödenmeyecek Ödemiyoruz" oyunuyla seyircisiyle buluşmaya hazırlanıyor...

2012 yılı itibarıyla onuncu yayın yılına giren Argasdi, hiç aksamadan okuyucusuyla buluşuyor yıllardır. Yirmi dokuzuncu sayıda dosya: Kültür! Kültürü çeşitli boyutlarıyla irdeleyen dergi, okuyucusuyla sıcak bir iletişim kurmayı hedefliyor. Bu yıla kadar "Kıbrıslı Türk Devrimci Hareketi(Halk-Der)" ve "Hemen Şimdi" isimli iki yayına sahip Argasdi Kitaplığı sürpriz bir üçüncü kitap için yola koyuluyor...

Baraka yıllardır olduğu gibi sokağa ve kültür alanına yığınak yapmaya devam ediyor... Baraka yıllardır varoluş kavgasını sürdürüyor...

“Umutlar kavgalarda omuz omuzadır. Durmadan gerilir bir çelik şarkı teli... Durmadan şafağın vaktine saat kurulu. Gider gelir bir şarkı ağlar gecede... Sevgi bazı düzenlerde bir yaralı kekliktir uçar iken kanadından vurulur. Gider gelir bir yürek ağlar gecede... Durmadan şafağın vaktinde saat kurulu... Hiç kuşkun olmasın kınalı keklik, hiç kuşkun olmasın yaralı gençlik... Her şeyin hesabı bir gün sorulur!”(4)☒

Şiirler:

(1),(2) Fikret Demirağ, "Acılı Bungun Karmaşık Günler", Dinle Şarkımı, İleri Basımevi, 1982

(3) Mehmet Kansu, "Asıl Olan Denemek", Şaşırtıcı Bir Rüzgardır Değişim, Cem Yayınevi, 1997

(4) Fikret Demirağ, "Sevgi Bazı Düzenlerde", Dinle Şarkımı, İleri Basımevi, 1982

SAHİBİ
BARAKA
"BAŞKA BİR KÜLTÜR MÜMKÜN"

Ayvalı Sokak No:3
Kızılbaz Lefkoşa
argasdi@baraka.cc
www.baraka.cc

Baskı: TipografArt Matbaa

Hammaliye Kurulu:

Besim Baysal, Şifa Alçıcıoğlu,
Başak Önel, Zekiye Şentürkler
Grafik Tasarım: Ömer Tatlısu
Argasdi değerlendirme tarihi:
22 Şubat 2013 Cuma, Saat: 19.00

Argasdi, ehilleştirilemeyen bir ottur.

Susuz, güneşsiz de kalsa, bıkmadan usanmadan,

başkalarını bıktırmak pahasına inatla bitiveren bir ot!

Argasdi, Baraka Kültür Merkezi'nin kolektif olarak oluşturduğu değerleri çerçevesinde, toplumu, dünyayı, politikayı, sanatı ve kültürü kavrayışını okurlarıyla paylaşmak ve tartışmak için bir ifade aracıdır.

Açık söylemek gerekirse -ki gerekir- yazarları, çizerleri ve muhabirleri tarafından. Eşitlikçi, özgürlükçü, cinsiyetçilikten ve milliyetçilikten uzak, ekolojist, anti-kapitalist taraftan yazarlar, çizerler.

Argasdi, yazarları ve okurları tarafından yaşatılmayı ilke edinir, reklam almaz.

Okurlarının eleştirisi ve katkılarını tartışmaya, kendini ve okurlarını daha iyiye, daha güzele doğru evriltmeye açıktır. Hatta buna bayılır...

Argasdi'de yer alan röportajlar dışındaki görüşler sadece yazarına değil Baraka Kültür Merkezi'ne de mal edilebilir.

Mücadele ve Emekçiler

Mustafa Batak
mustafabatak91@gmail.com

Dağılmış ve bir türlü toplanmak bilmeyen belediye krizi ile karşı karşıyayız. Bir yılı aşkın bir süredir, Lefkoşa'nın gündemi belediye. İşçiler, geçtiğimiz yılın ekim ayından beri sokakta ve hakları için mücadele ediyorlar. Onların sokakta oluşunu yanlış yorumlayanlar da olsa, bu uzun sürede, istekleri hep netti; "hakları olan maaşları ve sosyal güvenceleri." Belediye içerisinde Cemal Bulutoğlulari başkanlığında atılan yanlış adımlar, hesapsız yatırımlar ve yine hesapsız istihdamlar, sonuçta Lefkoşa Türk Belediyesi'ni, çalışanlarını ve diğer borçlarını ödeyemeyecek noktaya getirmiştir. Geline bu noktada belediye batmış ve işçiler bir yıl içerisinde üç kez greve inmiştir. İşçilerin ödenmeyen maaşları ve yatırılıyor olarak gösterilmesine rağmen, aylardır yatırılmayan sosyal sigorta ve ihtiyat sandığı yatırımları, belediye yönetiminin ve hükümetin suç işlediği anlamına geliyorken yapılacak grev kaçınılmazdı. Çıkkılan ilk grev 2011 yılın ekim ayında idi. Belediye yönetiminin basiretsizliği olsa dahi, mevcut sorun bir şekilde düzeltilip, işçiler tekrar iş başı yapsa da sorunun çözülemeyişi, yeni grevlerin ve radikal eylemlerin habercisi gibiydi. Keza öyle de oldu. İşçiler, lastik yakmak ve Başbakanlık önüne/Dereboyu'na çöp dökmek gibi ülkemiz için radikal eylemlilikler ortaya koydu.

Onlar hakları için mücadele edip inançlı bir tavır ortaya koysalar da, Belediye Emekçileri Sendikası'nın naif tutumu ve başkanın gitmesiyle sorunların çözüleceğine olan inanış onları bir şekilde bağlıyor durumdaydı. Toplumun genelinin ve Lefkoşa halkının çöplerden dolayı homurdanması ilk olarak işçilerin direnişine destek veriliyor gibi algılansa da, daha sonra hükümet ve "valiliğin" talimatıyla toplatılan çöpler ve

sendikanın buna onay vermesi, mevcut sorunun ve halktan gelen seslerin önünü tıkadı.

Bu bağlamda toplumun gününbirlik yaşadığı; valilikten çıkan kararla çöplerin toplatılması sonucunda, işçilerin kaderleriyle baş başa bırakıldığını söylemek pek de yanlış olmaz. Peki, bu arada başkan ne yapıyor? İşçilerin yanına inip grevi desteklediğini söyleyerek, topu bir anlamda hükümete atarak sıyrılmaya çalışıyor. Hükümet ise kendi yasalarını hiçe sayarak emekçilerin angarya ve güvencesiz çalıştırılmasına göz yumuyor ve bu adaletsizliği destekleyerek, polisi haklarını arayan işçilerle karşı karşıya getiriyor. Kendi yasalarına dahi aykırı düşen hükümet, suç işleyerek, ezilen ve sömürülen emekçileri bastırıp, susturmaya çalışıyor. İşçiler; ortaya koydukları mücadele sürecinde yaşadıkları tüm olumsuzluklar ve ortaya çıkan belirsizlikle başbaşa bırakıldılar.

Bu durum sendikayı uzlaşma yoluna itti. Cemal Bulutoğlulari'nin; "işe başlasınlar maaşlarını alacaklar" sözleri üzerine BES başkanı Savaş Bozat'ın; "maaşlar yatsın işe başlanacak" sözleri tarafları masada buluşturdu. Daha sonra yapılan bir takım anlaşmalar sonucunda, yeniden yapılandırma adı altında, emlak, bilgi işlem, imar ve maliye veznelerinin açılması ve Ziraat Bankası'ndan alınacak borç ile bir miktar ödeme ve ödenecek borçların ardından belediyenin tekrardan toparlanması planlanıyor. Bunun nasıl bir uzlaşma ve neyi ön görülerek planlandığı anlaşılabilir değildir. Klasik bir söz vardır; "borç, borç ile ödenmez" diye, benzer durumun hâsil olduğu noktadayız. Alınan borç, önümüzdeki

süreçte bir süre maaşların yatmasına ve sorunların örtülmesine vesile olabilir. Ancak sorun, ekonomik olarak çöken belediyenin ve düzensizliğin yerleştiği yerdedir. Yani ufukta güven verici hiçbir unsur yoktur. Şu anda ödenmesi gereken çalışanlar, maaşları, sosyal sigortaları, ihtiyaç sandıkları ve hatta Lefkoşa halkının yaşadığı sorunlar ve her yağmur arifesinde yaşanan sel telaşı sonucu bitmeyen kanalizasyon sorunu uzlaşmaların önlerinde duruyor. Ziraat Bankası verdiği yüklü miktarda paranın peşine derhal düşmüş ve Lefkoşa Türk Belediyesi'nin içerisine bir mukayyit görevlendirmiştir. Artık belediye Ziraat Bankası'nın kontrolindedir. Böylece ne seçilmiş ne de seçilecek hiç kimsenin sözhakkı olmayacaktır. Ortaya koyulan mücadelenin ardından bu durum iradenin kaybı ve teslim oluşun resmidir. Belediye emekçilerinin örgütü olan sendika, çalışanların menfaatlerini korumalı ve hatta bu haklar üzerine yenilerini eklemeliydi. Ekonomik ve aynı zamanda demokratik mücadele aracı olması gereken sendikanın, sadece çalışanların maaş ve güvenceli çalışma haklarını değil, aynı zamanda demokratik haklarını mücadeleye katması gerekirdi. Ancak bunların hiçbirinin olduğunu söyleyemeyiz. Hatta bunların üzerine verdikleri meşru mücadeleye rağmen birçok belediye çalışanı ve sendika yönetim kurulu üyesine davalar okundu. Mevcut sorun muğlâk ve bir o kadar da hassas. Ancak şu bir gerçek, ya varsındır ya yoksundur. Bu mücadele içerisinde emekçiler vardı ve aylarca direndiler. Bizlere düşen ise ortak çıkarları doğrultusunda toplumsal desteği yükseltmek ve yanlarında olduğumuzu her zaman göstermektir. ☒

Kurultay bitti. Ya şimdi?!

Uzunca bir süre memleket UBP kurultayıyla yattı, UBP kurultayıyla kalktı. Parti içindeki hesaplaşmalar, etik değerlere sığmayan açıklamalar ve davranışlar gündemin hep ilk sırasında yer aldı. Sonunda herkesin merakla beklediği gün geldi ve kurultay gerçekleştirildi. Ancak öncesi gibi sonrasının da olaylı olması, kafalarının rahatlaması için kurultayın bitmesini bekleyenleri hayal kırıklığına uğrattı. Hayal kırıklığına uğrattı çünkü ülkemizde hala daha sorunların kaynağını UBP'de gören, UBP içindeki sorunların çözümüyle veya en iyi ihtimalle UBP'nin gitmesiyle ülkede işlerin yoluna girebileceğini düşünen bir anlayış var.

UBP ne yasa dinliyor ne mahkeme. Kurultay sonrasında Ahmet Kaşif'in aldığı ara emri ile başkanlık yetkileri dondurulan İrsen Küçük mahkemenin kararına uymuyor. Bir nevi mahkemeleri sallamıyor da diyebiliriz. Üstelik uymayacağını da açık açık dile getiriyor. Belli ki Tayyip Erdoğan'ın diktatörlüğünden çok

etkilenmiş. Bir ülke düşünün ki o ülkeye hükümet edenler yasalara uymuyor. O zaman halk yasalara neden uysun? Yoksa yasalar sadece halk için mi geçerli? Bunların hepsi UBP'ye karşı mücadele etmek için yeterli sebepler. Zaten biz de UBP'yi dostumuz bilmiyoruz!

Ancak burada dikkat edilmesi gereken çok önemli bir husus vardır. Ülkede bu mandra düzenini kuran ve devam etmesi için çabalayan kimdir? Bu düzeni değiştirmek için neyi temizlemek gerekir? UBP'yi devirmekle bu düzen değişir mi? Hiç kuşku yok ki UBP, bu düzenin en iyi uygulayıcılarından birisidir. Ama ülkede bu düzeni kuran da devamını isteyen de Ankara'dır. Bu yüzdendir ki hedefimiz de Ankara olmalıdır. Sadece UBP hükümetine yüklenip, esas hedefi görmemek, yapabileceğimiz en büyük hatalardan biridir. Ancak bir de bunun farkında olup, bilerek Ankara'ya yüklenmeyenler de var. Çünkü bu düzenden onlar da nemalanmak istiyor. Sakın onların düzeni değiştirmek istediklerini falan

düşünmeyin. Bas bas bağırdıklarına ve ülkedeki düzensizliğe, hukuksuzluğa isyan ettiklerine bakmayın. Kendileri gelse çok daha fazlasını yapabilirler, emin olun.

"Kurultay bitti. Ya şimdi?!" dedik. Dün de bugün de yarın da yapmamız gereken tek şey hem Ankara'nın buradaki yerli işbirlikçilerine hem de bizzat Ankara'ya karşı mücadelemizi artırarak devam ettirmek.

Çöplüğe Dönüşen Sadece Lefkoşa mıydı?

Lefkoşa Türk Belediyesi çalışanlarının grev yapması ve bu sebeple de Lefkoşa'daki çöplerin toplanmaması başkenti adeta bir çöp deryasına çevirdi. Çöplerde biriken mikroplarsa insan sağlığını ciddi şekilde tehdit ediyordu. Hatta bir ara AIDS'e neden olan HIV virüsünün bile yayılma tehlikesinden bahsedildi. Hepimiz çok kızgındık. Hepimiz çok tedirgindik. Ve en önemlisi hepimiz isyanlardayık. Ancak kime kızgındık ve kime isyan ediyorduk? Maalesef bir kısım insanımız, çöplerin toplanmamasından kaynaklı sıkıntıların tek nedenini, belediyeden paralarını alamadıkları için eylem yapan işçilerde gördü. Fatura grevcilere çıkarıldı. Belediyeyi batıran başkanın hiç mi suçlu yoktu? Yoksa kimin suçlu olduğu veya kimin haklı olduğu önemsizdi ve "Şu grev bitse de artık çöplerimiz toplansa" mı deniliyordu? Yani paralarını alamayan işçilerin canı cehennem, biz kendi canımızı kurtaralım, hastalık kapmadan şu belayı başımızdan bir def edelim, başkalarının aç kalması umurumuzda bile değil mi diyorduk?

Aslında esas çöplük bu bencil zihniyetin içinde. Belki de AIDS'ten bile daha tehlikeli bir hastalık şu bencillik, vurdumduymazlık, nemelazımcılık. Ve yaydıkları koku emin olun ki en ağır çöp kokusundan bile daha ağır ve rahatsız edici.

Sondaj Bitti, Atıklar Yine Bize Kaldı!

Çok iyi hatırlayacaksınız. Güney'de başlayan petrol arama çalışmalarına misilleme olarak Ankara hükümeti yabancı bir petrol şirketiyle anlaşma imzalayıp kuzey'de bulunan Singrası (Sınırüstü) köyü yakınlarında sondaj çalışmalarına başlamıştı. Bu konu o günlerde sıkça tartışılıyordu. Hatta petrol aradıkları gemi bile gündem olmuştu. Neyse. Sahi ne oldu o konu? Çıktı mı petrol? Bize de pay var mı petrolden?

Petrol çıktı mı çıkmadı mı bilmiyoruz (zaten hiç bilmeyecektik) ama bildiğimiz tek şey geriye bize her zamanki gibi sadece atıkların kaldığı. Geçenlerde gazetede çıkan bir haberde bölge halkının, sondaj çalışmalarının bitmesiyle, orayı terk eden sondajcıların, geride bıraktığı atıklardan rahatsız olduklarından ve bunların insan sağlığını tehdit edişinden bahsediliyordu.

İşte alın size Ankara'nın Kıbrıs Türklerine verdiği öneme çok güzel bir örnek daha. Ankara yine sırtımızdan çıkar sağlayıp, işi bitince de yine bize sadece atıklarını bıraktı. Sağlığımız, geleceğimiz umurlarında bile değil.

“90 Milyon TL'lik Kredi Sorunları Çözer”mi?

“Lefkoşa Türk Belediyesi'nde aylardır çalışanların grev ve eylemlerine neden olan krizin aşılması için Ziraat Bankası'ndan alınan 90 milyon TL borçla yeniden yapılanma için adım atılırken, Belediye Başkanı Cemal Bulutoğulları ile BES Başkanı Savaş Bozat'ın da uzlaştıkları açıklandı.” Bu haber bazıları için bir zaferin habercisi olabilir. Lefkoşa Belediyesi'nde yaşanan krizin çözüldüğü gibi bir algı ortaya çıkmış da olabilir. Peki bu krediyle gerçekten sorunlar çözülmü mü? Şimdi bir düşünelim. Bir banka, krizdeki bir belediyeye 90 milyon TL kredi veriyor. Peki kara kaşına, kara gözüne mi? Elbetteki ki bir banka hele de 90 milyon TL gibi bir parayı kimsenin kara kaşına kara gözüne vermez. Nedir bu “yeniden yapılanma”? Bu işin şartı şurtu yok mu? Tabii ki var. Aynen AB gibi düşünebiliriz. AB, krizdeki üyelerine para yardımı yapıyor ancak bunun yanında çalışanların bir sürü özlük hakkında da kısıtlamalara gitme şartını sunuyor. Bu şartları yerine getirenlere, yani emekçilerin haklarını budayanlara da parayı veriyor. Sanki ekonomik krizin suçlusu emekçiler gibi. Ziraat Bankası'nın verdiği kredinin de bundan farkı yok. Banka, belediyeye çalışanların özlük haklarının budanması karşılığında bu parayı verdi. Peki çalışanların hakları budanacaksa, işten durdurular olacaksa, kısacası bedeli yine emekçiler ödeyecekse, belediye başkanı hiçbir şeyin hesabını vermeyip, rahat rahat koltuğunda oturacaksa, buna “sorun çözüldü” diyebilir miyiz? Sorun çözülmedi, hatta arttı. Ancak da gün kurtarıldı. Bugünü kurtardık da yarını düşünen var mı acaba? Yarın ne olacak? Ya sendikaların durumu? Çalışanların haklarını savunmakla mükellef sendika, böyle bir öneriye nasıl evet der? Hani belediye başkanı hesap verecekti? Hani şeffaf yönetim? Hani mafyadan arınmış belediye? Şimdi bunun hesabını kim verecek?

Yine Yeni Yeniden “Paket”lendik!

İşbirlikçi UBP hükümetinin Ankara'da Türkiye Cumhuriyeti ile imzaladığı yeni üç yıllık ekonomik protokol (halk diliyle “paket”) hiç kuşku yok ki gündemimizin en önemli maddelerinden birisidir. Yıllardır TC hükümeti tarafından Kıbrıslı Türklere “refaha kavuşturma” süsüyle uygulanan bu paketler, sadece emekçi kesimin cebine el uzatmakla kalmıyor, günden güne halkı yoksullaştırırken, birçok alanda baskıları da yanında getiriyor. Yıllardır her paketle rahata kavuşacağımız, her şeyin yoluna gireceği yalanları işbirlikçi hükümetlerimiz ve Ankara işbirliğiyle ortaya atılıyor ancak her alanda gayet planlı ve düzenli olarak geriletilmeye devam ediyoruz. Son olarak imzalanan protokol, ekonomik tedbirlerden öğretmenlerin disipline edilmesine, sendikaların etkisizleştirilmesinden özelleştirmeye kadar oldukça geniş bir yelpazede karşımıza çıkarıldı.

Aslında bu paketlere hiç de yabancı değiliz. Yıllar öncesinde ülkeye Ankara tarafından işbirlikçi hükümetler aracılığıyla gönderilmeye başlanan bu paketler, halk tarafından da tepkiyle karşılanmış, karşı çıkmıştı. Şimdi de yapmamız gereken bu pakete topyekün karşı çıkmaktır. Ancak nasıl ki son gelen paket geçmiştekilere göre daha kapsamlı ise, bizim mücadelemiz de aynı oranda daha kapsamlı olmalıdır. Hem Kıbrıslı Türkleri bu ekonomik paketlerle baskı altına alıp, yoksullaştırmaya ve susturmaya çalışan Ankara'ya, hem de ne imzaladığını imzaladıktan sonra öğrenen, onurdan yoksun işbirlikçilere karşı mücadele etmeliyiz. Bağımsızlık kavgamızı artırarak devam ettireceğiz. Artık onları da “paket”lemenin zamanıdır.

Ankara'ya Verdiğimiz Rahatsızlıktan Dolayı Çok Memnunuz!

Ankara'dan gönderilen paket, oldukça geniş bir kapsama sahip. Paketin içerisinde eğitim sistemi de unutulmamış. Öğretmenlerle ilgili kılık-kıyafet tüzüğü nedeniyle muhtemelen kadın öğretmenlerin “ahlak dışı” kıyafetlerine yasak getirilecek ve etek boyu diz altına inecek. Ayrıca Facebook- Twitter gibi sosyal paylaşım sitelerinde öğretmenlerin yazdıkları siyasi içerikli yazılar da kontrol altına alınacak. Böylelikle ülkedeki düzensizliğe ve çarpıklığa boyun eğmeyen öğretmenler, disipline edilecek. Hem bu tüzüğü hem de okullarda bir türlü giderilmeyen öğretmen eksikliklerini protesto etmek amacıyla KTÖS birçok okulda greve gitti. Aralık ayının ortasında ise yine KTÖS tarafından, TC Elçiliği

önünde kılık-kıyafet tüzüğünü protesto etmek amacıyla kadınların kara çarşaf, erkeklerin de takke giydiği bir eylem organize edildi. Yani hem ekonomik paketi hem de bu saçma sapan tüzükleri topluma dayatan, TC Elçiliği önünde. Kısacası doğru hedefte. Eylem esnasında elçilik bahçesine tespih ve kara çarşaf atıldığı gerekçesiyle, eylemden saatler sonra dört KTÖS yürütme kurulu üyesine polis tarafından dava okunacağı duyuruldu. Sebep ise “uygunsuz davranışta bulunmak”mış. TC Elçiliği'nin bunca yıldır ülkemizde yaptığı uygunsuz davranışlar ne olacak peki? Kaldı ki bu arkadaşlar eğer suç teşkil eden bir davranışta bulunduyorsa neden anında müdahale edilmedi ki? Belli ki elçilik bu eylemden

rahatsız oldu ve bu kişilerin tutuklanması için kamera kayıtlarını izledikten sonra polise talimat verdi. Elçilik elma seçer gibi aradan 3-4 kişiyi seçerek dava açmakla tepkileri susturacağını sanıyorsa, bilmelidir ki Ankara'ya karşı verilen mücadelede bu arkadaşlarımız yalnız değildir. Verdiğimiz rahatsızlıktan dolayı çok memnunuz ve rahatsız etmeye devam edeceğiz. Dosta düşmana duyurulur.

Kültür+Popüler+Medya=?

Merter Refikoğlu
merter81@yahoo.com

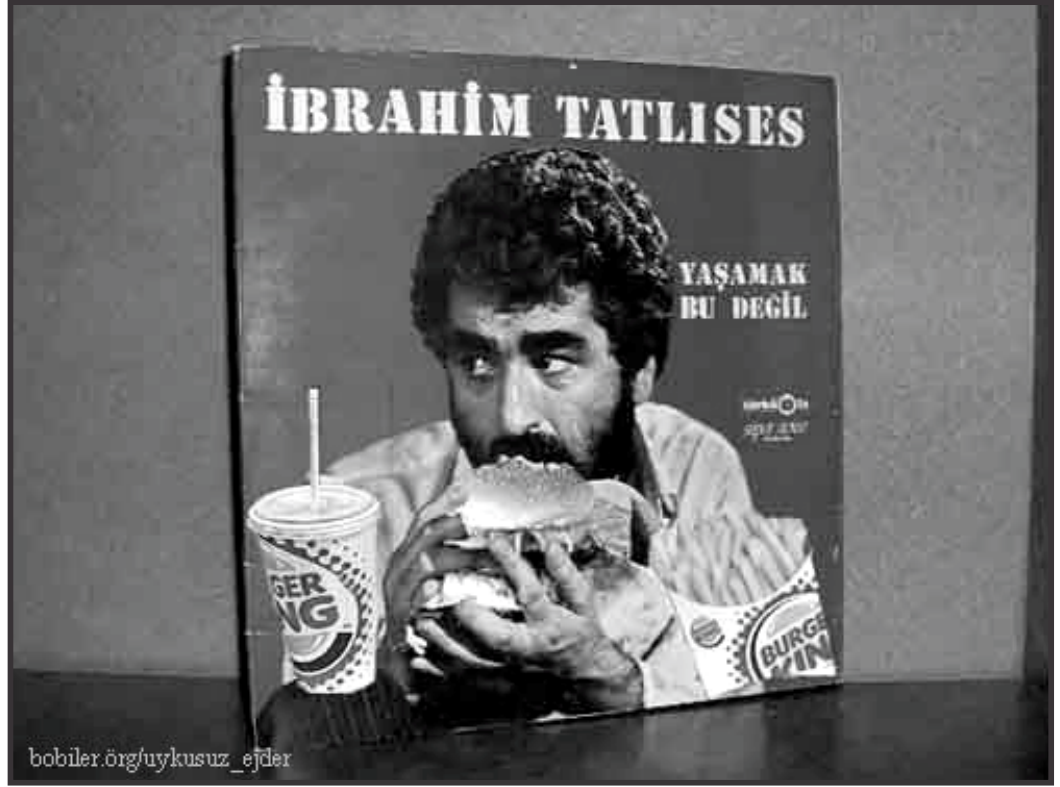
Kültür, popüler ve medya; ayrı ayrı incelendiğinde çok da olumsuz değildirler. En basit tanımı ile popüler; yaygın olarak beğenilen, tüketilen anlamına gelmektedir. Popüler kültür için çeşitli eleştirilerde bulunmaktadır. Bu yazıda anlatılmak istenen popüler kültür, kitlenin sorgulamadan sadece popüler olmasından kaynaklı benimsediği kültürdür.

Popüler Kültür

Popüler kültürün genellikle kötü anlamlar ifade etme nedeni, insanların popüler kültürün etkisi ile kendi öz kültürlerini kaybetmeleridir. Popüler kültür yüzünden toplumlar; müzik, yemek, tiyatro ve buna benzer kültürlerini değiştiriyor ve tüm bunlardan dolayı sıradanlaşıyor, tektipleşiyor ve popülere yöneliyor.

Eskiden beri dünyanın birçok yerinde insanların damak tatlarına, alışkanlıklarına ve doğalarına uygun farklı yemek kültürleri vardır. Deniz kenarında kurulmuş, deniz ürünleri çok geniş olan ülkeler olduğu gibi, verimli tarıma dayalı farklı yemek kültürleri olan ülkeler vardır. Ancak popüler yemek kültürünün etkisi yerel yemek kültürlerine büyük zarar veriyor. Şu an dünyanın her köşesinde, kapitalist ülkelerin sahibi olduğu ucuz, sağlıksız restoranlara rastlamak mümkündür. Obezitenin doğuşu ABD olmasına rağmen popüler yemek kültürünün etkisi ile şu an tüm dünyada bu hastalığa rastlamak mümkündür.

Dünyada farklı müzik aletleri ve geniş bir müzik kültürü vardır. Ancak popüler

bobiler.org/uykusuz_ejder

müzik, geleneksel müzik kültürünü de olumsuz etkilemektedir. Toplum kendi müzik kültüründen popüler müziğin etkisi ile uzaklaşmaktadır. İnsanların popüler müzik dinlemeleri için kapitalizm büyük bir baskı yapmaktadır. Zamanla yerel müzik kültürünün yerini popüler müzik almaktadır. Burada amaç insanı geliştiren, düşündürülen, uğraştıran yaratıcı müzik kültürü yerine, kapitalizmin dayattığı tektip sürekli tüketilen ve "yenisiyle" değiştirilen müziğe geçiştir.

Medyanın Popüler Kültüre Etkisi

Geçmişten günümüze medya, insanlık için çok büyük öneme sahiptir. Ancak şu an ana akım medyanın çok farklı amaçları vardır. Eskiden dünyanın bir köşesinde meydana gelen bir olayın duyulması günler alırken bugün saniyeler almaktadır. Eskiden günlük gazetelerden takip edilen gündemler bugün dakikalar hatta saniyelerle kendini yenileyen internet sitelerinden takip edilmektedir. Bunun iyi tarafları olduğu gibi kötü tarafları da vardır. Medyanın değişik bileşenlerinden gelen hızlı bilgi akışı bazen önemli gündemlerin kaçırılmasına neden olmaktadır. Benzer bir şekilde bugün çok fazla olan yazılı medya

içerisinden doğru bilgiyi edinmek güçtür. Çünkü egemenler kendi çıkarları doğrultusunda bilgiyi değiştirerek kullanmaktadır.

Kapitalist düzende medya, sahipleri tarafından yönetilmektedir. Bu çok tehlikeli bir durumdur. Bir toplumun kültürü hiçe sayılarak popüler kültürün televizyon programları para uğruna yayınlanmaktadır. Burada da amaç kar ve manipülasyonun tüm dünyada egemen kılınmasıdır. Bu da kendi kültürünü önemsemeyen bir halkın oluşmasına, kapitalistlerin daha da zenginleşmesine ve kitlelerin yanlış bilgilerle yönlendirilmesine zemin hazırlamaktadır.

Günümüzde insanlar zamanlarının büyük çoğunluğunu internette geçirirken her şeylerini internetten sağlamaya çalışmaktadır. İnternetin bilgi edinmek, iletişim sağlamak gibi teknolojik yararları olsa da teorik ve pratik etkinlikler içine girecek yaratıcı paylaşımların da yaşanması gerekir. Çocuklar ve gençler de sosyal zamanlarını internette geçirip sokakta oyun oynamıyor. Böylece gerçek arkadaşlık, dostluk kurmak zorlaşıyor. Kendi kültürleri ile büyüyemeyen çocuklar ve gençler tektipleştirilmiş kültür içine hapsolüyor. Sanal dünyanın yerine; tiyatro, şiir, edebi yazılar gibi nitelikli örgütlenme ve çalışmalar içerisine girmek kültürümüzü geliştirecek faaliyetler olacaktır.

Yüzyıllardır devam eden kültürlerin, değişikliğe uğraması normalken bunların egemenlerce baskılarla bilinçli olarak değiştirilmeye çalışılmasına izin verilmemelidir.☒

Başka Bir Kültür Mümkün

"Kültürü, bir toplumun yaşayış ve düşünüş biçimi, her türlü maddi ve manevi özellikleri olarak kavrayan Baraka, kültürün durağan değil yaşayan bir değer olduğu tespitini yapar. Bunun yanı sıra kültürel alan, Kıbrıslı Türk halkının bugün içinde bulunduğu sosyo-ekonomik koşulların tahlilinde, toplumu dönüştürecek ve devrimcilerin devrimleşmesini sağlayacak bir araç olarak da görülmektedir. Dolayısıyla Baraka, mümkün olduğuna inandığı başka bir kültürü bugünden yaratmak için kültür-sanat alanında mücadele verir."

Hemen Şimdi, Argasdi Hammaliyesi, Şubat 2010, Argasdi Kitaplığı, Sayfa 46.

Bir toplumun tarihsel süreç içinde ürettiği ve kuşaktan kuşağa aktardığı her türlü maddi ve manevi özelliklerin bütününe kültür denir. Kültür, bir toplumun kimliğini oluşturur, onu diğer toplumlardan farklı kılar. Bu yüzden de

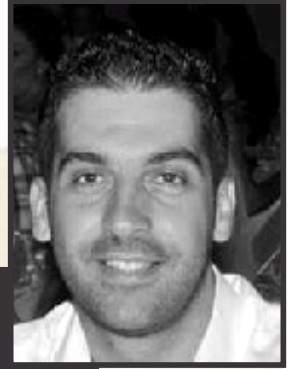
görelidir ve toplumlara özgüdür. Kültür insan için kendi toplumunun bir mirasıdır. Yani birey kültürü daha önceki kuşakların çaba ve tecrübelerinin bir ürünü olarak devralmaktadır. İnsanların eseri olan kültür, onların yaşayış tarzı, inançları, düşünce ve tutumlarının değişiminden etkilenir ve durağan olamaz. Kültür bir toplumsal üründür ve insanlar arası etkileşimle değişir ve gelişir. Ülkemizde de görülebileceği gibi tarihsel sürecin içine aldığı Kıbrıslı Halkların; Latin, Maronit, Ermeni, Türk ve Elen etnik kökenli toplumlarının farklı farklı kültürleri harmanlanmış, bunlar da zenginlikler ve renkler olarak günümüze kadar taşınmıştır. İnsanlık tarihi üretiminin sonucu olan kültür, kuşaklar boyu çeşitli yollarla aktararak değişim ve dönüşümü yaratmaktadır. Bu yüzden nostaljik kültürümüzü korumakla beraber geçmişe sapanıp tarihsel süreci

reddetmemeliyiz. Örneğin halk dansları sadece gösteri salonlarında folklor kıyafetleriyle oynanmamalı, sokaklarda günlük kıyafetlerimizle de özgürce yapılabilmelidir.

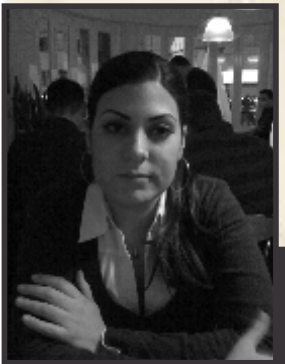
Bu sayımızda seçmiş olduğumuz kültür dosyasında mücadelede kültürün yeri, önemi, sanatsal üretimler ile sistemi değiştirmede sunulabilecek seçenekler, ezilen kesimlerin kültür, sanat çabalarının katkıları gibi konulara değineceğiz. Kültür; sınıfsız, cinsiyetsiz, milliyetsiz bir bütün gibi sunuluyor. Oysa sınıflı, baskıcı, emperyalist toplumların doğası gereği egemen olanlar, kendi çıkarlarına hizmet eden değerlerin bütününe "normal" olarak dayatmaktadır. Kültür de politiktir ve Baraka, kaynağını halktan alan, ürünlerini halkla paylaşan ve daha da ileri giderek üretimini halkla birlikte yapmayı hedefleyen bir devrimci kültürel anlayışı savunur.☒

İsmail Boyraz:
Kültür,
Zamanın çölüne;
Bedenindeki canın, damarındaki kanın,
ömründeki hayatın...
Beynindeki bilginin, alnındaki terin,
elindeki kalemin, yüreğindeki ideolojinin...
Yazdığının ve söylediğinin, örfünün ve
adedinin, nesilden nesile, serin ırmak
suları gibi akılabildiğin kadardır...

Çağan Ulupınar:
Bizden önceki nesillerden miras kalan
toplum yapısı ve bilincidir kültür.

Nezihe Köprülü:
Kültür gelenek ve göreneklerimiz
bugüne taşınmasıdır. Kimliğimizi yansıtır.

Neden “Başka Bir Kültür”?

Münür Rahvancıoğlu
munur.rahvancioglu@gmail.com

Bar

aka Kültür Merkezi kurulduğu günden bu yana birçok sloganla anıldı: Köpek yarışları protestolarında “Barışa Evet, Köpek Yarışlarına Hayır”, Çağlayan Parkı mücadelesinde “Ankara Değil Lefkoşa”, 8 Mart'larda “Şiddet Erkeklikse Bizler Erkek Değiliz”, 1 Mayıs'larda “Bağımsız Kıbrıs Tek Yol Devrim”, 14 Ağustos'larda “Evine Dön Ayşe”, 1 Eylül'lerde “Barış Bizlerin Ellerindedir”, Argasdi logosu altında “Her Şey Herkese Kendimize Hiçbir Şey”, Toplumsal Varoluş Mitingleri'nde “Ankara Elini Yakamızdan Çek” ve daha onlarca eyemde yüzlerce slogan kullandı Baraka...

Ancak bizim ilk göz ağrımız, logomuzun altında gururla taşıdığımız sloganımız her zaman “Başka Bir Kültür Mümkün” sloganı oldu. Baraka, daha yayınladığı ilk bildiride, 16 Temmuz 2002 tarihinde şöyle diyordu; “Yaşamak, kültürel bir varoluş şeklidir. Farklı yaşamlar, farklı kültürlerden beslenir. 'Başka bir Dünya Mümkün' dediği zaman, bu 'Başka Bir Kültürel Seçenek Mümkün' de demektir.”

Sloganlar, kısa ve özlü cümlelerdir. Kimi zaman bir itirazı, kimi zaman bir arzuyu, kimi zaman bir imkanı, kimi zaman ise bir isyanı dile getirirler... Bez pankarta yazılabilir, kartondan dövizde taşınabilir, duvarlara kazınabilir, ağızda bağırlanabilir... Hatırlaması, ezberlemesi, tekrarlaması kolaydır. Ama bir o kadar da tehlikelidir sloganlar... Eğer sloganlar belirli bir tartışma, sorgulama ve okuma sürecinin ürünü değilse; yüzeysel düşünme eğilimine hizmet ederler. Ve eğer sloganlar kişilerin hayatlarında uygulanmazlarsa; şekilci bir yaşamın emrindedirler...

Kıbrıslı Türk halkı ve onun kültürel değerleri, ciddi bir asimilasyon saldırısı altındayken; sosyal yaşamdan yer/kişisi isimlerine; konuştuğumuz dilden inanç sistemimize; ekonomik ilişkilerimizden dinlediğimiz müziğe; kılık kıyafetimizden siyasal yapımıza kadar değiştirilmeye çalışılırken; yapılması gereken tüm bu değerlere sahip çıkmak değil midir?

O zaman ne demektir “Başka Bir Kültür”? Ve Baraka neden başka bir kültür istemektedir? Dahası verili kültürde Baraka'nın itiraz ettiği nedir?

Bu soruya soru sorarak cevap verirsek: Bugün Kıbrıslı Türklerin maruz bırakıldığı asimilasyon, Türkleştirme ve Müslümanlaştırma siyasetlerinin tek alternatifi geriye dönmek midir? Veya soruyu daha düzgün bir şekilde sorarsak; geçmiş tarihsel, sosyal, ekonomik, siyasi koşullarda oluşmuş kültürel formları bugün veya gelecekte tekrar etmek mümkün/istenir midir? Kültürel

değerlerimizi “korumak” demek, onlara müzeli birer antika muamelesi yapmak ve aslında günlük yaşamımızdan ayırarak birer sergi nesnesi haline getirmek mi demektir?

Baraka, mevcut asimilasyon saldırısına karşı direnişin geçmişe dönerek değil geleceğe doğru ilerleyerek yürütülebileceğine inanmaktadır. Kültürü dondurup idealleştiren, mistifiye edip kutsallaştıran bir anlayışı reddetmekte, tam tersine sosyal yaşamın asli bir ögesi olarak görmektedir. Bu yüzden de kültürel algısını geçmiş üzerine değil, geçmiş-bugün-gelecek üçlüsü üzerine inşa etmektedir.

Üstelik kültürel yapımız sadece Türkleştirme ve Müslümanlaştırma saldırılarının basınıcı altında değil... Evet bunlar var, ama en az bunlar kadar etkili olan; rekabet ve neo-liberal talan kültüründen de etkilenmekteyiz...

Baraka, ilk bildirisinde şöyle diyordu; “Bugün en genel anlamıyla insanlık, en özel anlamıyla ise kuzey Kıbrıs; rekabetçi ve neo-liberal kültürel duruş tarafından gün be gün fethedilmektedir... kültürel alan işgal edilmiştir. Kendimizi anlamanın, anlatmanın, ifade etmenin ve gerçekleştirilmenin araçları olan kelimeler ellerimizden alınmıştır. Kahve içişimiz, futbol maçı izleyişimiz, sevgi sözcüklerimiz, kitap okumamız, oturuşumuz, giyinişimiz ve konuşmalarımız; tüketim kültürünün rekabetçi müdahaleleri ile her geçen gün daha da yıpranmaktadır.”

Geçtiğimiz ay aramızdan ayrılan Arif Hasan Tahsin “Aynı yolu yürütenler farklı yerlere varamazlar” diyerek; farklı bir sonuca varmak için farklı bir yolda yürümek gerektiğine işaret etmişti. O halde sadece başka bir dünya, başka bir Kıbrıs istemek yeterli değildir. Aynı zamanda başka bir kültürel seçenek de inşa etmek gerekmektedir. Çünkü insan toplulukları, adına kültür denen zeminin içerisinde varolurlar... Eğer üzerinde hareket ettiğimiz, içinde var olduğumuz zemin; rekabetle, bireycilikle, hazırca konuculukla, köşe dönmeçilikle,

kurnazlıkla, kestirmecilikle, kolaycılıkla, tüketimcilikle, nemelazımcılıkla damgalıysa; kuracağımız yeni toplum, varacağımız yer, ulaşacağımız sonuç da bunlardan pek farklı olmayacaktır. O halde farklı bir yol yürümeli, eğer böyle bir yol yoksa bu yolu biz inşa etmeliyiz...

Baraka'nın devrimciliği de buradadır. Baraka hazır yollarda yürümeyi değil, farklı yerlere varabilmek için farklı yollarda yürümeyi; bunun için gerekirse bu yolları açmayı önüne koymuş bir yapıdır. Ursula Le Guin'in “Mülksüzler” isimli romanında yazdığı gibi “Devrim yapamazsınız, devrim olabilirsiniz ancak...”

Peki bu “başka” kültür nasıl bir kültürdür? Sadece “farklı” olması yeterli midir?

Elbette hayır...

Yazının başında sloganlar için sözü edilenler, “Başka Bir Kültür Mümkün” sloganı için de geçerlidir... Varmayı hedeflediğimiz “yer”i; yürüdüğümüz “yol” ve onu “nasıl” yürüdüğümüz belirleyecektir. Tıpkı aynı romanda Le Guin'in söylediği gibi “araç amaçtır”.

İlk paragrafta sayılan eylemlilik süreçlerine ve oralarda kullanılan sloganlara bakın; “başka” bir kültür yürüyüşünün ayak izlerini göreceksiniz. Ekolojik bir toplum, bağımsız bir Kıbrıs, onurlu bir halk, barış, dayanışma ve toplumsal cinsiyet eşitliği taleplerini haykıran sloganları, o sloganların dillendirildiği eylemlilik süreçlerini inceleyin; “Başka Bir Kültür”ün mümkün olduğuna siz de hak vereceksiniz... ☐

Kıbrıs'ta Kültür Asimilasyonu

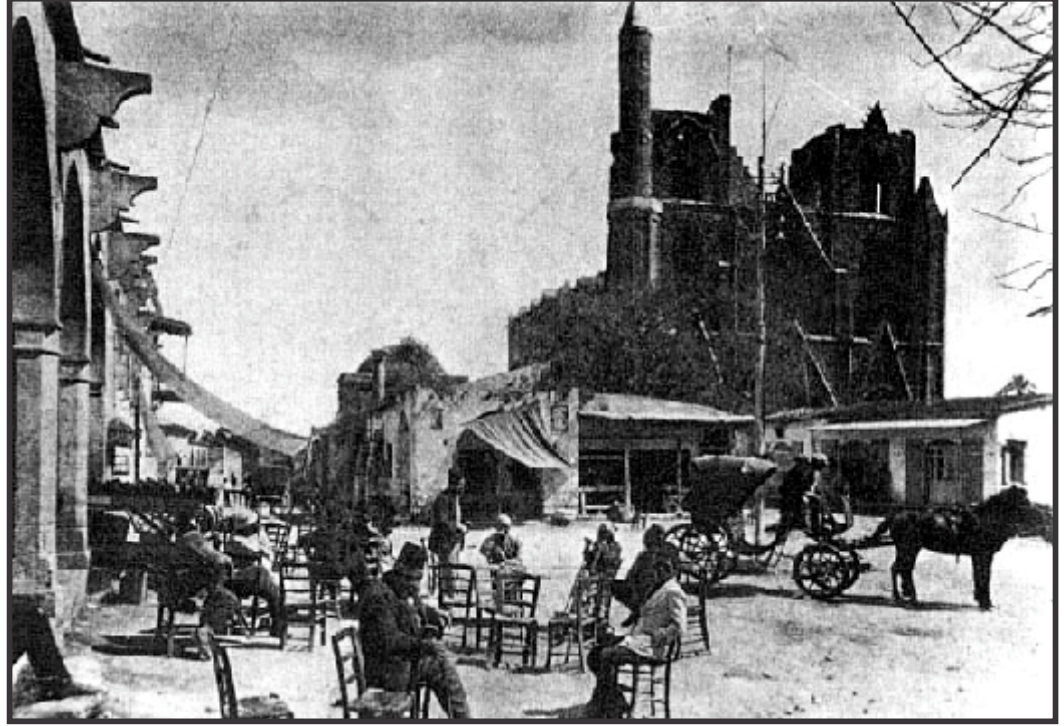
Besim baysal
besimbaysal@lycos.com

Kültür, durağan olmayan, coğrafi farklılık ile şekillenen, her türlü teknolojik ve sosyo-ekonomik ilerleme ve değişim ile ilişkili bir şekilde yaşamın bir parçası olarak varlığını sürdürmektedir. İnsanlık tarihi içerisinde göçlerle yani halklar arası etkileşimler ve farklı kültürlerin bir araya gelmesi ile günümüzde birçok kültürün ortak öğeleri oluşmuş ve oluşmaya devam etmektedir. Ancak her toplumun da kendine özgü kültürel öğeleri varlığını bu değişim içinde sürdürebilmektedir. Kültür, çeşitli nedenlerle toplumumuzda geçmişte yaşanıp sonlanmış tarihin bir döneminde sabitlenmiş ve sadece sergi ve gösteriler yardımı ile yaşatılabilecek bir olgu olarak anlaşılmaktadır. Bu algılayışın esas nedeni Türkiye'nin Kıbrıslı Türkler üzerinde uyguladığı Türkleştirme ve Sünni İslam siyaseti karşısında tam anlamı ile örgütlü bir mücadelenin olmayışı ve çeşitli kültürel yapıların da bu algılayışı destekler nitelikteki çalışmalarıdır.

Tüm bunların ışığında kültürün siyasetle bağlantısı yadsınamaz. İnsanların ailelerinden ve içinde buldukları toplumdan öğrendikleri dil, dini ritüeller, mimari, dans, evlilikler, yemekler, her türlü üretim ve toplumsal olan hemen hemen her şey kültüre dahildir. Siyaset ise tüm bu yaşamın parçası olarak kültürel gelenekleri toplumsal yapının üzerinde idari bir sistemle yönetmeye çalışan bir yaklaşımdır.

Tarihsel süreç içerisinde Kıbrıs'ta çeşitli kültürel özelliklere sahip halklar bulunmuş bu kültürler birbirleri ile yoğun ilişkiler geliştirerek yanyana ve içiçe varlıklarını sürdürmüşlerdir. Bugün bu Kıbrıslı halklardan günümüze kadar varlığını sürdürenler; Kıbrıslı Maronitler, Kıbrıslı Ermeniler, Kıbrıslı Türkler ve Kıbrıslı Elenler olarak isimlendirebileceğimiz halklardır. Kıbrıs'taki Çingeneler, Latinler ve Linobambaki diye isimlendirilen halklar ise geçtiğimiz yüzyıla kadar varlığını sürdürebilmiş ancak Müslümanlığın Türklükle, Hristiyanlığın Elenlikle ilişkilendirilmesi ve etnik milliyetçiliğin yaygınlaştırılması ile birlikte iki büyük topluluk olan Kıbrıslı Türkler ve Kıbrıslı Elenler arasında asimile edilmişlerdir. Yani asimilasyon ülkemizde çok da yabancı olmadığımız bir gerçekliktir.

Kıbrıslı Türkler üzerinde 1958'den itibaren Türkiye'nin hegemonyası altında bir yönetim oluşturuldu. Bu yönetime o yıllarda BEY yönetimi yani Bayraktarlık, Elçilik, Yönetim deniyordu. Türkiye'den gelen askeri idareciler Lefkoşa'da Bayraktarlık'ta görev aldıkları gibi sancaklara ayrılan farklı bölgelere gönderiliyorlardı. Bu bölgelerde bulunan

Kıbrıslı Türklerin köylerinin isimleri bu askeri idareciler tarafından tarihsel ve kültürel niteliklerine bakılmadan tek tek değiştirildi. Tamamen uydurma isimler verilerek geçmişin izleri silinmek istendi. Diğer taraftan büyük oranda kendine has bir dil kullanan Kıbrıslı Türklere caydırıcı nitelikli cezalar verilerek kendi dillerini kullanmaları silah zoruyla yasaklandı. 1974 Faşist Yunan Darbesi ve ardından Türkiye'nin açık işgali Kıbrıs'ın kuzeyinde yaratıldıktan sonra kuzeyde kalan ve boşaltılan Kıbrıslı Elen köylerinin de isimleri değiştirildi. 1975'te çıkartılan "Türk Cemaati Soyadı Kanunu" ile Kıbrıslı Türklerin kendi ailelerinin yüzlerce yıl taşıdığı lakaplara ve soyadlarına açık saldırı gerçekleştirildi. Kayıtlardan silinen isimlerin insanlar tarafından kullanılmasının engellenmesi ve farklı soyisimler alınması için her türlü zorlama yapıldı. Dedelerimizden nenelerimizden öğrendiğimiz kendi folklorik oyunlarımızın ve danslarımızın yerine Türkiye'nin oyunları ve dansları öğretildi. Kendi halk danslarımızı oynadığımız dedelerimizin dizlikleri gavur dizliği mumelesine maruz bırakıldı. Okullarımızda Türkiye tarihi, coğrafyası ve sosyal bilgiler dersleri okutuldu. Kitaplar hala Türkiye'den getirtiliyor. Ölçü birimleri Türkiye'ye uyumlaştırılmalı diye bir gecede alınan kararla mil kilometreye, okka ve önge kiloya dönüştürüldü.

İnsanların tarlalarının, evlerinin ve her türlü arazilerinin ölçü sistemleri değiştirilerek tüm tapu ve kadastro kayıtları darmadağın edildi. Halkımızın üretimden bilinçli politikalarla koparılması ve memurlaştırılması, adamızın ucuz işgücü cenneti olarak kullanılması ayrıca Türkiye televizyonlarının ve gazetelerinin etkisi ile Kıbrıslı Türklere ait kendi serüvenini yaşayabilecek kendi dilimiz

yapay bir ilerleyiş içine sokuldu. Yüksek Yayın Kurulu gibi yapılar yaratılarak kendi radyo ve televizyonlarımızda Kıbrıslı Türklerin kendi dilleri ile haber, program ve sunum yapmalarının önüne geçilmeye çalışılıyor. Yaz aylarında öğle tatilleri, hava şartlarına göre şekillendirilen mesai sistemi ve tüm çalışanların pazar tatilleri Türkiye'den gelen talimatlarla ortadan kaldırılmıştır. Son yıllarda da Çağlayan Çocuk Bahçesi'nin Ankara Çağlayan Parkı ve Kermya'nın Metehan yapılması ile isimlere yapılan saldırılar devam etmektedir. Kur'an kursları, İlahiyat Koleji ve Külliye projeleri ayrıca cami inşaatları ile AKP yönetimi kendinden önceki TC hükümetleri gibi Kıbrıs'ın kuzeyini Sünnileştirme projesi ile asimile etmeye çalışmaktadır. Ekonomik paketlerle Kıbrıslı Türkler hem üretimden koparılmış, hem kendi ülkelerinin yönetimini TC Elçiliği, Yardım Heyeti ve TC asker-sivil bürokratlarına teslim etmek zorunda kalmışlardır. Diğer taraftan TC işbirlikçisi politikalarla 1974 sonrası kültürel değerlerimiz yağmalanmaya ve asimile edilmeye devam etmiştir.

Yıllarca Kıbrıslı Türklerin üzerinde oluşturulan tüm bu siyasi baskılar sonucunda kültürel yapımız tahrip edilmektedir. Kıbrıslı Türklerin varlığını ve özgünlüğünü devam ettirebilmesi için öncelikle kültürel mücadelenin esas alınması ve siyasi mücadele ile ilişkisi kurularak topyekün bir direnişin önünün açılması gerekmektedir. Umutsuzluğa kapılmak, mücadeleden geri durmak ve geçmişe çakılarak kültürü yaşamayan sergi ve müze muamelesine maruz bırakmak yaratılan ablukadan çıkışımızı geciktirecektir. Kültürümüzü mücadeleye harmanlamak mücadeleyi günlük hayatımızın bir parçası haline getirmek yeni umutlar yeni imkanlar yaratacaktır. ☐

Devrimci Bir Mücadele Alanı Olarak Kültür/Sanat

Ali Şahin
aiossemeon@hotmail.com

Ekonomik ve demokratik mücadele araçları olarak alan örgütlenmeleri devrimci mücadele için büyük önem taşır. Sendika, kadın, gençlik, ekoloji vb. gibi örgütlenmelerle gündelik hayata temas etmenin aracı olan alan örgütleri her ülkenin kendi özgül koşullarına göre de farklılaşabilir. Bütünlüklü bir mücadelenin bileşenlerinden olan bu alanlar kendi özgünlükleri içerisinde devrimci mücadeleye katkı sağlarlar. Kültür alanı da bu örgütlenmelerden biridir.

Kapitalizm için kültür/sanat, sisteme zarar vermemesi aksine sisteme hizmet etmesi gereken karlı bir ekonomik pazardan öte bir şey değildir. Her şeyden önce sistem, kültür/sanata kendi çıkarları doğrultusunda biçimlendirir. Bu biçimlendirme yaratılan bireyci kültür algısını meşrulaştırmanın ortamını yaratmak için çabalar. "Egemenler, kendi meşruiyetlerini sağlamak ve kitleleri kontrol altında tutabilmek için düşünme, sorgulama yetisini devre dışı bırakan apolitik bir sanat anlayışını yaygınlaştırmaya çalışırlar."(1) İşte kültür alanında verilecek devrimci bir mücadele, kapitalizmin dayattığı bireyci ve rekabetçi kültür ve özellikle neo-liberal politikalarla birlikte yoğun bir şekilde piyasa ilişkileri içerisine çekilen sanat karşısında çok önemli bir rol üstlenir. Çünkü devrimci mücadele sadece bir iktidar ya da güç olma mücadelesi değildir. Devrimci mücadele, yeni bir insan yaratma çabasıdır. Mevcut sistemin önerdiği birbirinin üzerine basarak yükselmeye çalışan insan modelinin aksine, insanı insan yapan en büyük özelliklerinden biri olan dayanışma ile beraber toplumsal bir ilerlemeyi önüne koyan bir yeni insan modeli. Bu anlamda kültür/sanat alanı yeni insan çabasının dinamik bir unsurudur. Meta ilişkileri içerisinde metalaşan ve böylece de alınıp satılabilen bir biçime sokulan kültür/sanat ancak ve ancak kültür alanında yürütülecek toplumcu bir anlayış ile yıkılabilir. Bu çaba, sadece sanatsal çerçeveyi değiştirmekle kalmayacak ayrıca gündelik yaşam kültürümüzün değişmesine de katkı sağlayacak niteliktedir. Çünkü insanın dönüşüm süreci onun var olan kültür algısını yıkmasıyla doğrudan ilintilidir. Yeni insanı önüne hedef koyan devrimci mücadele "başka bir kültür" mücadelesini bugünden örmeye başlamazsa bu amacına devrim olunca da ulaşamayacaktır. Çünkü devrim denilen olgu sihirli bir dokunuş değildir. Devrim bir süreçtir ve bu, devrim gerçekleşse bile asla bitmeyecek bir mücadele sürecidir. Yeni koşullara göre yeni biçimlerde sürecek olan devrimci mücadele bugünden başlamak zorundadır. Kültür alanında mücadele yürütmek bu uzun soluklu yarını bugünden kurma çabasının yadsınamayacak derecede bir

parçasıdır. Yeni insanı yaratacak mücadele ekonomik-demokratik, siyasi ve ideolojik olarak üç farklı biçimde seyrederek. Kültür mücadelesi, demokratik mücadele alanı içerisinde yer almasıyla yapısı itibarıyla işleve sahipken ayrıca yapısı itibarıyla ideolojik mücadeleye de besler niteliktedir. Ancak şunu peşinen söylemeliyiz ki bütün alan örgütlenmeleri gibi kültürel alan örgütleri de siyasi mücadelenin yegane aracı olan partilerin yedek gücü gibi algılanmamalıdır. Çünkü bu yapılar (destekledikleri bir parti bile olsa) partilerin çıkarından çok örgütlendikleri alan içerisinde temsil ettikleri kesimlerin çıkarı için mücadele etmelidir. Alan örgütlerinin bağımsızlığı bir anlamda mücadelesinin seyrini belirleyecektir. Nasıl bir sendika ya da gençlik örgütü bağımsız ve kendi kitlesinin çıkarı için mücadele ediyorsa kültür mücadelesi de içinde yaşadığı halk için çalışmalı ve her ne koşul olursa olsun yalnızca onun için var olmalıdır. Bu alanı dinamik ve özgün bir mücadele unsuru kılan etken halkın çıkarına olanı estetik bir biçimde ortaya sunabilme kapasitesidir. Aksi takdirde halk için üretmeyen kültür/sanat anlayışı egemenlerin çıkarına hizmet etmekten öteye gidemeyecek ve elitist bir zümre içerisine sıkışıp kalacaktır.

Kültür/sanat Alanının Kıbrıslı Türkler İçin Önemi

Kültür/sanat alanı Kıbrıslı Türk halkı için ayrı bir önem taşır. Bunun iki önemi vardır. Birincisi, yıllardır Türkiye Devleti tarafından dayatılan bilinçli asimilasyon politikalarıyla birlikte Türkleştirilmek ve Sünnileştirilmek istenen Kıbrıslı Türklerin özgün kimliğini savunmak açısından bir direniş unsuru taşır. Ancak bu çaba, statik yani durağan anlayıştan çok kendi dinamiği içerisinde bir değişim ve gelişimi savunan bir anlayışla sürdürülmelidir. Bu çaba, Kıbrıs'ta yaşayan iki halkın benzerlikleri ve farklılıklarını ortaya koyarak iki halkın kardeşleşmesi

mücadelesi sürecine de katkı yapacaktır. Kültür/sanat alanının Kıbrıslı Türkler için çok önemli oluşunun ikinci nedeni ise, 74' sonrası üretimden koparma politikalarıyla kendi kendine yetmeyen ve bağımlı bir ekonomi içerisine hapsedilen Kıbrıslı Türk halkının devrimcileşmesi mücadelesinde oynadığı roldür. Üretimden kopararak yıllardır süregelen bir refah içerisine sokulan Kıbrıslı Türkler, kendi kurtuluş mücadelesini vererek toplumun tüm kesimlerinin kurtuluşunu yaratabilecek nitelikte bir işçi sınıfından yoksun bırakılmıştır. Ancak bu yoksunluk Kıbrıslı Türkler arasında işçi sınıfı yoktur gibi algıdan değil tüm toplumu özgürleştirecek nitelik ve nicelikte bir işçi sınıfı olmamasındandır. Bu yoksunluk ister istemez devrimci mücadelenin biçimini de değiştirmiş ve kültür alanında mücadeleyi daha da önemli kılmıştır. Kıbrıslı Türkler için kültür/sanat alanında mücadele vermek devrimcilerin devrimcileşmesinin esas unsurlarındandır. Bu devrimcileşmeyle birlikte kültür alanının da devrimcileştirilmesi işçi sınıfı ideolojisinin Kıbrıslı Türkler arasında yaygınlaşmasını sağlayacaktır. Bu iki nesnel koşul, kültür mücadelesinin Kıbrıslı Türkler açısından ayrıca bir öneme sahip olmasını da beraberinde getirmektedir.

Sonuç olarak şunu tekrardan vurgulamalıyız ki, kültür/sanat alanında verilecek bir mücadele devrimci mücadelenin destekçisi değil bilakis koşullara göre çok daha önemli olabilecek özgün bir parçasıdır. Bundan dolayı çoğu kez yapılanın aksine kültür/sanat mücadelesine sosyalist mücadeleyi bir yedek kulübesi mantığıyla destekleyecek bir unsur olarak değil sosyalist ve devrimci mücadeleye kendi özel niteliğiyle katkı yapacak bir çerçevede yaklaşılmalıdır. ☒

(1) Kolektif; Hemen Şimdi, Argasdi Kitaplığı, Syf:47

Aydın ve Kültür

Nazen Şansal
nazen_sansal@yahoo.com

İçinde yaşadığımız, eşitlikten ve adaletten yoksun düzende, insanlar arası fırsat eşitliğinden de söz etmek mümkün değil. Sınıflı toplumun çeşitli katmanlarında, kimi insan okuma yazma dahi öğrenmeden ya da tek bir kitap edinmeden yaşayıp giderken, kimi insanın olanakları onu yüzlerce kitapla, bilimle, sanatla buluşturmaktadır. Fırsat eşitsizliğinin avantajlı tarafında olup, toplumun başka bireylerinin çobanlık yapması veya inşaatta çalışması sayesinde ilim irfan sahibi olan kişiler, o toplumun aydınlarını oluşturur. Gerek kendi coğrafyasının gerekse insanlığın biriktirdiği kültüre, sanata, felsefeye ulaşma imkanı olan aydın kişiler, toplumun üretici güçleriyle etkileşim halinde, kültürün de taşıyıcısı ve yaratıcısıdır.

Aydınlanma düşüncesinin ve aydın kavramının tarih sahnesindeki ilk görünümü, bir burjuvazi projesiydi. Ve o dönemde yükselen "eşitlik", "demokrasi", "özgürlük" gibi taleplerle ortaya çıkmıştı. Tarihsel süreç içerisinde yaşanan toplumsal mücadeleler ve değişimler, burjuva anlamdaki eşitliğin sınıf çelişkilerine merhem olamayacağını, burjuva demokrasisinin ezilen kesimleri özgürleştiremeyeceğini ortaya koydu. Bugün hala yol gösterici olan bu taleplere, emekçi sınıfların perspektifinden ve sınıfsız toplumu işaret eden yeni anlamlar yüklenmiş durumda. Dolayısıyla, genelde ilerici ve demokrat pekiştirmeleriyle tariflenen aydın kimliğini de burjuvazinin kavram ve taleplerinin ötesine geçen, emekçi sınıflardan yana bir içerikle şekillendirmek gerekmektedir.

Aydınlar hangi kültürü yaratmalı?

Bir üst yapı kurumu olan ve üretim ilişkileri üzerinde şekillenen kültür, sürekli değişim halindedir ve her tarihsel dönemde baskın olan

kültür, egemen güçlerin çıkarlarıyla uyumludur. Bugünün egemenleri, ezilenlerin birliğini atomize ederek bireyciliği ön plana çıkarmak arzusunda. Eşitliği sözde sağlayıp özde sınıfsal, cinsel, etnik ayrımları derinleştirmekten faydalanmakta. İnsanın doğa ile bütünselliğini sağlayan her türlü değer yerine kapitalizmin vahşi, yoz ve insanlık dışı normları yerleştirilmekte. Hal böyleyken, statükodan değil halktan yana olması gereken aydınların yolu, antikapitalist bir kültürü örmektir. Aydın kişi, sistemin önerdiği bireyciliğe karşın örgütçü bir kültürü özendirmelidir. Hayatın her zerresindeki cinsiyetçi, erkek egemen kültürü sorgulamalıdır. Etnik kimliklerin baskı altına alınması karşısında kültürlerin kardeşliğini savunmalıdır. Doğadan radikal bir

şekilde kopuşun kapitalist kültürün bir parçası olduğunun bilinciyle ekolojik bir yaşamın olanaklarını aramalıdır. Aydın, elitist bir yaşam biçimiyle, sırça köşkünde oturup teori üreten değil, topluma bir ileri adımı attırmak için sokakta olandır, sokaktan öğrenendir.

Aydın sorumluluğu nedir?

Bilimsel bilgiye ulaşma ve kültürel normları analiz etme ayrıcalığına sahip aydın kişi, bu bilgiyi ve kültürel normları, egemenlerin değil ezilenlerin, sermayenin değil insanlığın yararına kullanma sorumluluğunu da üstlenmelidir. Bunu, bir yandan kendisini var eden topluma karşı olan borcunu ödemek ve tıpkı ayakkabı üreten bir emekçi gibi fikir ve eylem üreterek toplumsal süreçlere katkı sağlamak için yapmalıdır. Diğer yandan ise aydın sorumluluğunun niteliği, kapitalizmin gelişen evrelerinde farklılaşmakta ve daha da önem arz etmektedir. Şöyle ki; kapitalizm, kendi varlığını devam ettirecek bilgi ve kültürü beslerken, sistem için gerekli olmayan veyahut tehdit oluşturan kültürel birikimi ortadan kaldırmakta beis görmez. Dolayısıyla, nice bilimsel veriden çok daha üstün olmasına rağmen, yüz yıllardır kültürel aktarımla edinilen doğanın bilgisi yok olmaya yüz tutmuş durumdadır. Öte yandan kültürel harmoninin insanlığa sunduğu zenginlikler, kapitalizmden kaynaklanan milliyetçi baskılarla değersizleştirilmektedir. Eğitim sisteminin merkezileşmesi ve tek tipleşmesi de böylesi bir bilgi birikimini ve kültürü, resmi müfredatlara kurban etmiştir. Tüm bunlardan dolayı kitapla değil insanla, teoriyle değil yaşam pratiğiyle aydınlanan kişilerin varlığı da gittikçe azalmaktadır. Bu durumda aydının sorumluluğu sadece anlamak, bilmek ve göstermek değildir. Aydın, açıkça taraf olmalıdır. Güçlüden değil haklıdan yana, adaletten, eşitlikten yana saf tutmalıdır. Marx'ın meşhur 11. Tez'inde söylediği gibi; filozoflar, dünyayı çeşitli biçimlerde yorumlamakla yetindiler. Oysa asıl önemli olan dünyayı değiştirmektir. ☐

"Biz kendimizi Kıbrıslı olarak görüyoruz"

Zekiye Şentürkler
zekiyesenturkler@hotmail.com

Pir Sultan Abdal Kültür Derneği aktivisti Oruç Kaya ile Kıbrıs'ın kuzeyindeki mücadelede aldıkları aktif rol ve dernek aktivistleriyle birlikte Alevi kültürünü ülkemizde var etme ve yaşatma çalışmaları üzerine söyleştik. Bizi karşıladıkları Surlar İçi'ndeki yeni lokallerinde ikram ettikleri sıcak çayları ve umut dolu sohbetlerini herkese tavsiye ediyoruz. Dernek, Perşembe ile Pazar günleri 18.30'da açılmakta ve isteyen herkese kapılarını açmaktadır. Oruç Kaya ve dernekte bulunan aktivistlere bu misafirperverliklerinden dolayı içten teşekkür ederiz.

Kıbrıs Pir Sultan Abdal Kültür Derneği'nden kısaca bahsedebilir misiniz?

Kıbrıs Pir Sultan Abdal Kültür Derneği 2007 yılında kuruldu. Kurulma amacı Kıbrıs'taki Alevilerin net duruşlarını ortaya koymaktır. Bunu Anadolu'daki Alevilerin duruşunu tamamen Kıbrıs'ta yaşatarak yapmayı ve Kıbrıs halkı ile paylaşmayı hedefliyoruz. Kıbrıs'ta ve Türkiye'deki araştırmacıların belgelere dayanarak hazırladıkları yazılarda da okuduğumuza göre Kıbrıs'ın yüzde yetmiş oranındaki nüfusu Alevi kökenliymiş ancak bizim için önemli olan bu insanların aydın, devrimci ve demokrat olanlarını derneğimizde görmektir.

Diğer ülkelerde bulunan Pir Sultan Abdal Dernekleri ile bağlantılarınız var mı?

Kıbrıs Pir Sultan Abdal Kültür Derneği olarak Ankara'da bulunan Alevi Bektaşî Federasyonu'na (ABF) üyeyiz. Diğer dernekler ile de diyalogumuz vardır. Beraber çalışmalar yapıyoruz. Örneğin biz burda aşamadığımız, çözemediğimiz konuları yıllardır Türkiye'de dernekçilik yapan, bu yolun davasını sürdüren büyüklerimizle gerek telefoniyen gerekse Türkiye'deki Pir Sultan Abdal Derneği'nin Genel Merkezi'nde yüz yüze oturup konuşuyoruz. Bunların yanı sıra İngiltere ve Kanada'daki dernekler ile de iletişim içerisindeyiz. İnternet aracılığıyla karşılıklı bilgi paylaşımı yapıyoruz.

Peki Alevilik bir din midir yoksa bir kültür müdür?

Pir Sultan Abdal Derneklerine göre Alevilik bir din değildir. Tamamen bir felsefe ve bir kültürdür. Herhangi bir din ile alakası yoktur. Alevilik herhangi bir din içinde barınmamıştır ve de barındırmamıştır. Zaten İslam'ın içinde olsak şu anda biz Aleviler bu mücadeleyi vermezdik. Camiyi küçümseme amaçlı kesinlikle söyleyemiyorum ama bir din olsak biz de camiye gider beş vakit namazımızı kılar evimize dönerdik. Aleviler İslam inancında Ehli Beyt'i benimsemiştir. Ehli Beyt sevgi anlayışı demektir. Hz. İmam Hüseyin'in devrimci ruhunu kendimize örnek almaktayız. Tabii ki bazı Alevi örgütleri Alevilik İslam'ın içerisinde ve

bir dindir diyorlar; bu da onların görüşüdür saygı duyarız. Ancak az önce de söylediğim gibi biz de İslam'ın içerisindeyseki neden bu mücadeleyi verelim? Ya da neden devlet ve siyasi partiler Alevileri ötekileştiriyorlar ve asimile etmeye çalışıyorlar? Biz de İslam'ın içinde olsak bize bunları yapmazlardı. Demek ki bizim din ile alakamız yoktur. Örneğin Hacı Bektaşî Veli Anadolu'da vefat ettikten sonra, 1826 yılında, dergahına Nakşibendi Tarikatı tarafından bir cami yaptırılıyor. Hacı Bektaşî Dergahı'nı görenler benden iyi bilecektir. Hacı Bektaşî Veli korkak bir insan değildi, bilge ve ehli bir insandı. Eğer isteseydi bulunduğu Alevi köyüne bir cami yaptırabilirdi. İşte bu da canlı bir kayıttır. Bizim tarihimizde de din ile bir bağlantımız olmamıştır. Şunu da tekrar etmek isterim, inançlı insanlara herhangi bir eleştirimiz yoktur, ateist insanlara olmadığı gibi. Herkesin fikri, inancı kendinedir.

Kıbrıs'ın kuzeyinde Sünni İslam kuruluşlarına ve ibadet yerlerine gün geçtikçe bir yenisi daha ekleniyor. Devlet ile elçiliğin desteği de hızla artıyor. Tüm bunlar yaşanırken siz kültürünüzü var edebilmek için herhangi bir katkı alıyormusunuz? Eğitim kurumlarında çocuklarınızın Alevi kültürünü öğrenme fırsatı var mı?

Biz Aleviler, Türkiye Cumhuriyeti kurulduğundan beridir vergilerimizi düzenli olarak ödüyoruz ancak karşılığında devletten bir kuruluş yardım

veya hizmet göremiyoruz. Türkiye'de olsun burada olsun devlet Alevileri iki koşulda tanıyor; bir vergilerimizi alırken, bir de erkeklerimizi askere gönderirken. Onun dışında yaşayan ölü muamelesi görmekteyiz. Sorunumuz olduğunda devleti yöneten siyasi partileri ziyaret ediyoruz ancak hiç yardımcı olmuyorlar. Kapalı kapılar ardından vaatler veriyorlar, sonra da hiçbirini yerine getirmiyorlar. Kıbrıs'a gelince; biz ne TC Yardım Heyeti'nden, ne TC Büyükelçiliği'nden ne de devletten yardım almıyoruz ya da alamıyoruz. Gönül isterdi ki Sünni İslam anlayışlarına yapılan yardımın birazı bize de yapılsın. Benim vergim ile onlara en iyi camiler yapılıyor ve imamlarının maaşları ödeniyor. Onlara da yapmasınlar. Nasıl ki Alevilere bütçe ayrılmıyor onlara da ayrılmasın.

Bir de bizim dernek olarak görüşümüz; zaten Kıbrıs'ta o kadar sorun varken, insanlar hastanelere gidip ilaç bulamazken, okullarda, çevrede, alt yapıda eksiklikler mevcutken hergün değişik köylere camilerin dikilmesi, ilahiyat fakültesinin yapılması ya da imam hatiplerin açılması bize göre yanlıştır. Bir ülkenin üç temel yapısı eğitim, sağlık ve ekonomidir. Bunlar tamamsa o ülkede sorun yok demektir. Kıbrıs'ın kuzeyinde de bu sorunlar olduğuna göre yapılanlar çok gereksizdir.

Eğitim konusunda ise biz dernek olarak Kıbrıs'ta bulunan ikinci Alevi örgütüne (1994'de kurulan Alevi Kültür Merkezi'ne) buradaki okulların müfredatına kültürümüz ile ilgili dersler eklemek için bazı çalışmalar yapmayı teklif ettik ancak onlar katkı koymadı. Örneklere bakıldığında İsviçre ve Danimarka, Alevileri tanıyor ya da Avusturya devleti Alevilere Muharrem ayı geldiği zaman aşure gününü resmi tatil veriyor. Malesef kktc ve TC'de, onların toprakları uğruna canını veren bu insanların kültürüne yer verilmiyor. Bunun üzerine adadaki 4 siyasi parti ile görüştük. İngiltere'de ve Almanya'da Alevi çocukları için okullarda bulunan müfredatın aynısını sunduk ve talep ettik. CTP, TDP ve DP bize "merak etmeyin halledeceğiz, bu sizin hakkınızdır, çocuklarınızın Sünni İslam anlayışını öğrenmemeleri gerek" dediler. Sadece UBP Lefkoşa İlçe Başkanı Faiz Sucuoğlu bizden bu konuda takdir aldı. Öncelikle Türkiye'de bu müfredatın uygulanıp uygulanmadığını sordu, biz de oradaki faşist hükümetin Alevileri bir kaşık suda boğmak istediğini söyleyince bize bu koşulda bir şey yapamayacağını söyledi. Son olarak, Mayıs ayında eski Eğitim Bakanı Kemal Dürüst'ü ziyaret ettik. Soyadı "dürüst" ancak kendisinin dürüstlüğüle uzaktan yakından alakası yokmuş onu gördük. Konuyu açınca hemen özel kalem müdürünü çağırdı ve haziran sonu toplanıp yeni okul

döneminde Aleviliğin müfredata girmesi için çalışmalar yapacağını söyledi. Biz bu işin takipçisiyiz. Biz devletten bir şey istemiyoruz, hakkımızı talep ediyoruz. Çocuklarımız kültürümüzü öğrensin istiyoruz. Madem bu devlet laik bir devlet buradaki farklı din, kültür ve inanışlara hizmet sunmalıdır.

Öncelikle yeni mekanınızda başarılar dileriz. Bu güzel mekanda yürüttüğünüz ve ileriye yönelik planladığınız faaliyetlerinizi anlatabilir misiniz?

Kültür derneği olarak şu anda kendi kültürümüzü bire bir yansıtan Semah çalışmalarına başladık. Derneğimizin bünyesinde, üyelerimizin çocuklarına ücretsiz Türkçe, Matematik ve İngilizce dersleri vermekteyiz. İlerleyen günlerde saz kurslarımız da başlayacaktır. Bunun yanı sıra tiyatro ekibi kurmayı düşünüyoruz. Kardeş örgütümüz Baraka'yı da tiyatro konusunda takdir ediyoruz ve desteklerinizi bekliyoruz. Çevre, sağlık ve ülke sorunları ile de yakından ilgileniyoruz ve ilgilenmeye de devam edeceğiz.

Adada bulunan diğer göçmen ağırlıklı örgütlerden farklı olarak buradaki mücadelenin içerisinde aktif bir rolünüz var. Otoriteden, çevredeki diğer yapılardan ve halktan ne gibi tepkiler alıyorsunuz?

Kıbrıslı Türk halkından çok güzel tepkiler almaktayız. Hangi kapıyı çalsak bize açıktır. Siyasi partiler ile sorunlarımız vardır çünkü biz onların yaptığı yanlış siyasete karşı duruyoruz, bazı göçmen örgütlerin yaptığı gibi çıkar uğruna onlara yanaşmıyoruz.

Hükümet ile de bazı sıkıntılarımız var. Bize "şu örgütlerle görüşmeyin biz de size destek olalım" diyorlar. Mesela 3. Alevi Sempozyumu'nu düzenlediğimiz

zaman konuşmacılarımızdan biri Sayın Nazım Beratlı olduğu için devlet mekan olarak AKM talebimizi reddetti. Ankara'ya karşı yapılmış eylemlere destek verdiğimizde de, imam hatip liselerine karşı çıktığımızda da bu gibi tepkilere maruz kaldık. Fakat biz bugüne dek ilerici ve devrimci örgütlerle hareket ettik, etmeye de devam edeceğiz.

Alevi kültüründe kadının yeri nedir?

Bütün samimiyetle söylüyorum ki kadının yeri en üst mevkidir. Kadınlar özgürdür. Kadın erkeğe hizmet etsin, arkasından yürüsün, yemeği pişirsin, temizliği yapsın, kapalı olsun, okumasın, evlenince çocuk yapsın, alkol almasın gibi şeyler kesinlikle yoktur, ne ayıptır ne de günahıdır. Kadın erkek eşittir. Buradaki ile çok benzeştir aslında. Örneğin Anadolu'da bir Alevi köyüne gidin hemen hemen Kıbrıs'taki aynı ortamla karşılaşacaksınız.

Son olarak ne söylemek istersiniz?

Biz kendimizi Kıbrıslı olarak görüyoruz, buraya ait hissediyoruz. Kıbrıs'ta yaşıyorsan oranın sorunları da benimseyeceksin. Biz de adanın bütünleşmesini ve bağımsızlığını savunuyoruz, petrol dolmuş tesis istemiyoruz. Biz bunlara duyarız kalıyorsak, burda rahat hissetmiyoruz demektir. Örneğin başbakan yeni bir paket ile karşımıza çıktı. Biz buna tepkisiz olursak Aleviliği de savunmamalıyız. Çünkü Aleviler emekten, emekçiden, özgürlükten, haktan, hukuktan ve halkların kardeşliğinden yanadır. Aksi takdirde Pir Sultan Abdal Kültür Derneği olarak kalmaz, HAK'ın (Halkın Adalet Konseyi) bir parçası olup çekip giderdik. Halkı ilgilendiren her şey bizi de ilgilendirmeli. ☐

Postmodernizm ve Kültürel Alan

Hasan Yıkıcı
hasan_ykc@yahoo.com

David Harvey; "Postmodernliğin Durumu" isimli kitabında, meşhur "Anahtar Sözcükler" eserinin yazarı Raymond Williams'ın postmodernizmin, kapitalizmin kültüründe yaşanmakta olan kültürel dönüşümleri örten bir maske olduğu fikrine sahip olduğunu aktarır.* Yine aynı kitabında Harvey, Yeni Sol akımının doğru bir tavır olarak, eski sol politikaların parçalanmışlığından kaynaklanan yeni toplumsal hareketlere yöneldiğini ve bunun haklı bir tavır olduğunu söylüyor. Fakat Harvey devamında şunun da altını çiziyor: "Ama bu adımı atarken Yeni Sol hem ilerici değişimin aracı olarak proleteryaaya, hem de bir tahlil tarzı olarak tarihsel materyalizme inancını terk etme eğilimine girdi. Andre Gorz işçi sınıfına yüksek sesle veda etti, Aronowitz tarihsel materyalizmin krizini ilan etti."**

Sınıfa elveda fetvalarının verilmesiyle birlikte, toplumsal muhalefetin geneli, başta Yeni Sol politikalar olmak üzere öncelikli mücadele alanı olarak kültürel bir hat izlediler. Öyle ki, tarihsel materyalizm, işçi sınıfı mücadelesi, Marksizm gibi büyük anlatıların "yok olduğu" bir dönemde postmodernizm kendisini bizzat kültürel alan ve kültür çalışmaları içerisinde yaygınlaştırdı. 21.yy kapitalizminin tüm maddi üretimi paramparça ettiği, neoliberal politikaların neredeyse maddi üretimin her alanını yeniden biçimlendirdiği ve emeği böldüğü bir dönemde, postmodernizm de ilk olarak özneyi, ardından hakikati, en son da bütünlüklü toplumsal bilinci böldü.

Toplumsal muhalefeti kimlikler ve roller muhalefeti olarak tanımlayan, ekonomik-politik temelli değil, toplumsal kimliklerin kültür içindeki varoluşlarına ve ilişkilerine odaklanan postmodernizm; tam da Raymond Williams'ın vurguladığı gibi, aslında kapitalizmin kültüründeki dönüşümleri örten bir maske görevini yerine getirdi.

Kültürel alanın bir mücadele alanı olması postmodernizmle beraber ortaya çıkmadı. Kuşkusuz geleneksel solun ırk, cinsiyet, göçmenlik, ekoloji gibi alanlardaki toplumsal mücadelelere gözünün kör olmasının savunulacak hiçbir yanı yoktur. Bunun karşısında ise postmodernizm, tüm bu

alanlardaki hareketleri bir kültür meselesine indirgeyerek bunların ekonomik-politik zeminlerini sıfırla çarptı.

Kültür için Marx "insanın toplumla ve doğayla ilişkisi" tanımını yapar. Gramsci hegemonya meselesini bizzat kültürle iç içe geçirir. Ona göre hegemonya kültür içerisinde inşa edilebilirdi. Fakat Gramsci bunu sınıf mücadelesi bağlamından farklı bir zeminde geliştirmemişti. Postmodern düşünceler etkisinde kalan veya bu düşünceleri benimseyen başta sol liberaller, sivil toplumcular ve Yeni Sol'cular, Gramsci'nin tersine, kültürü maddi gerçeklikten, alt yapı üst yapı ilişkisinden azade ederek, sınıfsal bir iddiası olmayan mücadele perspektifleri geliştirdiler.

Kültürel alanın içerisinde postmodernizmin en belirgin yansıması sivil toplumculuktur. Yaşamın bütünlüklü bir şekilde dönüştürülmesi kaygısı olmadan, sığ bir sistem içi eleştiricilikle, ekoloji, toplumsal cinsiyet, sanat, müzik, edebiyat gibi alanlarda yoğunluklu faaliyet gösteren dernek ve kurumlar bugün postmodernizmin kurumsal yansıması olarak karşımızda durmaktadır. Kültür işlerini ve kültürel alan kapsamına giren mücadeleleri UNDP ve UNOPS gibi kurumların fonları salt bir projecilik anlayışı ile domine etmektedir. Örneğin bir ekoloji mücadelesi kapitalizmden ve ekonomik yapıdan, hırs ve rekabetten kaynaklı bir soruna karşı yine aynı hırs ve rekabet mekanizmaları içerisinde

yer alan başka bir kurum tarafından fonlanabilmektedir. Bir sanatçı veya aydın, eleştirel bir eserini, yine eleştirdiği sistemin bir unsurunun sponsorluğunda sergileyebiliyor. Hem aydın ve sanatçının tanımı hem de buldukları ilişki biçimleri yeniden tanımlanma ve anlamlandırma ihtiyacını ortaya çıkarıyor. Aslında postmodernizm tam da eleştiri denen kavramın yıkıcılığını ve bağımsızlığını yok ediyor.

Kültürel alan ve postmodern düşüncenin atomizasyonu

Kültürel alanda postmodernizm kendisini sadece sol liberalizm veya sivil toplumculuk olarak göstermemektedir. Bizzat bir hegemonya mücadelesi alanı olarak kültürel alanın kendisini yeniden organize etmektedir. Kültür bir yandan kapitalizmin metalaştırdığı ve pazarladığı bir meta haline gelirken, diğer yandan da postmodern eleştiri sadece söz konusu metalaşmanın teorideki yapı bozumunu ifade etmekten başka bir işe yaramıyor.

Devrimci mücadele açısından önemli olan; kültürel alanı bir hegemonya mücadelesinin uğrağı olarak benimsemek ve bu alana yapılacak politik, ideolojik ve pratik yığınların radikal devrimci bir hareketle ilişkisini güçlendirmektir.☒

* David Harvey, Postmodernliğin Durumu, Ekim 2003, s.388, Metis Yayınları

** David Harvey, Postmodernliğin Durumu, Ekim 2003 s.387, Metis Yayınları

Kültürel Emperyalizm

Mustafa Keleşzade
mustafa-keleszade@hotmail.com

Günlük yaşantımız içerisinde bir film ya da dizi izlemek, öğlen arası gidip yemek yemek, yeni çıkan bir şarkıyı dinlemek veya bir yerlere gidip bir şeyler satın almak bizler için normal şeylerdir. Aslında, bu faaliyetleri kapitalizmin üzerimizde egemenliğini kurması için uygun hale getiren de bu normalligidir!

Kapitalizmin en üst aşaması olarak emperyalizmin gelişimi:

Kapitalizm tarihsel gelişimi içerisinde farklı safhalardan geçmiştir. İlk safhası olarak, 16. yüzyılda başlayan ve büyük sermaye sahiplerinin doğuşunu sağlayan sömürgecilik safhasını sayabiliriz. Dünyanın farklı bölgelerini işgal edip, o bölgelerin kaynaklarını zora dayanarak sömürme bu dönemin karakteristik özelliğidir. Amerika kıtasının yerlilerinin köleleştirilmesi ve doğal kaynaklarının sömürülmesi yolu ile güçlü imparatorlukların oluşturulması bu durumun en iyi örneklerindedir. Sömürgecilik faaliyetleri büyük şirketlerin oluşmasına neden olmuştur.

Bağımsızlıkçı isyanların başlaması, sömürgeciliğin etkisini yitirmesine ve imparatorlukların dağılmasına sebep olmuştur. Bu durum hali hazırda güçlenmiş olan şirketler için ise bir yok oluş değil, ticaret imparatorluklarının doğuşu için bir araç olmuştur. Tekelleşen şirketler, silah zoruyla değil, ekonomik güçleri ile sömürülerine devam etmişlerdir. Emperyalizm, geri bıraktığı ülkelerinin hammadde fiyatlarını kontrolü altında tutarak siyasi bağımsızlıklarını kazanan ulusları denetimi altında tutmaya devam etmiştir.

Emperyalizmin en üst aşaması olarak kültürel emperyalizmin gelişimi:

Tarihsel süreçte kapitalizme alternatif, reel sosyalizm deneyimlerinin oluşması ise emperyalizmi yeni bir safhaya girmeye zorlamıştır. Özellikle Küba devrimi örneğinde olduğu gibi, siyasi bağımsız olarak görülen ülkelerin işbirlikçi diktatörler ve yönetimlere karşı ekonomik ve siyasi bağımsızlık talebi ile isyan etmeye başlaması, kapitalizm için yeni bir tehdit oluşturmuştur. Kapitalizm, sadece söylem olarak eşitlikçi görünen liberal sistemi ile, ekonomik ve siyasal eşitlik sunan sosyalizm arasında yapılacak adil bir tercihe izin veremezdi. Emperyalizm içine düştüğü tarihsel çıkmaza bir çözüm üretmeye çalışmış ve kapitalizme karşı oluşabilecek isyanları daha isyan fikrinin oluşum aşamasında engellemek istemiştir. Emek mücadelesi uzun yıllar salt iş yerinde örgütlenme mücadelesi olarak kurgulanmıştır. Kapitalizm ise hegemonik araçlarını kullanarak bu mücadeleyi daha geniş alanlara yaymıştır. Hegemonya, iş yeri harici kamusal ve özel alanlarda verilen mücadelede kendisini göstermiştir.

Kültür tüketen "kültür":

Günümüzde kapitalizm insanlara bir çok alışkanlığı dayatmakta ve dayatmakla da kalmayarak bunları sevilen bağımlılıklar olarak sunmaktadır. Bu durumun belki de en

çarpıcı örneği fast-food kültürünün gelişimidir. Geldiğimiz noktada Mc Donald's, Burger King, KFC gibi restoran zincirleri markalaşmıştır ve insanlar için sundukları ortam vazgeçilemez olmuş, reklamların da etkisi ile idealize edilmiştir.

Günümüz fast food kültürünün temeli, en iyi şekilde Charlie Chaplin'in "Modern Zamanlar" filminde, yemek makinesi sahnesinde görülmektedir. Patron fabrikada çalışanların öğlen aralarını kısaltmak için bir makine denetir. Makineye bağlanan çalışanları makine hızlı bir şekilde yedirerek tekrardan çalışmaya hazır hale getirir. Filmde makine bozulur, makinenin üzerinde denendiği işçiyi mahveder ve kullanımının pratik olmadığı sonucuna varırlar. Fakat günümüz dünyasında makine oldukça iyi çalışmaktadır. İnsanları bireyciliğe, zararlı gıdalara ve kapitalizmin sunduğu hızlı yaşama sürükleyen fast food kültürü kapitalizmin en büyük hegemonya araçlarından biri olarak yayılarak sürmektedir. Modern Zamanlar filminden farklı olarak ise bu yemek kültürünün bir dayatma olduğu görülmemekte ve insanlar bu yemek kültürünü özenilecek bir şey olarak görmektedir.

Kültürel emperyalizmin diğer bir yönü ise hipermarketlerin açılması ve tüketimin neredeyse ilahi bir tonla kutsanmasıdır. Marka takıntısının oluşturulması ve bir ürünün kullanım değerinden öte anlamlar kazanması bu sürecin temel özellikleri olarak öne çıkıyor. Artık insanlar salt ihtiyaçlarını karşılamak için değil; statü kazanmak için ya da sadece maddi güçleri yettiği için bir ürünü alabilmektedirler. Hatta daha da garibi o ürünü alabilmek için çalışmakta veya çalmaktadır. Emperyalizmin, bu tüketim kültürünü ezilen sınıflar üzerinde tahakküm kurmak üzere kullanması bazı sonuçlar doğurmaktadır. Bunlardan ilki büyük sermaye gruplarının daha da zenginleşmesidir. Diğer ve daha kritik sonucu ise, insanların sistemini ürettiği markalara bağımlı hale gelmesi ve tek motivasyonlarının o ürünlere ulaşabilecek kadar zengin olmak olarak ortaya çıkmasıdır.

İnsanların yaşam amacının bir Ferrari, yani 4 tekerlekli bir araç almak olması, yaşadığımız dünya için olağan bir durum halindedir.

Medya ise tüm bu değişimlerin merkezinde konumlanmaktadır. Halka servis ettiği diziler, filmler, müzik klipleri, programlar, reklamlar ve haberler ile her alanda sahiplerinin, yani çok uluslu şirketlerin kültürünü yaymaktadır. İsmail YK'lar ve Ronaldo'lar insanlara "sen de kolay yoldan zengin olabilirsiniz" derken, zengin olmak için dizi ve filmlerde verilen mesajlar bu uğraşı kutsallaştırmaktadır. Sonuç olarak ise günümüzün bireyi seri üretim olarak oluşmaktadır. Saatlerce hiç kimseye konuşmadan sadece TV izleyerek mutlu olabilen, tek hayali zengin olmak olan, çevresinde gerçekleşen hiçbir toplumsal olayı görmeyen, görse bile kendisinin nasıl bu süreçten karlı çıkabileceğinin hesabını yapan, bireyci ve çıkarıcı insan! İşte karşınızda emperyalizmin yıllar yılı silah zoru ile yaratamadığı toplum, kendi kendini kontrol eden ve sistemin kölesi haline gelmiş bireyler; Sınıfsal bir mücadele içerisinde örgütlenemeyecek kadar bireyci, tüm zevk ve arzuları sistem tarafından yaratılmış karakterler.

Galip mi geldiler?

İşte bu durum kapitalizmin ütopyasıdır. Ezen ile ezilenin ortak paylaşabildiği bir ideoloji. Sisteme yönelik ise sıfır tehdit. Fakat hala dünyanın dört bir yanında yaşanan isyan hareketleri bu hegemonyanın tamamı ile başarılı olmadığını bizlere göstermektedir. Her ne kadar sisteme muhalif görüşlerin arasına dahi bireycilik, postmodernizm aracılığı ile bulaşmış olsa da, karşıt bir hegemonya mücadelesi de sürmektedir.

Hipermarketlere karşı, salt satış üzerine kurulu olmayan Bandabuliyaya tarzı kamusal alanların öne çıkarılması... Yerel ve muhalif müziğin, sinemanın, tiyatrunun örgütlenmesi... Kapitalizm'in rekabetçi ve bireyci kültürüne karşı dayanışmacı ve toplumsal bir kültürün örülmeye çalışılması... Tüm bunlar, kapitalizmin bu son silahına karşı, umut ışığı yakmaktadır. ☒

Baraka'dan KISA KISA

Hazırlayan: Pınar Piro

Baraka, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde sokağa çıkmaya hazırlanıyor. Bu günün, salonlarda kutlama yapılacak değil, sokaklarda yürünerek hak aranacak bir gün olduğunu benimseyen Barakacıların, kadınların sorunlarını dile getirmek için katılacağı yürüyüşe hepiniz davetlisiniz.

Baraka Okuma-Tartışma Grubu Terry Eagleton'un Ayrıntı Yayınları'ndan çıkan "İDEOLOJİ" isimli kitabını okumaya devam ediyor. Her çarşamba saat 18:00'da Baraka'da buluşarak gerçekleştirdiğimiz okumalara siz de davetlisiniz.

Sol Anahtarı; eylemlerde ve grevlerde sokaklarda olmaya devam ederken üçüncü albüm için beste çalışmalarına başladı.

Baraka Tiyatro Ekibi yaz döneminde gerçekleştirdiği eğitim çalışmalarının ardından Dario Fo'nun yazıp Fusun Demirel'in çevirdiği "Ödenmeyecek Ödemiyoruz" isimli komedi oyununu Kıbrıs'a uyarlayıp güncelleyerek, Nisan ayında sahnelemek üzere çalışmalarına başladı. Bunun yanında ekip, hazırladığı sokak tiyatroları ile her an her yerde karşınıza çıkabilir.

Baraka Film Atölyesi yeni dönem çalışmaları hızla devam ediyor. Herhangi bir deneyimi olması gerekmeksizin dileyen herkes atölyemizin çalışmalarına katılabilmektedir.

Ülke gündemini değerlendirdiğimiz, derneğimizin idari, politik ve ekonomik doğrultusuna yön verdiğimiz, etkinliklerimizi planladığımız toplantılarımız her Cuma 19:00 da gerçekleşmeye devam ediyor. Cuma toplantılarımız herkese açıktır.

Kütüphanemiz her geçen gün gelişmeye devam ediyor. Üyelik sistemi ile faydalanabileceğiniz kütüphanemiz, birçok alanda sunduğu seçenekleri ile sizleri bekliyor.

VCD/DVD arşivimiz, dostlarımızın da katkıları ile büyüyor. Arşivimizde 2000'e yakın belgesel, kurmaca, drama, komedi, aksiyon, kısa-metraj ve dünya çapındaki festivallerde ödül almış filmler bulunuyor.

Cumartesi günleri saat 8:00 ile 13:00 saatleri arasında açık olan lokalimiz günlük gazeteleri, müzikleri, sıcak içecekleri ve bahçesi ile güzel bir sohbet ortamı sunmaya devam ediyor.

Bandabuliya'yı Yaşatalım

Kültürümüzün en önemli parçalarından biri olan Bandabuliya, unutulmak üzeredir. Bizler de, hem buraya tekrardan dikkat çekmek hem de orada çalışan insanlarla sohbet etmek için etkinlikler düzenledik. 6 Ekim günü Sol Anahtarı müzikleri ile Bandabuliya'yı şenlendirirken, 20 Ekim'de de Baraka Tiyatro Ekibi "Çirkin Politikacı Pof" oyunu ile hem çalışanlara hem de pazarı gezen insanlara keyifli anlar yaşattı. Bandabuliya'daki esnafla sorunları hakkında sohbet eden Barakacılar, iki yıllık tadilat süresi boyunca halka Bandabuliya'nın unutturulduğunu, büyük marketlerin tercih ettirildiğini, restorasyonun esnafın ihtiyaçlarını dikkate almadan yapıldığını ve özellikle ücretsiz otopark sorununun halkın Bandabuliya'ya ulaşımını engellediğini gözlemlediler. Etkinlik esnasında yağmurun başlamasının ardından ise Bandabuliya'nın içinin su dolması ve dükkan sahiplerinin yaşadığı sıkıntılar restorasyon çalışmalarının sağlıklı yapılmadığının somut bir göstergesi oldu.

Savaşa Hayır Dedik

5 Ekim günü Lefkoşa'da, ilerici öğretmen sendikaları ve Baraka'nın da içinde bulunduğu demokratik kitle örgütlerinin çağrısı ile "Çocuklar Öldürülmesin, Şeker de Yiyebilirsinler" sloganı ile bir eylem gerçekleştirildi. Eylem için Lefkoşa Kuşulu Park'ta toplanan kitle, protestolarını gerçekleştirmek üzere TC Lefkoşa Elçiliği'ne yürüdü. Yapılan konuşmalarda, Suriye savaşının sadece emperyalizmin çıkarına olacağı, Türkiye ve bölge halklarına ise yıkımdan başka bir şey getirmeyeceği ortaya kondu. Savaşlarda mültecilerin, kadın ve çocukların yaşadığı dramalara da dikkat çekilen eylemde, ABD'nin demokrasi anlayışının Irak'ta, TC'nin barış anlayışının da Kıbrıs'ta görülmedik olduğu belirtilerek halkların savaşa istemediği haykırıldı.

Aleviler İçin Eşit Yurttaşlık

7 Ekim'de, Alevi örgütleri öncülüğünde Ankara Sıhhiye Meydanı'nda "Laik Demokratik Türkiye İçin Eşit Yurttaşlık" mitingi düzenlendi. Mitinge Kıbrıs'tan katılan, İçlerinde Baraka aktivistlerinin de bulunduğu örgüt temsilcileri "AKP Elini Türkiye ve Kıbrıs

Halklarından Çek" pankartı ile alanda yerlerini aldılar. Mitingin ana teması, Türkiye'de yaşayan Alevilerin eşit yurttaşlık talebidir. Aleviler, istedikleri şeyin özel haklar değil, eşit yurttaşlık olduğunu ve bu yurttaşlık haklarının tam uygulanması olduğunu vurguladılar.

Hayvanlar Dostumuzdur

Baraka Kültür Merkezi, Sevimli Dostlar Derneği ve duyarlı hayvan sever kişi ve örgütlerle birlikte sokak hayvanlarının öldürülmesine davetiye çıkaran, ayrıca hayvan yarışları ve hayvan deneylerine izin veren "Hayvan Refahı Yasa

Tasarısı"nın protesto etmek için 12 Ekim'de meclis önünde bir eylem gerçekleştirdi. Okunan bildiriye, "Dünya yalnız bizim değil" düşüncesiyle, yasanın meclisten bu şekilde geçmemesi, düzeltilmesi için çağrıda bulunuldu.

5. Uluslararası Kıbrıs İşçi Filmleri Festivali

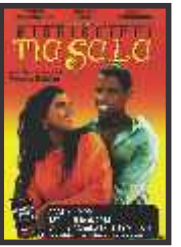
5-14 Kasım tarihleri arasında gerçekleşen 5. Uluslararası Kıbrıs İşçi Filmleri Festivali büyük bir coşku ile sona erdi. Kıbrıs'ın kuzeyinde 2007 yılından beridir düzenlenen Uluslararası Kıbrıs İşçi Filmleri

Festivali bu yıl "Özgürlük Emek İster" sloganıyla Gönyeli Belediyesi Konferans Salonu'nda beşinci kez düzenlendi. Baraka'nın da organizasyon komitesine dahil olduğu festival kültür ve sanatı yardımlaşma ve dayanışma mantığı ile gerçekleştirilebileceğini bir kez daha gösterdi.

Sun-İzle-Tartış

Baraka Kültür Merkezi'nde her ayın ilk cumartesi gecesi gerçekleştirilen "İzle-Tartış" etkinliğinde, Ekim ayı filmi "Özgür Ruh" tu. Kasım ayında ise "The Trotsky" isimli komedi filmi izlendi.

1 Aralık'ta "Suç Ordusu" isimli, İkinci Paylaşım Savaşı'nın en tanınmış direnişçilerinden Parisli Ermeni şair Missak Manouchian ve göçmen kökenli arkadaşlarının hikayesini anlatan film izlenip, ocak ayında Mississippi Masala filminin izlenmesine karar verildi.

Haberlerin ayrıntılı bilgilerine, bildirilerine, fotoğraflar ve videolarına ulaşmak için www.baraka.cc adresinden faydalanabilirsiniz.

Şok Eylem: Akp Elini Kıbrıs Halklarından Çek

Baraka aktivistleri, UBP kurultayının yapıldığı 21 Ekim günü sabah saatlerinde Beşir Atalay ve diğer AKP yetkililerinin TC Elçiliği içerisinde bulunduğu sırada elçilik kapısı önüne gelerek şok bir eylem gerçekleştirdi. Eylemciler ellerinde halkın gerçek sorunlarını yansıtan "Sorunlarımız O Kadar da 'Küçük' Değil", "Çözüm İçin 'Kaşif' Olmaya Gerek Yok: Tek Yol Bağımsız Kıbrıs" "Okullar Öğretmensiz, Belediye Emekçileri Sokakta, Hastaneler Paralı, Petrol Dolum Tesisi İstemiyoruz" yazılı dövizler tuttular. Eylem sonunda yapılan konuşmada, sokakların halka her zaman açık olduğu ve elçilik önüne gelmenin mümkün olduğu ve bir kez daha halkın istediği zaman istediği yerde eylem yapabileceğini kanıtladı.

Baraka'ya Patlayıcı Madde

9 Kasım akşamı, dernek aktivistlerimizin toplantı amacıyla lokalimizde bulunduğu esnada binamızın kapısının önüne, yüksek ses ve duman çıkaran bir patlayıcı madde atıldı. Olayı duyan dernek, sendika ve parti üyeleri hemen Baraka'ya gelirken, polis ise 2 saat sonra geldi! İlerleyen günlerde gerek Kıbrıs gerekse de Türkiye'den bu saldırıyı kınayan destek mesajları gelmeye devam etti. 10 Kasım akşamı ise, "Faşizme İnat

Yaşasın Hayat" sloganlarının yükseltildiği bir protesto yürüyüşü yapılarak, hiçbir baskının mücadele yolunda ilerlememizi engelleyemeyeceği bir kez daha duyuruldu.

Polis, yaptığı araştırmalar sonucunda patlayıcıyı atan kişileri tespit etti ve soruşturmaları hala devam ediyor.

Türküler Susmaz

24 Aralık akşamı Baraka Müzik Topluluğu; Sol Anahtarı, Arda Gündüz ve Kıbrıs Şafağa Özlem gibi ülkemizin müzisyen/ilerici sanatçıları, KTOEÖS Lokali'nde bir araya gelerek uzun bir süredir AKP'nin faşizan baskılarına maruz bırakılan Grup Yorum üyeleriyle, dayanışmak ve yaşananları protesto etmek amacıyla bir etkinlik düzenledi. Etkinlikte "türküler susmaz" şiarı hep birlikte söylenen şarkılarla dile getirildi.

Karanlıktan Aydınlığa Mitingi

UBP hükümeti, AKP tarafından dayatılan neo-liberal politikalarla, emekçiyi ezmeye devam ediyor. Lefkoşa Türk Belediyesi çalışanları hala evine ekmeğe götürmüyor, çocuğunun okul ihtiyaçlarını karşılamıyor. Buna karşı durmak, belediye emekçilerinin direnişine omuz vermek isteyen tüm örgütlerle birlikte Baraka da, 14 Kasım akşamı Lefkoşa Türk Belediyesi önünde toplanıp, Sarayönü Meydanı'nda kurulan miting alanına yürüdü. Eylemde sahne alan Sol Anahtarı da, Belediye emekçilerinin yalnız olmadığını ve zaferin direnen emekçilerin olacağını, şarkıları ile dile getirdi.

Viva Palestina!

İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırıları Lefkoşa'nın güneyindeki İsrail Elçiliği'ne yapılan yürüyüşle protesto edildi. Kıbrıs'ın kuzeyinden ve güneyinden toplam 19 örgütün katılımıyla gerçekleştirilen yürüyüşte Filistin halkının yalnız olmadığı ve zalimlere karşı mücadelenin devam edeceği mesajı verildi. Geçtiğimiz günlerde imzalanan göstermelik ateşkes anlaşmasına güvenilmeyeceğinin vurgulandığı yürüyüşte "Viva Palestina", "Kıbrıs'ta Barış, Filistin'de Hemen, Suriye'de Şimdi, Barış Hemen Şimdi" sloganları atıldı.

Açlık Grevi Dayanışma

Baraka, duyarlı kişilerin ve Kıbrıs'ta okuyan bazı Kürt öğrencilerin de katılımı ile 30 Ekim'de Lefkoşa Merkez Postanesi'nde bir eylem ve basın açıklaması gerçekleştirdi. Eylemde, Türkiye'deki hapisanelerde açlık grevi yapan kişilere mektuplar gönderilerek Kürt halkının kimlik ve varoluş mücadelesi selamlandı. Açlık grevlerine dikkat çekilerek TC devletinin ve egemen medyanın tutumunun kınandığı eylemde, ölümlerin değil yaşamın, savaşların değil barışın galip geleceği bir dünya özlemi de vurgulandı.

11 Kasım'da ise, Türkiye'de hapisanelerdeki mahkumların başlattığı açlık grevi 55. gününe girerken, Lefkoşa'da Baraka'nın da içinde bulunduğu demokratik kitle örgütleri ve Kürt öğrenciler TC Elçiliği önünde dayanışma eylemi gerçekleştirdi. Sloganlarını atan ve konuşmalarını yapan eylemciler bir saat boyunca TC Elçiliği önünde oturma eylemi yaptı.

Baraka'dan Ortadoğu Paneli

Baraka Kültür Merkezi Ortadoğu'daki son gelişmelerle ilgili bir panel organize etti. "Savaş Tezkeresi Bağlamında Türkiye, Suriye, Ortadoğu ve Kıbrıs" başlığı altında Arap ayaklanmalarından, Ortadoğu'da değişen dengelere, Türkiye'nin Savaş Tezkeresi'yle birlikte üstlendiği konum ve görevden, Ortadoğu halklarının mücadelelerine ve Kıbrıs'ın Ortadoğu içerisindeki konumuna kadar pek çok başlık irdelendi. Panel'e Türkiye'den BDP milletvekili Hasip Kaplan, CHP milletvekili İlhan Cihaner, ÖDP Genel Başkanı Alper Taş ve Halkevleri Genel Başkanı Oya Ersoy konuşmacı olarak katıldı. Konuşmacıların sunumlarının ardından panele katılan dinleyicilerin de katılımı ile gerçekleşen soru-cevap etkinliği ile panel son buldu.

Elçiyi Ve Paketi Uçurma Eylemi

Baraka, 20 Aralık'ta TC Elçiliği'ne yürüyerek, yeni ekonomik paketi ve AKP politikalarını protesto etti. Eylemciler, içinde İrsen Küçük'ün ve TC Elçisi Halil İbrahim Akça'nın maket fotoğrafları ve Elçilik ile

UBP'nin amblemlerinin bulunduğu paketi balonlarla birlikte havaya uçurdu. Eylemde okunan bildiride; mücadeleyi seçim sandıklarına sıkıştırmak veya hükümetçilik oynamaktan vazgeçip; Kıbrıslı Türk halkının bağımsızlık ve var oluşu için sokaklarda örgütlenerek, egemenlerin karşısına kendi öz gücümüzle çıkma zamanının geldiği vurgulandı. Bu ülke, bu sokaklar bizim diyen eylemciler, "Bağımsız Kıbrıs Tek Yol Devrim" sloganı ile eylemlerini sonlandırdı.

27 Mart: Dünya Tiyatrolar Günü
 İ.Ö. 19 Mart 721: Tarihe geçmiş ilk ay tutulması Babil'de gözlemlendi.
 3 Şubat 1809: Evrim kuramcısı Charles Darwin doğdu.
 22 Şubat 1848: Paris'te işçiler ayaklandı.
 8 Mart 1857: Dünya Emekçi Kadınlar Günü
 9 Şubat 1871: Osmanlı'da ilk kez Karl Marx'ın bir makalesi Hakayik-ul Vakayi gazetesinde yayımlandı.
 5 Mart 1871: Rosa Luxemburg doğdu.
 18 Mart 1871: Paris Komünü kuruldu.
 27 Şubat 1917: Petrograd'da genel grev ve "Şubat Devrimi".
 15 Ocak 1919: Berlin'de Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht öldürüldü. Alman devrim hareketi bastırıldı.
 6 Mart 1919: III. Enternasyonal kuruldu.
 28 Ocak 1921: TKP'nin kurucusu ve ilk genel başkanı Mustafa Suphi ile arkadaşları İttihatçılar tarafından Karadeniz'de öldürüldüler.
 21 Ocak 1924: Sovyet Devrimi'nin mimarı Lenin öldü.
 3 Ocak 1928: Nikaragua'da Sandino önderliğindeki yurtseverler ayaklandı.
 1 Şubat 1929: SSCB'de Grigori Zinoviev ve Leon Kamanev tutuklandı.
 19 Şubat 1932: Türkiye'de Halkevleri kuruldu.
 30 Ocak 1933: Hitler "Führer" ünvanıyla Almanya'da iktidara geldi.
 15 Mart 1938: SSCB'de Ekim Devrimi'nin önderlerinden Nikolay Buharin, 18 kişiyle birlikte idam edildi.
 21 Şubat 1939: Türkiye, İspanya'daki Franco rejimini resmen tanıdı.
 15 Mart 1943: Stalin, III. Enternasyonal'i lağvetti.
 11 Şubat 1945: Yalta Konferansı'nın sona ermesiyle İkinci Paylaşım Savaşı sonrası dünya düzeninin esasları belirlendi.
 30 Ocak 1948: Gandhi bir dua toplantısında öldürüldü.
 2 Ocak 1959: Küba Devrim Ordusu Havana'ya girdi. ABD destekli Batista diktası yıkıldı.
 8 Ocak 1959: Fidel Castro Havana'ya vardı. Güvercinler (Las Palomas) nutku.
 12 Şubat 1961: Türkiye İşçi Partisi kuruldu.
 4 Şubat 1962: İkinci Havana Deklerasyonu yayınlanır: "Her devrimcinin görevi devrim yapmaktır."
 21 Şubat 1965: ABD'de siyah lider Malcolm X öldürüldü.
 28 Ocak 1968: Yunan Albaylar Cuntası dünyada ilk kez TC tarafından tanındı.
 6 Ocak 1969: ABD Büyükelçisi Robert Komer'in makam aracı, ODTÜ bahçesinde yakıldı.
 16 Şubat 1969: ABD 6. Filosu'na karşı düzenlenen gösteriye faşist saldırı. Olaylarda 2 kişi öldürüldü, 200 kişi yaralandı. Bu olay tarihe "Kanlı Pazar" diye geçti.
 12 Mart 1971: Türkiye'de IMF destekli faşist darbe.
 19 Şubat 1972: THKP-C'li Ulaş Bardakçı katledildi.
 30 Mart 1972: Kızıldere katliamı. THKPC lider kadrosu öldürüldü.
 16 Ocak 1979: İran İslam Devrimi.
 8 Şubat 1980: Türkiye'de Tarih direnişi başladı.
 10 Şubat 1981: Türkiye'de 5 sanatçıya "teslim ol" çağrısı yapıldı. Sanatçılar Cem Karaca, Melike Demirağ, Şanar Yurdatapan, Sema Poyraz ve Selda Bağcan'dı.
 6 Ocak 1983: Yılmaz Güney ve Cem Karaca vatandaşlıktan çıkarıldı.
 15 Şubat 1989: Afganistan'da Sovyet işgali sona erdi.
 24 Ocak 1993: Uğur Mumcu öldürüldü.
 1 Ocak 1994: Zapatista Ulusal Kurtuluş Ordusu (EZLN) ayaklanma başlattı.
 9 Ocak 1996: Evrensel gazetesi muhabiri Metin Göktepe katledildi.
 25 Ocak 2001: Brezilya'nın Porto Alegre şehrinde Birinci Dünya Sosyal Formu toplandı.
 19 Ocak 2007: Hrant Dink, Agos gazetesinin önünde öldürüldü.

15 Ocak 1919 Berlin'de Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht öldürüldü. Alman devrim hareketi bastırıldı.

"Devrim Muhteşem Bir Şeydir, Başka Her Şey Zırvalıktır!"*

Cemre Mor
 cemre.mor@gmail.com

Rosa Luxemburg, 5 Mart 1871'de Yahudi bir ailenin çocuğu olarak Polonya'nın Rusya yönetimindeki bölgesinde doğdu. 18 yaşında İsviçre'ye giderek Zürih Üniversitesine girdi. Doktorasını tamamladığı 1898 yılında Berlin'e taşındı ve Alman vatandaşı oldu. O ve Karl Liebknecht, Spartaküs Birliği'nin ve 1918-1923 Alman devrim hareketinin önemli isimleri olarak tarihe geçtiler.

1914-1918 Almanya

II. Enternasyonel'in en etkin partisi olan Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin (SPD) 1914'te savaş bütçesini onaylayıp burjuvazi ile işbirliğine girilmesi üzerine Rosa Luxemburg, Franz Mehring, Karl Liebknecht ve Clara Zetkin savaş karşıtı bir muhalefet bildirisi yayınladılar. Karl Liebknecht sosyal demokratlar arasında savaş bütçesine hayır oyu veren tek milletvekilidir ve karşı çıkışın Parlamento'daki sesi olur. Çok geçmeden Rosa tutuklanır. Enternasyonel üyesi partilerin "ulusal birlik" adı altında burjuvaziyle işbirliği yaparak Paylaşım Savaşı'na müdahil olması, II. Enternasyonel'in sonunu getirir.

Ocak 1916'da Parti içi muhalefetten Rosa'nın da içinde bulunduğu grup, Liebknecht'in evinde toplanarak Rosa Luxemburg'un hazırladığı yönergede hemfikir olur ve "Spartaküs" imzalı broşür yayınlanır. Spartaküs Birliği (Spartakusbund) kurulmuş olur. Aynı yıl Spartakistlerin çağrısıyla kitlesel 1 Mayıs gösterisi düzenlenir. Gösterinin ardından, konuşmacı olan Liebknecht 4 yıla mahkum edilir, kısa süre sonra Luxemburg da tekrar tutuklanır.

Sosyal Demokrat Parti içindeki savaş karşıtı tartışma bölünmeye yol açar ve Almanya Bağımsız Sosyal Demokrat Partisi (USPD) kurulur. Spartakistler partinin devrimci sol kanadını oluşturur.

Spartakistler Ocak 1918'de barış talebiyle genel grev çağrısı yaparlar. Grev tüm Almanya'ya yayılarak 1 milyon grevciye ulaşır. Grevler sırasında Berlin'de İşçi Konseyi kurulur. Daha sonra savaşın bitmesinden yana askerler ve işçiler ayaklanarak işçi ve asker konseyleri kurarlar. Kasım 1918'de Münih'teki Konsey Bavyera Cumhuriyeti'nin kurulduğunu ilan eder. Genel grev ve ayaklanmalar üzerine hükümet çökülür. Liebknecht Kraliyet Şatosu'ndan halka sosyalist cumhuriyeti ilan ederken, SPD ise parlamentoda cumhuriyetin kurulduğunu açıklar.

"Sosyalizm hükümet kararnameleriyle kurulamaz"

Kasım devriminden sonra Sosyal Demokratlar hala çoğunluğın desteğine sahiptiler. Fakat bu parlamentarizm yanlısı ve reformist bürokratlar, eski kurumların terki ve sistemin temelden değişmesi için adım atmak niyetinde değillerdi. Öte yandan Rosa, devrimin sonucunda kurulan cumhuriyetin ülkeye sosyalizmi getiremeyeceğini, sosyalizmin ancak aşağıdan ve işçi sınıfının kendi mücadelesiyle kurulacağını söylüyordu:

"Sosyalizm için mücadele mutlaka ve mutlaka kitleler tarafından verilen, her fabrikada, her proleterin işverenine karşı göğüs göğse giriştiği

bir mücadele olmalıdır. Devrim ancak o zaman sosyalist bir devrim olacaktır. Sosyalizm hükümet kararnameleriyle yaratılmaz, yaratılmaz da; ne kadar sosyalist olduğunu söylerse söylesin bir hükümet tarafından kurulması da mümkün değildir. Sosyalizm kitlelerin bizzat kendisi tarafından ve her proleterin katılımıyla kurulmalıdır. Kapitalizm, zincirinin halkalarının birleştiği yerde kırılmalıdır." **

Devrimin Bastırılması

Ocak 1919'da Spartaküs Birliği Kongresi, diğer sol gruplarla birlikte Almanya Komünist Partisi'nin (KPD) kurulmasına karar verdi. Aynı ay sosyal demokrat hükümet, sol görüşlü Berlin polis müdürünü görevinden aldı ve ardından başlayan ayaklanmaya karşı şiddetli bir bastırma hareketine girişti. Komünist Parti büroları ordu tarafından işgal edildi, ayaklanma yenilgiye mahkum oldu.

"Vardık, Varız, Varolacağız!"

Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht 15 Ocak 1919'da Berlin'de sokak çatışmaları sürerken, paramiliter bir grup olan "Freikorps" tarafından yakalanıp öldürüldüler. Rosa'nın cesedi üç ay sonra Berlin'de bir su kanalında bulunarak Liebknecht'in yanına gömüldü. Yeraltına inen Almanya Komünist Partisi'nin liderliğini Leo Jogiches devraldı fakat iki ay sonra o da yakalanıp öldürüldü. Alman devrimi tarihe "kaybedilmiş devrim" olarak geçti. Ardından Almanya ve dünya, yenilgiye uğramış devrimin yıkıntıları arasından nazizmin yükselişine tanık oldu...

O gün için yenilgiye uğramış olsalar da, Rosa Luxemburg ve Spartakistler her dönem devrimci sol için teori, ilham ve heyecan kaynağı oldular ve olacaklar. Bunu görmek için Rosa'nın son yazısının bugün bu coğrafyanın meydanlarında yankılanıyor oluşundan daha güzel örnek olabilir mi?

"Sizi budala zaptiyeler! Kum üzerine kurulu sizin 'düzeniniz'. Devrim daha yarın olmadan, 'zincir şakırtıları içinde yeniden doğrulacaktır!' Ve sizleri dehşet içinde bırakıp, trampet sesleri arasında şunu bildirecektir: VARDIM. VARIM, VAROLACAĞIM!" ***☒

* Rosa Luxemburg, Peter Nettl, Everest Yayınları.

**Almanya Komünist Partisi (KPD) Açılış Konuşması, 31 Aralık 1918

*** Rosa Luxemburg'un ölümünden bir gün önce, 14 Ocak 1919'da "Die Rote Fahne" (Kızıl Bayrak) gazetesinde yayınlanan "Berlin'de Düzen Hüküm Sürüyor" başlıklı yazısından.

28 Ocak 1974: EOKA ve EOKA-B lideri Grivas öldü.

Grivas ve Digenis

Besim Baysal
besimbaysal@lycos.com

Grivas kimdir?

Grivas bir faşisttir ve faşistliğini 2. Paylaşım Savaşı'nda Yunanistan işgal altındayken Almanya ile çalışmak için yaptığı girişimler ve sağladığı istihbaratlarla ayrıca Yunanistan İç Savaşı'nda İngiltere'ye çalışarak bağımsızlıkçı, sol, sosyalist EAM-ELAS'a karşı savaşmasıyla kanıtlamıştır.

Yorgos Grivas bir Kıbrıslı Elen'dir. 1897'de Trikomo'da (günümüzde TC'nin kontrol ettiği bölgede kalan değiştirilmiş adıyla İskele'de) doğdu. Yunanistan'da askeri okullarda okudu ve Yunanistan'ın Küçük Asya (Anadolu) işgaline katıldı. Daha sonra Fransa'da askeri eğitim aldı. Önce İtalya'nın işgaline karşı düzenli ordu ile Arnavutluk cephesine gönderildi daha sonra Almanya işgali sırasında kurduğu X örgütü ile Almanya'ya çalışmak için defalarca başvurdu ve çeşitli istihbaratlarla ülkesinde bulunan silahlı partizanları işgal kuvvetlerine jurnal etti. Posdam'da ve Yalta Konferansı'nda dünya paylaşılığında, Yunanistan, İngiltere'nin kontrol bölgesinde bırakılmıştı. Ardından başlayan iç savaşta EAM-ELAS kuvvetlerine karşı İngiltere tüm ağır silahlarıyla ve faşist X örgütünün yardımlarıyla galip geldi. Grivas, muzaffer bir albay olarak parti kurdu ve seçimlere katıldı. Beklediği desteği alamayınca da bir süre ortaldardan kayboldu.

Kıbrıs sorunu ile kendine bir fırsat yakalayıp Kıbrıs'a gelen Grivas, EOKA'nın kuruluşunu Makarios'un siyasi liderliği altında gerçekleştirir. EOKA'daki kod adı Digenis olarak bilinmektedir ve bu isimle Kıbrıslı Elen halkı içinde özellikle milliyetçi kesimde mitleştirilmiştir.

Digenis kimdir?

Digenis Akrites Destanı, Yunan Tarihi ve Edebiyatı'ndaki en bilinen destanlardan biridir.

Destanda bahsi geçen kahraman olan 8. yüzyılda yaşadığı düşünülen Digenis Akrites'in; babası Suriyeli bir Arap şeyhi annesi bir Bizans soylusudur. Babası annesine aşık olup saraydan kaçırır ancak kendi ülkesinde aşkını yaşayamayacağını anlayınca Hristiyanlığı kabul ederek Bizans topraklarına yerleşir. Bu evlilikten olan oğulları destandaki kahramandır. Digenis "iki soylu" anlamına gelir Akrites ise sınır güvenliği yapan savaşçı demektir. Grivas kendisine kod ismi olarak bu destandaki kahramanın ismini seçmiştir. Destanın tamamı; mevcut en eski iki versiyonu; Grottoferrada ve Escorial versiyonları ile Kalkedon Yayınları tarafından çevrilip orjinalleri ile birlikte "Digenis Akrites Anadolu'nun Büyük Destanı" ismiyle yayınlanmıştır. Çeşitli kaynaklardaki Battal Gazi Destanı veya Seyit Battal Destanı ile karşılaştırıldığı zaman iki destanın birbirine tamamen aynı denecek kadar benzediği de bu kitabın önsözünde belirtilmektedir.

Ölümü

1955'de 1 Nisan itibarıyla İngiltere Sömürge İdaresi'ne karşı silahlı mücadeleyi başlatan Grivas önderliğindeki EOKA'nın Enosis talebi 1960 Cumhuriyeti'nin ilan edilmesiyle sona ulaşamadı. Grivas Yunanistan'a dönmek zorunda kaldı. Emperyalizm ona Makarios'a karşı EOKA-B'yi oluşturma görevi verene kadar da Kıbrıs'a gelemedi. Özellikle 1955 ve 1960 arasındaki yıllarını "General Grivas Hayatım" adlı anılarından okuyabilirsiniz. EOKA'daki anılarını anlatan kitap İngilizce versiyonundan çevrilerek Khora Yayınları tarafından Münür Rahvancıoğlu'nun önsözü ile yayınlanmıştır.

Yorgos Grivas'ın son zamanlarında EOKA-B liderliği yaptığı ve Makarios'a yapılan suikastlerde de çeşitli roller üstlendiği biliniyor. Ancak EOKA'da Akrites kod adıyla bilinen ve Kıbrıs Cumhuriyeti döneminde İçişleri Bakanlığı da yapmış Polikarpos Yorgacis bir Makarios suikastı soruşturması ile ilgili çatışmada öldürülünce tam yetkili olarak bulunduğu Kıbrıs'ta siyasi otoriteden saklanarak barınabildi. 15 Temmuz 1974'te yapılan Yunan Darbesi'ni göremeden 28 Ocak 1974'te saklandığı evde kalp krizi geçirerek öldü. ☒

18 Mart 1925: Fugasa Maden Ocağı'nda meydana gelen korkunç patlamada 8'i Türk, 3'ü Elen 11 maden işçisi can verdi. Cesetler kimlikleri tespit edilemediği için iki ayrı mezara karışık olarak gömüldü.

13 Ocak 1948: Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Elen maden işçilerinin 125 gün sürecek ortak grevi başladı.

15 Ocak 1950: Kilise Yönetimi Enosis talebiyle plebisit gerçekleştirdi.

1 Mart 1954: "AKEL'ci Türklerin Siyasi Aylık Bülteni" ilk sayısını yayınladı.

23 Mart 1954: Lefkoşa Beliş Paşa Sineması'nda "İçtimai Hayat Sigortası İçin Kıbrıs Türk Kongresi" (sosyal sigorta mücadelesi) toplandı. 150 delege 100 gözlemci katıldı.

9 Mart 1956: Makarios, Seyşel Adaları'na sürgüne gönderildi.

27-28 Ocak 1958: "Ya Taksim Ya Ölüm" gösterileri düzenlendi.

19 Şubat 1959: İkinci Londra Konferansı'nda Kıbrıs Cumhuriyeti'ni yaratan anlaşmalar imzalandı.

25 Mart 1962: Bayraktar ve Ömerge Camileri bombalandı.

25 Şubat 1968: Başka adayın katılımına izin verilmemesi nedeniyle, Dr. Küçük KC Cumhurbaşkanı Muavini oldu.

8 Mart 1970: Yunan Cuntası ve CIA'nın Makarios'a başarısız suikast girişimi. ABD, suikasti kınamayı reddetti.

20 Şubat 1971: "Kıbrıs'ta Kurtuluş" gazetesi yayınlanmaya başladı.

11 Şubat 1972: Yunan Cuntası Makarios'un istifasını talep etti.

16 Şubat 1973: Başka adayın katılımına izin verilmemesi nedeniyle, Denktaş KC Cumhurbaşkanı Yardımcısı oldu.

7 Mart 1973: Metropolitler Meclisi Makarios'u Başpiskoposluk'tan azletti.

28 Ocak 1974: EOKA ve EOKA-B lideri Grivas öldü.

25 Mart 1974: Sendikacı Arif Hasan Tahsin Bayraktarlık emriyle tutuklandı.

13 Şubat 1975: Kıbrıs Türk Federe Devleti ilan edildi.

12 Ocak 1976: Kıbrıslı Türk Özer Elmas Türkiye'de öğrenim görürken faşistler tarafından öldürüldü.

8 Mart 1976: Türkiye'deki devrimci mücadele içerisinde Kıbrıslı Türk solcu Mehmet Ömer öldürüldü.

18 Mart 1976: Toplumcu Kurtuluş Partisi kuruldu.

12 Şubat 1977: Denktaş-Makarios Doruk Antlaşması imzalandı.

1 Mart 1977: Lefke Halk Kültür Derneği kuruldu.

12 Şubat 1979: Devrimciler önderliğinde Cypfruvex'te iki bini aşkın işçinin katıldığı 4 günlük grev düzenlendi. Talepler kabul edildi.

23 Şubat 1979: Türkiye'deki devrimci mücadele içerisinde Kıbrıslı Türk solcu Sadık Cemil öldürüldü.

25 Ocak 1986: K.T. Karikatürcüler Derneği kuruldu.

21 Şubat 1986: GKK tarafından Özgürlük Dergisi'ne dava açıldı.

Mart 1986: Cuellar "Barış Planı" gündeme getirildi.

13 Mart 1987: Özgürlük, GKK'nın davasından beraat etti.

Ocak 1990: Özgürlük Dergisi'nin 36. ve son sayısı yayınlandı.

21 Mart 1990: DAÜ-SEN kuruldu.

Digenes Akrites

Anadolu'nun Büyük Destanı

Grottoferrata ve Escorial versiyonları
Yunanca ve Türkçe olarak

KAL KEDON

kütüp-ha!-ne?

ben okudum, pek hazettim

Celal Özkızan
celalozkızan@yahoo.com

Akademik alanda Kürt sorununa dair en yetkin çalışmaları yapanlardan biri olan Mesut Yeğen'in bu kitabı, yazarın - kendi deyişi ile- "doktora tezinin Türkçe'nin konforuna sığınarak yeniden yazılmış (...) tezin orijinaline büyük ölçüde sadık"(1) kalmış halidir. Kürt sorunu gibi güncel ve keskin bir sorun üzerine çalışmanın önemini farkında olan yazar, kitabının hemen başında, Kürt sorununun nasıl çalışılacağına verilecek cevabın, "Kürt sorununun ne türden bir sorun olarak algılandığının ve nasıl çözülebilir olduğunun 'şifre'sini"(2) de içereceğini söylüyor.

Kitabın iki temel iddiası var: Birincisi, Kürt sorununu, Osmanlı-Türkiye modernleşmesi dediğimiz sürecin gelişimi içinde anlamlandırabileceğimizdir; ikinci iddiayı ise, yazarın kendi sözleri ile aktaralım: "Kısacası, devlet Kürt sorununu 'irtica', 'aşiret direnci', 'eşkıyalık', 'ecnebi kışkırtması' ya da 'bölgesel geri kalmışlık' meselesi olarak *çarpıtmıyor* fakat 'irtica', 'aşiret direnci', 'eşkıyalık', 'ecnebi kışkırtması' ya da 'bölgesel geri kalmışlık' meselesi olarak *algılıyordu*."(3)

Kitap altı bölüm ve bir sonuç kısmından oluşuyor. Birinci bölüm, teorik bir bölüm. İlk bölümde yazar, kitabın geri kalan kısmında anlatacaklarının teorik çerçevesini oluşturuyor. Yazar, devletin Kürt sorunu üzerine söylediklerinin hangi teorik çerçeve içinde çözümlenmesi gerektiğini açıkladığı bu bölümde "söylemlerin, aktüel halleriyle vuku bulmalarının mümkünlük koşullarının çözümlenmesi için Foucault'nun önerdiği, *arkeolojik* bir okuma stratejisi"(4) öneriyor.

Kitabın geri kalan kısımları, ilk kısmın teorik ağırlığına kıyasla, daha kolay okunabilir ve daha sade. Kitabın ikinci bölümünde yazar, Osmanlı-Türkiye modernleşmesi dediğimiz süreç içinde; devlet söyleminin, devletin kullandığı dilin nasıl oluştuğunu tarif ediyor. Osmanlı-Türkiye modernleşmesi ile anlatılmak istenen, Osmanlı'nın geç döneminde başlayan ıslahat ve reform hareketleri ile Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması ile birlikte başlayan ulus-devlet kurma süreçleridir. Yazara göre Osmanlı modernleşmesi ile Türkiye modernleşmesi birbirinden kopuk şeyler değil, aralarında hem süreklilikler hem de kopuşlar bulunan süreçlerdir. Yazar, devlet söyleminin nasıl oluştuğunu bu

Devlet Söyleminde Kürt Sorunu

modernleşme çerçevelerinde tarif ediyor ve bu tarifi, devlet söyleminin dört başlık ile ilişkisi içinde yapıyor: Batılılaşma/modernleşme, merkezileşme projesi, milliyetçilik ve otoriteryanizm.

Kitabın üçüncü bölümünde yazar, bir önceki bölümde nasıl oluştuğunu anlattığı devlet söyleminin bu kez Kürt sorunu ile ilişkisini inceliyor. Türkiye'nin kendini bir ulus devleti olarak kurduğu modernleşme süreci, toplumsal/sosyal/kültürel/ekonomik/politik pek çok köklü ve sarsıcı dönüşüme sahne oldu. İşte bu dönüşümler, Kürtlerin, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuna kadarki zamanda üstünde yaşayageldikleri toplumsal zeminleri de aynı köklülükte ve sarsıcılıkta etkiledi. Bu da, doğal olarak, Kürtlerin tepkisine, isyanlarına, ayaklanmalarına neden oldu. İşte yazara göre, Türkiye devleti, bu tepkileri, isyanları ve ayaklanmaları belli başlı söylemler içinde değerlendirdi. Yazar, bu değerlendirmeleri, şu başlıklar altında inceliyor: "Kategorik inkâr söylemi" (Türk vatanında Kürt yoktur), "irticai kalkışma olarak Kürt sorunu: Hilafet ve saltanatın canlandırılma hevesi", "modernlik-öncesi toplumsallıkların direnci olarak Kürt sorunu: Aşiret ve eşkıya", "yabancı devletlerin tezgâhı olarak Kürt sorunu: Ecnebi kışkırtması", "kırmızı kuvvetler olarak Kürtler: Düşman söylemi" ve "iktisadi bütünleşme meselesi olarak Kürt sorunu: Bölgesel geri kalmışlık söylemi". Yazara göre, devletin Kürt sorununu, bu saydığımız başlıklar biçiminde algılaması ve anlatması, Türkiye modernleşmesinin gelişim seyri içinde şekilleniyor. Türkiye'nin modernleşmesi, modernlik-öncesi toplumsal yapıları dönüştürmeyi hedeflediği için, bu modernleşmeye karşı verilen tepkiler de, modernlik öncesi toplumsal yapıları korumaya dönük tepkiler olarak algılanmaktadır devlet tarafından yazara göre. Örneklendirmek gerekirse, 1950'lerden sonra ve bilhassa 1960'larda, Türkiye'de iktisadi bütünleşme süreci hız kazanmıştır. Piyasa ilişkilerinin ülkenin dört bir yanına yayılmaya ve nüfuz etmeye çalıştığı bu süreçte, Kürt sorunu bir "bölgesel geri kalmışlık sorunu", yani iktisadi bir sorun olarak algılanmaya başlanmıştır.

Kitabın dördüncü bölümü, önceki bölümlerde tarif edilen devlet söylemini yayan, yaymakla da kalmayıp, bu söylemin kuruluşunda rolü olan kurumlara dair. Bu çerçevede incelenen kurumlar ise Türk Ocağı, Halkevleri, Türk Tarih Kurumu ve Köy Enstitüleri'dir. Bu bölümde, sözü geçen kurumların, Kürtlerin yaşamakta olduğu bölgelerde uyguladıkları politikalar ve izledikleri

yollar da irdelenmektedir.

Beşinci bölümde yazar, kitabının teorik çerçevesi olarak sahiplendiği söylem analizini, bu bölüme kadar çözümlenmeye çalıştığı Türkiye Devleti'nin söylemi ve onun Kürt sorunu ile ilişkisi çerçevesinde somut bir biçimde ele alıyor. Kitabın altıncı bölümü ise iki önemli kısımdan oluşuyor. İlk kısımda yazar, Türkiye Devleti'nin Kürt sorununa dair yaklaşımını muhalif-eleştirel bir şekilde ele alan "klasik" bakışın eleştirisini yapıyor. Bu "klasik" bakış, yazara göre devlet söylemini bilinçli bir anlatı olarak kabul ediyor; yani devletin, bilinçli bir şekilde Kürt sorununu ve Kürtlerin verdiği mücadeleyi / gösterdikleri direnci çarpıttığını öne sürüyor. Yazar ise, daha önce de belirttiğimiz gibi bunun bir çarpıtma değil, bir algılama biçimi olduğunu öne sürüyor. İkinci kısımda ise, Kürt direncinin sosyolojisi, yani hangi toplumsal koşullar içinde oluştuğu inceleniyor.

Sözlerimize son vermeden önce şunu belirtmekte fayda var. Yazarın sahiplendiği teorik çerçeve ile bizim durduğumuz nokta arasında ideolojik mesafeler olsa da, kitabın önemi su götürmez bir gerçek. Kürt sorununu kapsamlı ve derinlemesine anlayabilmek açısından bu kitap, çok değerli bir rehber niteliği taşıyor.☒

(1)Yeğen, M., *Devlet Söyleminde Kürt Sorunu*, 2011, İstanbul: İletişim, s. 10

(2)a.g.y., s.11

(3)a.g.y., ss. 223-224

(4)a.g.y., s. 30

İki Tutam Saç: Dersim'in Kayıp Kızları

Mine Balman
mi_ne_mi_ne@yahoo.com

*Bir yük vagonunda açtım gözlerimi,
Bizi kamyonu doldurdular,
Tüfekli iki erin nezaretinde,
Sonra o iki erle yük vagonuna
doldurdular,
Günlerce yolculuktan sonra bir köye
attılar,
Tarih öncesi köpekler havlıyordu
Aklımdan hiç çıkmaz o yolculuk, o
havlamar, polisler
Duyarlıgım biraz da o çocukluk
izlenimleriyle besleniyor belki.
Annem sürgünde öldü, babam sürgünde
öldü.
Cemal Süreya*

Cemal Süreya, Anadolu'nun Dersim ilinde 1938'de yaşanan katliamın, sürgünün ve asimilasyonun birebir etkilediği ve bunu yukarıdaki dizeler ile ifade etmiş bir şairdir. Cemal Süreya'nın tanıklığı gibi yakın geçmişte Anadolu'da yaşanan olayları bizzat yaşamış bir nesil hala hayattadır. Toplumsal tarih, tarihte yer alamasa da insanların kişisel tarihinin bütünüdür. Devletin resmi tarih söylemlerine rağmen, Dersim'de yaşananlar sözlü aktarımlarla bugüne kadar gelmiştir. Ancak, hiçbir zaman dile gel(e)mediği için sözlü tarihe not olarak dahi düşül(e)meyen kişisel tarihlerin bir boyutu ancak "İki Tutam Saç: Dersim'in Kayıp Kızları" belgeseli ile görünür olabilmektedir. "İki Tutam Saç: Dersim'in Kayıp Kızları" belgeselinin yönetmenliğini Dersimli Nazahat Gündoğan yaptı. Belgeselin hazırlık sürecinde yapımcı Kazım Gündoğan ile yıllarca araştırma yapan Nazahat Gündoğan; Sırrı Süreyya Önder, Ferhunde Özbay, Nurşen Gürboğa, Şükrü Aslan'dan da danışmanlık olarak belgeseli tamamladı. Belgeseli izlerken; bunun bir belgeselden çok daha fazla olduğu düşüncesi insanı sarmaktadır. Belgesel, Dersimli kadınların, aileleri ile dahi hiç paylaşmadıkları kişisel tarihlerini, bir sözlü tarih çalışmasına dökmelerine ve köklerini, köylerini, ailelerini bulmalarına da hizmet etmektedir. Başından geçenleri anlatan 80 yaşlarındaki Fatma Teyze bu durumu; "Bugüne kadar ben biliyordum, şimdi dünya alem bilsin" diye ifade etmektedir. 1930'ların sonunda, TC devletinin adeta fetih duygusu ile "Dersim'e medeniyet götür hareketi" çerçevesinde Dersim'de neler yaşandığına bakalım. 1935'te Tunceli Kanunu çıkarılarak, Dersimliler için vergilendirme yapıldı, mahkemeler kuruldu, baskı ve asimilasyon çalışmaları başladı. Dersim'in adı Tunç Eli olarak değiştirildi. (Günümüzdeki haritalarda da "Tunceli" olarak geçmektedir.) Dersim halkının isyanı, devletin yürüttüğü sistematik politikalarla giderek büyüdü.

1938 yılında TC devleti hareketi sona erdiğinde; 13,000'den fazla Dersimli öldürüldü, 12,000'den fazla aile farklı illere sürgüne gönderildi. Savaşlarda kadınların iki kat daha fazla etkilendiklerini bir kez daha kanıtlarcasına; devlet eli ile bu faşizan hareket yürütülürken, yüzlerce Dersimli kız çocuğu planlı şekilde ailelerinden, köylerinden kopararak katliama katılan rütbeli askerlerin ailelerine besleme olarak verildiler. Besleme olarak vermek; Türkleştirmek, sünneleştirmek, yekpare bir ulus oluşturmak, dil ve kültür birliği yaratmak amacıyla yürütülen hızlandırılmış bir asimilasyon sürecidir ve kadının soyun taşınmasındaki rolü göz önünde bulundurularak yapılmıştır. (Besleme olarak verilemeyenler Elazığ'da Sıdika Avar adlı bir öğretmenin öncülüğünde Türk kültürünü ve dilini öğretmek amacıyla kurulan bir kız enstitüsüne verilmişlerdir.)

"Dersim evvela koloni gibi ele alınmalı. Türk camiası içinde Kürtlük eritilmeli, ondan sonra aşamalı öz Türk hukukuna tabi tutulmalıdır" Genelkurmay Başkanı Fevzi Çakmak

58 dakikalık belgesel, o dönem TC Devleti'nin Cumhurbaşkanı Kemal Atatürk, Başbakanı İsmet İnönü ve Genelkurmay Başkanı Fevzi Çakmak'ın Dersim ile ilgili sarfettikleri sözler ile başlıyor. İnsana iktidarın faşizm ile korkunç bir canavara dönüştürülebileceğini tekrar hatırlatan bu sözler, gazete küpürleri, eski video kayıtları ve sürgün fotoğrafları ile destekleniyor. Kendi hayat hikayelerini anlatmak için yıllar sonra ilk kez dile gelen kadınların hikayesini anlatan bu belgeseldeki metin için kadın sesi kullanılmasının bilinçli bir seçim olduğu kendini belli etmektedir ve oldukça anlamlıdır.

"..Bir yüzbaşının evine getirdiler. Saçımı traş ettiler. Banyoya sokup yıkadılar. Kısa elbiseler, ayakkabı getirdiler. Başıma lengerli şapka... Kürtçe biliyorduk sadece. Yüzbaşı geldi silahı çıkardı; 'Bir daha Kürtçe konuşursan seni öldürürüm' dedi."

Belgeseli hazırlayanlar, konu anlatımını yaparken, tarihsel bir süreci de anlatıma katmak yerine, o sürecin sonucunda mağdur olanların ağzından anlatım yapmayı tercih ettiler. Oysa ki, belgeselin alt metni daha doyurucu olabilir, tarihi arka plana biraz daha vurgu yapılabilirdi. Gelecek nesillere bir belge bırakırken, Dersim halkının hangi politikalara neden isyan ettikleri, neden ordu ile karşı karşıya geldikleri, yaşanan sürgünler, katliamlar sonrasında neler olduğu kısaca anlatılabilirdi. Böylece Dersimli kızların yaşadıklarını dinleyen izleyicide, oluşacak

algı daha güçlü bir zemin üzerinden yaratılabilecek, sorgulama süreci daha politik şekilde hayat bulabilecekti. Yine de bu gibi eksikliklerine rağmen, tanıkların ilk kez konuşmaya teşvik edilmesi, onları dinlememiz, anlamamız ve empati kurmamız açısından önemli bir adımdır ve yadsınamaz.

Fatma İçi dayanamaz, bir gün "toprağım" dediği Dersim'in yollarına düşer. Hangi köyden olduğunu hatırlayamaz. Kayıplarını arayanlarla karşılaşır, ama kendi ailesini bulamaz. Bir poşet toprakla geri döner ve çocuklarına nasihatte bulunur: "Kimseyi bulamadım. Ölürsem yüzüme sürün, vatanına, toprağına hasret gitti dersiniz..."

Belgeselin müziklerini Dersimli Mikail Aslan yaptı. Mikail Aslan'ın seçtiği müzikler hem etkileyicidir hem de belgesel ile bütünlük sağlamıştır. Belgesel, Şevval Sam'ın seslendirdiği; söz ve müziğini kendisinin yaptığı "Yol Türküsü" ile bitmektedir. Belgeselden öğrendiğimize göre; ailelerinden başka kimsenin merak etmediği, hatırlamadığı, aramadığı yüzlerce Dersimli kızın yetmişinin öyküsü kayıt altına alınabilmiş, elli tanesi ailelerine kavuşabilmiştir.

Bu belgesel, insanların yazılmayan, söylenmeyen tarihlerine karşı duyarlılığı olan herkesin mutlaka izlemesi gereken bir yapıttır. Ülkemizde de yakın geçmişte yaşanan ve resmi tarih ile çarpıtılan, toplumsal hafızamızdan silinen veya sildirilen, olaylar vardır. Belgesel yaşayanlar hayatlarını kaybetmeden önce onları belgelemenin önümüzde duran bir görev olduğunu bizlere bir kez daha hatırlatmıştır. ☒

Müziisyenler Ne Diyor?

İsmail Özüçar
smile_ozucar@hotmail.com

Tiyatrodan müziğe, sinemadan şiire, hiçbir alanın politikadan bağımsız olamayacağını neredeyse her sayıda vurguladık. Politika yaşamın içindedir, onu belirlen ve ona yön verir; yaşam da politikaya. Bir sanatçı; uğraştığı dal her ne olursa olsun, toplumundan, onun sorunlarından, yaşadığı zamandan kopuk bir biçimde üretmez. Ürete de gerçeklikten uzak olur. Topluma mal olmaz. Ya da gün gelir uğraşmadığı politika -hele ki yalnızsa- onunla uğraşır. Biz de bunun ışığında aynı topraklarda yaşadığımız, kimisi gardaşımız, kimisi öğretmenimiz olan müzik emekçilerine aşağıdaki soruları sorduk:

Kutay Alicik
Müzik ile politikayı birbirinden ayırabilir miyiz? Bu kavramlar birbirinden ayrı düşünülebilir mi?

Düşünülemez. Müzik yaşamın içinden gelen bir olgudur. Yaşam da politikayla iç içe olmak zorundadır. Politikayla da ilintili olması lazımdır. Politika, yaşam ve müzik birbirinin parçasıdır. Müzik eserleri zaten toplumun kültürel yaşayışını, heyecanlarını, üzüntülerini, savaşlarını, zaferlerini veya yok oluşlarını anlatır; biz şuan da bunu yaşarık. Melodiler insanların duygularını yansıtır. Siyasetle örtüşmeyen bir sanat gerçeği yansıtamaz bana göre.

Kıbrıs'ta yaşanmış veya hala yaşanan bir kültürel asimilasyon var mıdır? Varsa kaynağı nedir?

Kültür etkileşimi tüm dünyada olan bir şeydir çünkü çağımız iletişim çağıdır. Kültürlerin de birbiriyle karışması gayet doğaldır. Ama bu bizim ülkemizde kültürel etkileşim değil, kültürel bir yozlaşma durumundadır. Bunun en büyük etkeni medya ve popüler kültür. Popülist yaşamların çok daha kolay ve moda olduğu bir çağda yaşıyoruz, tüketimin kolay olduğu. Bizim ülkemizde asimilasyon kesinlikle söz konusudur. Bunun sebebi de Türkiye'dir. Kültürel ve özümüzü yansıtan şeylerden çok kolay tüketilen şeyler rağbet görüyor bunun sebebi de medyadır.

Ersin Kaşif
Müzik ile politikayı birbirinden ayırabilir miyiz? Bu kavramlar birbirinden ayrı düşünülebilir mi?

Birçok toplumda, 1700'lerden itibaren hatta ondan evveli da düşünenecek olursak sanat her zaman siyasetle iç içe olmuştur. Bunun olmadığı bir yüzyıl yoktur. Eski kaynaklara da bakacak olursak böyle bir şey olamaz. Değil siyasetle müziğin iç içe olması, tarihte birçok kez siyasete yön veren sanatçılar olmuştur. Bence biz bunu başaramayık. Daha sanatçının tanımını yapamayan bir toplum... Sanatla politikayı bir araya getirmekte zorluklar yaşarık hala. Örnek verelim... Mesela Güney Afrika'daki insanlar o zaman haberleşmeleri engellendi ve müzikle haberleştiler. Bunları engellediler orayı işgal eden batılılar. Ve bunu engelledikleri için beden müziği doğdu. Peki bunu nasıl ayırabilirlik politikadan? Düşün ki ta ne zamandan beridir bu böyledir. Bugün biz diyemeyiz ki müzikle politika ayrıdır. Bakalım müzik türlerine rock müziğe, blues'a. Bunlardaki bu isyan kime karşıydı? Sisteme. Ben beste yapan bir insan değilim ama ülkemizde besteciler var. Müzik bilgisine çok gerek yok, ama esas sorunu yansıtan sözleri yazmada cesaretsiz kalıyorlar. Hala daha Çav Bella'yı söylüyoruz. Yeni bir şey yok.

Kıbrıs'ta yaşanmış veya hala yaşanan bir kültürel asimilasyon var mıdır? Varsa kaynağı nedir?

Bu konuda aklım biraz karışıktır. Bir kesim olduğunu söylüyor bir kesim de olmadığını söylüyor. Üç görüş oluştu benim kafamda o yüzden. Birileri bizi kullanıyor. TC devletinin amacıdır bu. Bir şeyleri bize empoze etmeye çalışır. Bu birinci görüşümdür. İkinci görüşümsa bizden birileri kendini oraya asimile etmeye çalışır. Bunun için uğraşır. Oranın bununla bir alakası yok. Sadece buradan bazı kesimler kendi çıkarları için bunu yapıyor. Üçüncü görüşümsa burada bir asimilasyon olayı yoktur. Tamamen yeteneksiz ve kabiliyetsiz kişilerin bunlara yol açtığıdır. Bu üç görüş arasındayım.

Mustafa Alkapon
Müzik ile politikayı birbirinden ayırabilir miyiz? Bu kavramlar birbirinden ayrı düşünülebilir mi?

Hayır. Dünya ülkelerine göre değişir. Bence politika olması gerek müzikte. Ben yıllarca sendika gurmaya çalıştım

müziisyenler için ve bana dediler ki git dernek kur. Ne derneği guracayım? Napacayım derneği? Türkiye'den buraya devamlı gelir. İbrahim Tatlıses gelir bilmem kim gelir. Bu defa da bizim müziisyene iş galmaz. Ben komünist adamım. Onu söyleyim. Denktaş ve UBP bir memur toplumu yarattı. Bunda bir hata vardır. Belediye başkanının mesela hapse girmesi lazım. Toplumumuzda müziisyenin çıkıp çalması söylemesi lazım bunları müziğiyanan. Ben yıllardır yaparım bunu. Faşist bir sistemde yaşıyoruz. Ne Baranganın koşuşturması değiştirecek bunu ne bir şey. Ancak halklar bir olursa da bir şey yapar değişir bu. Politikayla müziği kısacası birbirinden ayrı düşünemeyiz. Ben kırk senedir bağırıyorum.

Kıbrıs'ta yaşanmış veya hala yaşanan bir kültürel asimilasyon var mıdır? Varsa kaynağı nedir?

Kültür asimilasyonu vardır kesinlikle. Zaten hoca papaz ayaklarıyanan camicikleri gurdular. Okulların damları çocukların başlarına yıkılıyor. Soğuşun içinde sobası yok. Onlara bu yatırımı yapacaklarına camilere yaparlar. Yahu ben allahı bilmem galbimde ya beynimde? Seni istediği şekle sokuyorlar. Sen kaliteli müzik yapan ama o medya yoluyla sokar sana piyasaya arabesk müziğini mesela. Toplumun kültürü meyhane kültürüne döndü sırf bu yüzden. Biz mesela eskiden ayakta durarak viskiciğimizi içerdik. İngiliz döneminde; gerçi o da başka bir asimilasyon ya. Şimdi meyhane doldu ortalık. Başka bir şey... Örneğin piyanist şantörler. Alır Rolandcığı gelir, çalmayı da bilmez. Gor CD'ciğı. Atar üstüne, CD da bundan çalar. Türkiye'nin bir asimilasyonu bu da. 90'lardan galma.

Yıldıran Taşçı
Müzik ile politikayı birbirinden ayırabilir miyiz? Bu kavramlar birbirinden ayrı düşünülebilir mi?

Şimdi bana göre tabi ki düşünülemez çünkü birbirine bağlıdır. Ama bunun tarihçesine baktığımızda zaten ve genellediğimizde de sadece müzik değil sanatın tüm dallarında geçerlidir. Sanatı, sanat için mi yoksa sanatı toplum için mi düşünüyoruz. Örneğin tiyatrodan bir Bertolt Brecht, çıkar ve toplum için sanatı savunur. Bu müzikte de geçerli. Bu sadece müzik için değil her dal için geçerli dolayısıyla toplumcu sanatı savunanlar için ki ben o

görüşteyim, ayrı ayrı düşünülmemeyeceğini kesinlikle ortaya koyuyorum. Niçin? Çünkü politika yaşamın her alanında var. Yani şimdi bir karikatürü düşünün siz. Bir politikacının yanlış yaptığı bir şeyi çizgileriyle eleştirmeyecek mi? Bir müzisyen bestesinde politik bir yanlışa uzak mı düşecek? Bu diyalektiğe de ters bir şeydir. Sanatçı toplumu yönlendirir. Sanatçı çağının tanığıdır.

Kıbrıs'ta yaşanmış veya hala yaşanan bir kültürel asimilasyon var mıdır? Varsa kaynağı nedir?

Tabii ki vardır. Özellikle milat kabul edebiliriz 1974'ü. 74 sonrasında bilinçli programlarla kültürel asimilasyon kademe kademe uygulanmaktadır. Örneğin, medya; 1983 itibarıyla Türkiye'nin televizyon kanalları Kıbrıs'a girdi; Özal iktidarı döneminde. Kültürel asimilasyona neden olan en büyük faktör bana göre medyadır. Türkiye medyasıyla asimilasyon bombardımanı başlamıştır. Bugüne kadar da sürmektedir. Örneğin AKP Hükümeti şu anda tüm medyayı ele geçirmiş durumdadır. Birinci faktör medyadır. Sorsanız Kıbrıslı Türklere, %70'i Kıbrıs kanallarını izlememektedir. İkinci faktör ise eğitim programlarıdır. Son 30 yılda bilinçli olarak yetiştirilen bir kuşak var. Eğitimde bilinçli, üretken, sorgulayan gençlik modeli istenmemektedir. Bunun üzerinde kurulmuştur. Bir de askerlik var. Niçin askerlik kalkmadı? Egemenler, şoven duygu ve düşünceleri en güzel askerde enjekte edebilir beyinlere.

Emre Pehlivan

Müzik ile politikayı birbirinden ayırabilir miyiz? Bu kavramlar birbirinden ayrı düşünülebilir mi?

Düşünülebilir tabii ve öyle de olması lazımdır aslında. Ancak sorun şudur. Politikanın dokusuynan müziğin veya herhangi bir sanat dalının yollarının kesişmesi zaman zaman münasiptir. Toplumlarda kritik zamanlarda devletin değişmesi hükümetin değişmesi ya da siyasal rejimin değişmek üzere olduğu zamanlarda bir sanatçı ya fırçasıynan ya

sesiynan ya da notalarıynan göndermeler yapıp o dünyada yaşıyor olduğunu fark ettirmelidir. Kendi adıma konuşayım; zaman zaman çok politik olmasa da belli başlı toplumsal sorunları müziğime dökmüşlüğüm vardır. Bundan da ömrümün hiçbir zamanında pişman olmayacağım. Bazen insanlar bu konuda farkındalık kazanmamış insanlara kızar. Ama olay o değil. Ben müziğimle farkındalık yaratmaya ve o insanı da kazanmaya çalışırım zaten. Her zaman umut vardır. Onu biraz sulamak lazım. Belki hemen yeşermeyecek ama umudu kaybetmemek gerek.

Kıbrıs'ta yaşanmış veya hala yaşanan bir kültürel asimilasyon var mıdır? Varsa kaynağı nedir?

Kültür zaten yaşayan bir şeydir. Sürekli kendi kendini yenileyen bir şeydir. Bizim bir hatamız vardır Kıbrıslı Türkler olarak. Sanki bizim kültürümüz sadece o eski zamanlardaki seledir, Dillirga şarkısıdır ve sanki kültür geçmişte, eskiden yapılan şeylerdir. Ama bu değil. Kültür her gün değişen ve yaşayan bir şeydir. Eskiden kapılarımız açık uyurduk muhabbetini artık bırakmalıyız. Kültürel bir baskı da vardır ama. Medya yüzünden de kendi kültürümüze de bir yabancılaşma söz konusudur. Bizimle aynı dili konuşan çok daha büyük bir kara parçası var. Ve etkiliyor bizi her anlamda. Yavru vatan, ana vatan muhabbeti...

Utku Yerebakan

Müzik ile politikayı birbirinden ayırabilir miyiz? Bu kavramlar birbirinden ayrı düşünülebilir mi?

Müzik aslında bir iletişim aracıdır. Ve müzisyen içindekileri dökmek istiyorsa bunu kullanır. O yüzden müzikle politika iç içe değildir. Sadece bir araçtır müzik politika için. Politika yapmak isteyenler kullanabiliyorlar. Örnek vermek gerekirse, Grup Yorum. Bunlar politik duruşlarını müzikle anlatıyorlar. Beni sorarsanız; benim politik bir duruşum yoktur. Bende sadece şu vardır; insanlar bir şeyi yanlış yapıyorsa bunun yanlış olduğunu söylemeye çalışırım. Müziği araç olarak kullanırım yani. Bir sanatçının politik bir duruşu olabilir ve dönüştürücü bir güce sahip olabilir ama benim şahsi fikrim olmaması gerektir. Çünkü toplumun bir kesimi belli bir görüşü savunuyorsa diğer kesimi ise başka bir görüşteyse, sanatçı hangisini savunacak? Hangisine sırt çevirecek?

Kıbrıs'ta yaşanmış veya hala yaşanan bir kültürel asimilasyon var mıdır? Varsa kaynağı nedir?

Asimilasyonun kelime anlamı zaten kültürü parçalamak, bölmek ve yok etmek

değil midir? Ben böyle bir şey olduğuna inanmıyorum. Şöyle söyleyeyim: Biz eskiden pidede yedik bu kebabı şimdi dürüm olduk, lavaş olduk. Tabii ki bu yiyecekleri kötülediğimden değil... Ben İstanbul'da yaşarken hep oraya özgü yemekleri yedim. Buna izin veren bizim insanlarımızdır. Tabii ki bunun üzerinde devletlerin de bir rolü vardır. Türkiye burayı nüfuslandırarak asimile eder ve kendine benzetmeye çalışır. Ama bizim yöneticilerimiz de izin verir buna. Elçi mi değişti köy isimlerini? Hayır... Buranın parlamentosu var. Karar oradan çıktı... Biz seçtik bu insanları. Değil mi? Bir müdahale olduğunda dur bakalım demeleri gerekirdi.

Aysun Kahraman:

Müzik ile politikayı birbirinden ayırabilir miyiz? Bu kavramlar birbirinden ayrı düşünülebilir mi?

Toplumdaki her birey kendi farkında olmasa da politiktir zaten. Ben da hiçbir zaman apolitik olmadım. Bunun da farkında olması lazım her bireyin. Müzik de bundan pek fazla ayrılmaz. Ben film ve belgesellere müzik yaparım. Çalıştığım ekipte de neredeyse herkes politik insanlardır. Bu ekipte herkes her şeye başkaldırabilir. Bir de politika nedir onu sorgulamak lazım. Zaten hayatın içindedir o. Sadece belli bir şemsiyenin altına girip de naralar atmak değil politik olmak.

Kıbrıs'ta yaşanmış veya hala yaşanan bir kültürel asimilasyon var mıdır? Varsa kaynağı nedir?

Vardır tabii ki. Zaten hali hazırda bir nüfus aktarımı vardır ve azınlık durumuna düştük biz. Yaşam biçimimizden her şeyimize kadar bir baskı altındayız. Hatta benim buna inat yapmış olduğum "Gel Be Bura Öpecem Seni" adlı çalışmam var. Meclise kadar gitti. Kıbrıs ağzıyla olduğu için yasaklanacak dedi. Çok can sıkıcıydı bu durum. Ama insanlar bunu sahiplendi. Herkes sinirlendi. Kültürel asimilasyon yüzde yüz vardır. Ama bize bu kültürel dayatmayı buraya taşınan nüfus yapmıyor. Haberleri bile yoktur. Suç onlarda değil. Hem Türkiye'nin hem de ülkemizin siyasilerindedir. Dolayısıyla buraya taşınan nüfus da mağdurdur aslında.

(Bu röportajda Arda Gündüz gardaşımız da yer alacaktı ama bu röportajın yapıldığı günlerde Arif Hoca'nın sağlık durumundan dolayı onun yanındaydı Arda gardaş. Kendisi de zaten müzikle uğraşan birinin politikadan asla ayrı olamayacağını ayaklı kanıtıdır)

FEMİNİST İZ

Kadın ve Kültür

Temelde üretim biçimine göre şekillenen kültür; toplumun değerlerini, bilgilerini, inançlarını, ahlak anlayışını, gelenek ve göreneklerini, sanatını, kısaca yaşama biçimini ve düşünme kalıplarını içeren karmaşık bir bütündür. Tarihsel süreçlerde, doğa şartları gibi başka etkileyenleri de olmakla birlikte esas olarak üretim tarzıyla, dolayısıyla da iktisadi değişimlerle etkileşim halinde olagelen kültür, olumlu yönler barındırabileceği gibi, baskıcı, cinsiyetçi, milliyetçi olumsuz yönler de içerebilmektedir. Anaerki dönemdeki/toplumdaki, kadınların lehine olan üretim ilişkilerini bir yana bıraktığımızda, neredeyse tüm tarih boyunca, bilhassa da özel mülkiyet rejiminin ortaya çıkmasından itibaren, kültürün, kadınların aleyhine olan bir takım değerlerle bezendiğini görürüz. Kadınları kamusal alandan uzaklaştırıp özel alanlara hapseden, toplumsal süreçlerde hatta kendi bedenleri üzerinde söz hakkını gasbeden, adını dahi tabi olduğu erkeğe göre değiştirmek durumunda bırakan, tüm bunlara rağmen itaatkar ve evcil olma rollerini kadına biçen bu ataerki kalıplar, kapitalizm gibi eşitsizlik ve sömürü üzerine kurulu bir sistemde, rahatça yerleşip yayılacağı bir alan buluvermiştir. Günümüzün üretim biçimi olan kapitalizmin kültürel alandaki hegemonyası, kitle ileti(ş)i m araçlarındaki yayılımla devasa boyutlara ulaşmış durumda. Kapitalizm, ataerkiyle sıkı bir işbirliği içerisinde üretip pekiştirdiği kültürü, özellikle kadınlara, zor yoluyla dayatmamakta, rıza yoluyla yaymaktadır. Binbir kılığa girerek emek-sermaye çelişmesini bile görünmez kılmaya çalışan bu sistem, yüzlerce yıldır içselleştirilmiş olan cinsiyetçi rol kalıplarını da işine geldiği gibi tazeleyerek önümüze koyuyor. Kapitalizm, kadınların, kültürün taşıyıcısı olduğunun ve sistemin yeniden

üretim sürecindeki yerinin bilinciyle, kadınlara özel bir ilgi gösteriyor. İşine gelince kadınları yere göğe sığdıramıyor. Onları, doğa talan edilerek çıkarılan pırlantaların en iyisine layık, evlerin en konforlusunun içine tıklılacak, hayvan deneyleri yapılarak üretilen makyaj malzemelerinin en pahalısını hak eden akılsız ve duysuz tüketici olarak kullanıyor. İşine gelince kadın bedenini teşhir ediyor, alınıp satılır bir meta haline getiriyor... Hepsinden ötesi ve gün geçtikçe daha çıplak görünen gerçeklik ise kapitalist kültürün, kadının hem ev hem de iş yerindeki emeğini sömürüyor oluşudur, yapısal krizlerinin bedelini, kadınlara savaş ve yoksulluk olarak ödetmesidir. Kültürün taşıyıcısı olan kadınların, değişen ve gelişen bir değerler bütünü olan kültüre, daha radikal müdahalelerde bulunma vakti geldi de geçiyor bile... Emeğiyle geçinen yığınlarca kadının er ya da geç yaratacağı yeni kültür, paparazzi programlarıyla veya dizilerle özendirilen kıskançlık ve ezme ilişkileriyle bezenmiş yoz kültürden çok daha dayanışmacı, doğa ile barışık ve insanca olacaktır. ☒

**“Sizi Budala Çakallar! Sizin 'Düzen'iniz Kumdan İnşa Edilmiştir Yarın Devrim Bir Kere Daha Ayağa Kalkacak Ve Trompet Sesleri Ortasında Sizi Dehşete Düşürerek Haykıracaktır: 'Buradaydım, Buradayım, Hep Burada Olacağım.'
Rosa Luxemburg**

**“Marks'ın dünya görüşü gibi onun temel yapıtı da her zaman geçerli ve nihai gerçeklerin ifadesi olan bir İncil değildir; aksine gerçekçi bulma savaşında ve araştırmalarında ileriye dönük zihinsel çalışmaları esinlendiren tükenmez bir kaynaktır.”
Rosa Luxemburg**

BİZCE Emzirme Hakkı

Her çocuğun anne sütü içmeye hakkı yok mu? Kesinlikle var. Tıpkı bir kadının en doğal hakkının çocuğunu emzirmek olduğu gibi. Ataerki toplum tarafından farklı farklı açılardan baskı altında olan kadın, (işyerinde, evde, sokakta, dahil olduğu ailede vb.) hamile olduğunu öğrendiği andan itibaren toplumsal “yükümlülüğü” ve “rolleri” gereği farklı ve aslında sistemle çelişik bir ezilme evresine girer. Ataerki kapitalizm daha fazla çalışmasını ister ama hamile bir insanın fiziksel ve aynı zamanda duygusal anlamda bir sürü “sıkıntı” yaşadığını görmezden gelir. Kadın hem hamile değilmiş gibi tüm “sorumluluklarını” yerine getirmeli hem de karnındaki çocuğunun doğuma kadar en iyi şekilde gelişmesini sağlamalı. Ohh ne ala!! Ülkemizde hem kamu hem de özelde çalışan kadınların hamilelik ve sonrasına ilişkin hakları yasalar ile “koruma” altına alınmaya çalışılmıştır. Yasalar yetersiz olsa da belirli oranda doğum öncesi ve sonrası izinleri artı emzirme iznini düzenlemiştir. Ülkemizdeki sendikalar sadece kamu alanında örgütlü olduğundan dolayı kamu çalışanı kadınlar nisbeten daha iyi şartlarda bu haklarını kullanabilmelerine rağmen özel sektörde bu haklardan söz

etmek bile oldukça zordur. Emzirme hakkı kesinlikle patronların inisiyatifindedir ve keyfi uygulanır ya da uygulanmaz. Özel sektörde çalışan kadınlar için emzirme hakkını düzenleyen yasa kktc İş Yasası 56-2(a) maddesi olmasına rağmen uygulamada ciddi sıkıntılar vardır. Devlet bu yasaların gereğinin yapıp yapılmadığını denetlemez, sendikalar ise özelde örgütlü olmadığı için herhangi bir yaptırım gücüne sahip değil. Kamuda çalışan kadınlar ise haklarını kullanabiliyor olsa da özellikle uzak bölgelerden iş yerlerine gelen kadınların çocuklarını emzirme şansı yoktur. Bizce iş yerlerinde kreş talebi yükseltilmeli ama bu mücadele verilirken sendikaların kreş hizmetini kadın üyelerine sunması ve belkide tüm sendikalar birleşmeli artık bu ülkede özelde kötü koşullarda çalışan insanların örgütlenme hedefiyle hareket etmelidir. Son dönemlerde var olan haklarımızın bile geriletilmesi için birçok çalışma yürütülmektedir. Bütün bunlara dur diyebilmek için öncelikle tüm haklarımızı öğrenmeliyiz ve unutmamalıyız ki haklarımızı öğrenmek, uygulanabilmesi için tek başına yeterli olmayacaktır. Bu çarka dur diyebilmek için birleşmek ve örgütlenmek şarttır. ☒

BUNLARI SÖYLE(T)MEYİZ!

“Herkesin Kürkünü Çıkarıp, Mücadele Elbisesini Giymesi Gerekir”

Kültür ve kadın konusunda çeşitli araştırmaları ve eserleri bulunan Neriman Cahit'e, kültürel değişimlerin Kıbrıslı Türk kadınına etkilerini sorduk. Cahit, geçmişten bugüne, köyden şehere, doğa ile ilişkimizden eğitim sistemine kadar çeşitli konulardaki görüşlerini Feministiz okurları ile paylaştı...

Çok geniş bir soru ve çok fazla konu içerisine giriyor... Kıbrıs'ta yeni bir durum var. Bizim şimdiki kadar Kıbrıs Türk kadını ile ilgili olarak gösterdiğimiz çabanın belki üç dört mislini artık giyinip kuşanıp göstermemiz lazım. 1963'te mücadele ettik, 1974'te mücadele ettik ama şimdi çok daha fazla etmeliyiz. Çok daha farklı şeyler var. Bir kere gelen göçmen kadınların durumu var. İkincisi ne isterse olsun bir avuç feminist mücadeleciler var. Feminizme karşı değilim ama kadın erkek hep birlikte bilinçlenerek bir mücadele verileceğine ve sonuca ulaşabileceğine inanırım.

Yazılarımı, erkek ismi kullanarak yazdım Bizim zamanımızda bilinç anlamında da, hareket anlamında da farklılık vardı. Devlet memuru olanlar yazı bile yazamazdı. İngiliz döneminde ise korktuğunuz için değil işten durdurulacağınız kesin olduğu için yazı yazamazdınız. Mesela ben hep erkek ismi kullanarak yazılarımı yazdım. Hasan Esen adını kullanırdım ve üç kere de dava edildim. Daha sonraları Neriman Cahit'i kullanabildim.

Köylü kadınlar, şehirdekinden daha rahattı Ekonomik bağımsızlık kadınlarımız için inanamayacağınız bir artıdır. Bizim kadınlarımız içinde esas kırsal bölgede yaşayan kadınlarımız daha rahattır. Örtülü dönemde bile onlar çalışıyordu. Kocası ile eşit şekilde tarlada, rahat çalışıyordu. Hiçbir zaman başı tamamen kapalı bir anlayış yoktu. Şehirde Arabahmet Mahallesi'nde görüyorsunuz cumbalı evleri. Kadınlar, cumbalı evlerin arkasında yaşıyorlardı ve

dışarı çıktıkları zaman da çarşafı ve peçeli çıkarlardı. Köylerde ise ya çarşafı omzuna atardı ya da başına bir şey bağlardı ve evden tarlaya öyle giderdi. Bizdeki mücadelelerde köydeki kadının büyük katkısı vardır.

Kendi hastalarımızı kendimiz iyileştirdik Ben İkinci Dünya Savaşı sonrası olan biriyim. 1945'de Lefkoşa'ya geldiğimde sekiz yaşındaydım. Sadece Kıbrıslı Türklerde değil Kıbrıslı Elenlerde de müthiş bir fakirlik vardı. İngiliz kolonisi olduğumuz için Alman hücumbotlar etrafını dolaşırdı Kıbrıs'ın ve bir yeşil yaprak bile giremezdi Kıbrıs'a. N'oldu, bu toprağın bitkisini, bu toprağın havasını her şeyini keşfettik. Kendi hastalarımızı kendimiz iyileştirdik. Boğazımız indiğinde bile enginar döver enginar koyardık. Sabaha bir şeyimiz kalmazdı. Mesela eczacı Azmi vardı, papazlarla işbirliği yaparak tamamıyla bu topraklarda yetişen bitkilerle tedavi ederdi hastaları. Eczacı Azmi'yi çok iyi hatırlarım; havancığı vardı onun içine bitkiler koyar, ilacı kendi yapardı. Derde deva bitkiler bilinirdi. Şimdi moda oldu tekrar... Bütün bunları da yaşadığı bu Kıbrıslı Türk kadını.

Kadınlar üretiyor ama toplum önüne geçemiyordu

Şehir her sokağında kadınların tezgah sesi duyulurdu ya da ud sesi. Kadınlar, şarkıları ile üretimleri ile sevdaları ile vardı, topluma katkıları ile vardı. Ama toplum önüne çıkamıyorlardı. Müthiş bir üretkenlik vardı ve toplumda bu kadar dağınıklık yoktu. İnsanların hayatını diziler, televizyon ve benzeri birçok şey dağıtıyor.

Çocuklarımıza neyi öğretiyoruz?

Dünya değişti ama acaba dünyada değişen her şey tamam mıdır? İyiye doğru mu değişti? Bu toplumun çocuklarına vereceği bir kültürü yok mu? Neyi öğretiyoruz? Türkiye'de eğitim değişti. Onların kitapları da hazırlandı ama biz ne okutacağız. Oradan gelen kitapları mı? Öğretmen ne okutacağını bilmiyor. Sistem nedir bilmiyor. Biz, burslarla

veya başka etkinliklerle, hizmet içi çalışmalarla eğitildik. Neyi nerede yapacağımızı ve neyi yapmadığımız zaman da ne olacağını biliyorduk. İş ola bir araba alayım iş ola bir ev alayım veya şunu bunu yapayım, yoktu öyle şeyler. Dünyada gelişen bir düşünce vardı: Ben dünyada niçin varım ve bu topluma borcum nedir? Zavallı toprağa borcum nedir?

Hiç bu kadar unutkan ve yılgın olmadık İngiliz zamanında "çok yaşa kraliçem" yerine İstiklal Marşı söylenirse ceza verilirdi. Kıbrıslı Elen toplumu ile karşılaştırılırsa ikinci sınıf durumumuz vardı. Bu toplum o günleri de yaşadı ama hiç bu kadar unutkan ve bu kadar yılgın olmadı. Herkesin kürkünü çıkarıp, soğuğa sığa bakmadan mücadele elbisesini giymesi gerekir. İlle de kılıçla, tüfikle ve dayakla olması gerekmez ama bilinçli olmalıdır. Başarıya ancak öyle ulaşılır. ☒

MEDYAYI İZ LIYORUZ

Biz Titiz Kadınların Tercihini!?

Baş rolünde "inatçı leke"lerin olduğu o bir-iki dakikalık kısa filmleri hepimiz biliyorsunuzdur. Hani beyazların daha beyaz olduğu, renklilerin renklerini bilmem kaç yıkamada bile kaybetmediği, kıyafetlerin tıpkı ilk günkü gibi kaldığı, "cııııırt" diye yırtılmadığı bir dünyanın, ideal dünya olduğunu vurgulayan reklam filmlerini... Bu reklamlarda mağdur, çaresiz olan hep kadınlardır. Bu kadınların; çamaşırları "gözelici" ve renkleri parlak değilse, mis gibi tütmüyorsa, kadınlık görevlerini yerine getirmediklerine dair bir sıkıntılarını vardır. Bu baskı ile kadın, çamaşır makinesinin üzerine dizilmiş sekiz adet etkili olmayan deterjanı bir vuruşta devirebilir! O güne kadar "sıradan deterjanların" yapamadığını yeni denediği dokuzuncu deterjan yapmıştır. Daha önce hiç görmediği birisinin, kapıyı çalarak elinde deterjan ile evine dalmasını normal karşılar ve onun önerdiği deterjanı denemekten

çekinmez. Ne de olmasa "lekelere düşman, çamaşıra dost" bir deterjan arayışı hiç bitmemektedir. Çantasında çamaşır suyu, siyahları grileştirmeyen, beyazları sarartmayan, renklilerin rengini soldurmeyen deterjan taşıyan kadınlara ne demeli? Reklamdaki kadının en zor anında, hop diye çantadan deterjan çıkar ve çaresiz "ev hanımı"nın tüm sorunları çözülür! Çimen, çamur, ketçap, nar, kan ve kahvenin başını çektiği inatçı lekeler grubu, onyıllardır klinik laboratuvarların yok etmeye çalıştığı azılı düşmanlardır. Televizyon, insanların günlük hayatlarında yer tutan önemli bir "iletişim" aracına dönüştüğü günden beridir, televizyon reklamları da kaçınılmaz olarak izlenmeye başlandı. Tüketim kültürünü pompalayan kapitalist sistem, kadınları bu kültürün devamlılığını sağlayan grup olarak görmektedir. Bu yüzden de

reklam sektörünün en önemli hedef kitlesi kadınlardır. Ataerkil sistemin kadına biçtiği roller eş ve anne olmaktır. İyi bir eş ve anne aynı zamanda iyi bir "ev hanımı"dır. Reklamlar, kapitalist ve ataerkil sistemin yarattığı bu değerleri olduğu gibi kabul eder ve sorgulamaksızın kullanır, yeniden üretmek devamlılığını sağlar. Ev içi eşitsiz iş bölümünü görmezden gelen, ailenin mutluluğu ve toplum içerisindeki saygınlığı, çamaşırların temizliğine bağımlı gibi bir algı oluşturan deterjan reklamları, buna en trajik örneklerden biridir. Özelde deterjan reklamları, genelde ise tüm medya, daha eşitlikçi ve feminist bir bakış açısı ile ele alınmalı, kadınların ev içi emeğinin bu denli sömürülmesine karşı bir mücadele aracı olarak kullanılmalıdır. ☒

Besim Baysal, Ilke Olgun, Mine Balman, Nazen Sansal, Zekiye Sentürkler

AKP'nin Yasaları Halkları Zorluyor

Şerife Ruso
serife_ruso@hotmail.com
Aysu Diren
ay-su_diren@hotmail.com

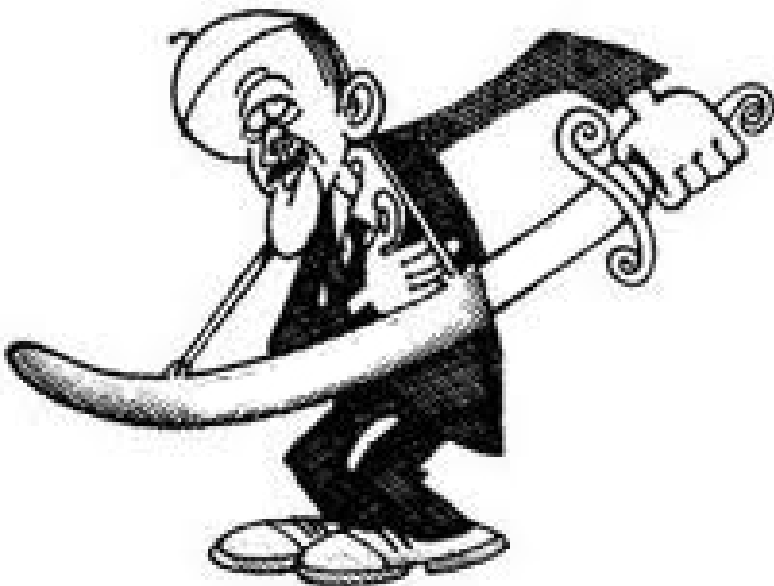
Türkiye'nin iktidar partisi AKP şeriatçı ve faşist icraatlarına her gün bir yenisini eklemeye devam ediyor. Açtığı imam hatip liseleriyle bir çok öğrenciyi baskı altına alan ve istediği kalıplara sokan AKP hükümeti tüm bunlar yetmiyormuş gibi devlet liselerinde de bu düzeni yavaş yavaş getirmeye çalışıyor. Bu konudaki yeni icraatı ise devlet okullarına serbest kıyafetle gidilmesiyle ilgili olan yasadır. Böylece daha önce yaptığı islamlaştırma politikasına bir yenisini daha ekliyor. Meclisten geçen bu yeni yasa ile daha önceden baş örtüsü ile okullara gidilmesi yasak iken bunların serbest hale getirilmesini sağlıyor. Böylece, kendi yaratmak istediği düzene zemin hazırlamış oluyor. İslamlaştırma politikasının yanında bu yasa ile beraber insanlar arasındaki sınıf farkı ciddi bir şekilde ortaya çıkıyor. Sınıf farkının acımasız etkileri öğrenciler üzerinde yoğun bir şekilde kendini gösteriyor ve birçok maddi durumu kötü olan öğrenci yeni kıyafet uygulamasından dolayı kendini ötekileştirilmiş hissettiği için okuldan soğuyabiliyor. Halkın bir kısmı yasadan şikayetçi durumda çünkü Türkiye gibi gelirlerin eşit olmadığı bir ülkede birçok insan geçim sıkıntısı çekerken bir de çocuğunun okula giderken ne giyeceği derdini çekecektir. Çoğu ailenin gelirinin büyük bir kısmı hatta tümü ancak ev

geçindirmeye yetiyor. Çocuklarını zar zor okula gönderebilen aileler için bu uygulama çocuklarını okuldan almalarına dahi sebep olabilir. Bu durumda öğrencilerin aileleri de faşist hükümetin bu uygulamasının getirdiği etkileri ciddi şekilde yaşayacaklar gibi görünüyor. Tabii maddi sıkıntılar bir yana öğrencilerin üzerinde psikolojik anlamda etkiler de kalacaktır. Küçük yaşta çocukların kendi aralarında belirgin bir sınıfsal ayrım yaşamaları ve bir kısmın dışlanması yaşları ilerlediğinde büyük sıkıntılara yol açacaktır. Ailelerin ve öğrencilerin bir bölümü, gelir dağılımındaki eşitsizlikten dolayı herkesin şartlarının ve imkanlarının her gün yeni kıyafetle okula gelmeye elverişli olamayacağını savunurken; TC eğitim bakanı da çıkıp "zengin" insanlar ile "fakir" insanların aynı okullara gitmediğini bu yüzden de bir sorun yaşanmayacağını pişkin pişkin söyleyebiliyor. Türkiye tüm bunları konuşurken bazı insanlar maddi açıdan yaşadıkları zorluklardan dolayı çocuklarının okula giderken ne kıyafet giyeceklerini değil çocuklarını hangisinin okula gideceği konusunda bir seçim yapmak durumunda kalıyorlar. Soruyoruz size, bir aile nasıl böyle bir tercih yapmak zorunda bırakılır? Biz öğrenci olarak, koltukta oturan o bakana soruyoruz, zenginlerin okulunda okumuyor dediğin fakir öğrenciler nasıl gidiyorlar okula? Gidebiliyorlar mı ki giyemeyecekleri

kıyafetleri düşünsünler. Türkiye'de durum bu kadar ciddi boyutta yaşanırken Kıbrıs'ta da bazı boyutlarını görmek mümkün olabiliyor. Kıbrıs'ta da bazı devlet okullarında ayda bir kere para karşılığı okula serbest kıyafet ile geliniyor. Bu durum acaba Türkiye'de geçen yasanın bir yansıması olarak mı yapılıyor? Okul yönetimi bu günü "etkinlik" günü olarak ilan ediyor. Biz liseli bireyler olarak liselerde gördüğümüz bu "etkinliğin" aslında bu durumun bir alıştırmaya olabileceğini düşünüyoruz. Kıbrıs'ta da bazı devlet okullarında yılda sadece bir kez yapılan bu uygulama sınıf farkının ortaya çıkmasına ve öğrenciler arasında dışlamalara vesile oluyor.

Bunların dışında gündemde olan "öğretmenler kılık kıyafet tüzüğü" ile devlet okullarında çalışan öğretmenlerin giyecekleri kıyafetler konusunda da kısıtlamalar getirilmeye çalışılıyor. Bu durum Kıbrıs'ta alışılmışın dışında bir konu olarak öğretmenler arasında gündeme gelmiştir. Her gün her ortamda bu konu konuşulurken biz öğrencilerin de öğretmenlerimizden duyduğumuz kadarıyla bir çok okulda bir çok öğretmen bu konudan şikayetçi. Eğitim sendikaları da bu duruma tepkisiz kalmadı ve birçok doğru görülmemen konuya bu konuyu da katarak greve gittiler. Ülkemizdeki işbirlikçi hükümet, işine gelmeyen hiçbir grev ya da eyleme sesini çıkartmadığı, hiçbirşey söylemediği gibi bu grev sonucunda da sessizliğini korumuştur. Konunun birçok boyutuna değindik. Bizler öğrenci olarak Kıbrıs'taki ve Türkiye'deki işbirlikçi hükümetlerin halka dayattığı faşist yasaların yanlışlığından her fırsatta söz edecek ve karşı çıktığımızı belirteceğiz. ☒

Benim Annem Cumartesi

Burak Kurtcebe
burak_roque_91@hotmail.com

"Sevgilim, bir ülke senin gövden kadar masum olsaydı bir tek anne, oğlunu devletten sormazdı..." (Şükrü Erbaş)

27 Mayıs 1995'ten beri; 17 yıl, 400 hafta, işkenceler, yerlerde sürüklenmeler, bekleyişler...

"Vaktiyle, bir eksikle mi gittiniz/ uzağa mı gittiniz, yakına mı/ bu telaş, bu merak, bu fasılasız fasıl/ bir hakikatli cevap arıyor her gidiş/ ama geride bırakılan hep sorular oluyor..." (Sezai Sarioğlu) dizelerindeki gibi sorularla dolu gidişleri arıyorlar anneler 27 Mayıs 1995'ten beri. İşin haksızlığı soruları kovalamakla ve yakalayamamakla geçerken ömür, ölümün daima insanları bir yerde yakalaması. Ama bu ölümlerin faillerini "meşhur" bir şekilde bildiklerinden, devletten soruyorlar ellerinde gülümseyen çocuklarının resimleriyle her cumartesi. Cumartesi günlerini tatil yaparken devlet, onlar zaman zaman çoğalan, zaman zaman azalan umutlarını da yanlarına alıp Galatasaray Meydanı'nda olurlar.

1980, 12 Eylül Darbesi sonrası oluşturulan bir düzenin en çok ağlayanıydı analar belki de. Gözaltılarda işkence görmüş, kaybolmuş, çoğunun cesetleri bile bulunamamış kayıp kuşaklar topluluğunun anaları. Devlet, "yargılayacağız" diye darbecilerin mahkeme salonlarına "teşrif etmelerini" bekleyedursun, Öğretmen Hasan Ocak'ın işkencede öldürülmesi üzerine Cumartesi Anneleri adıyla bir araya gelen kayıpların yakınları, bu yazı

yazılırken dört yüzüncü defa, on yedi yıldır mücadele veriyor evlatlarının tek bir kemiğine ulaşabilmek için. Hareket iki olaydan ortaya çıktı. Biri Türkiye'deki kadın mücadelesi, öteki ise Plaza Del Mayo'daki annelerin çılgınlıkları. 12 Eylül 'den önce İlerici Kadınlar Derneği, ülkücülerin saçtığı dehşet karşısında "Analar Doğurur, Faşistler Öldürür" kampanyası başlatıp Ankara'ya yürüdü. 12 Eylül'den sonra tutuklu yakınları cezaevi önlerinden sokağa taşıdı. Bir tutuklu ablası olan Didar Şensoy, 1987'de Dünya Barış Günü olan 1 Eylül'de TBMM önünde yapılan, "devrimci mahkumlara destek eylemi" sırasında polis darbeleriyle öldü. Annelerin mücadelesi İnsan Hakları Derneği (İHD), Türkiye İnsan Hakları Vakfı ve TAYAD'ın kurulmasını sağladı.

Bilhassa İHD'liler ve derneğin Güneydoğu'daki temsilcileri 90'larda askerinin ve polislin hedefi oldu. Şube başkanları ve üyeleri kaçırıldı, öldürüldü veya yok edildi. Annelerin esinlendiği ikinci kaynak, Arjantin'de cunta tarafından katledilen ve yok edilen çocuklarını bulabilmek için Plaza Del Mayo Meydanı'nda toplanan Perşembe Anneleri'ydı. (www.radikal.com.tr)

Mücadeleler sonucu kurulan Uluslararası Kayıplar Komitesi'nden sonra sokağa inen topluluk, her buluşmada polis şiddetine maruz kaldı. Meydan kuşatıldı, coplarla, dayaklarla, gazlarla annelere müdahale edildi. Devlet hep suçlu, hep de güçlü oluyordu. Buluşmalarının 200. haftasında eylemlerine ara vermek zorunda kaldılar. Yorulmuşlardı, hem de çok yaşlıydı birçoğu...

2009'un 31 Ocak tarihinde yeniden sokağa çıktılar. Bundan bir yıl sonra Tayyip Erdoğan'la görüştüler. Ancak bir sonuç elde edilemedi. Hatta TBMM İnsan Hakları Komisyonu bazı ölümler için "işkencede öldürüldü"

kaybedilmiştir" demesine rağmen, rapor davaya dönüşmedi. Bazı kayıpların aileleri de yaşama veda etti bu sırada ...

Cumartesi annelerinin yakarışı sanatta da kendine yer buldu. Resim sergileri açıldı. Behzat Ç. kırk dördüncü bölümünde Cumartesi Anneleri'ni ve gözaltında kaybolanları anlattı. Türkiye'den devrimci grup Bandista, yazının da başlığı olan "Benim Annem Cumartesi" isimli şarkısında Cumartesi Anneleri'ni Politeknik Direnişi'nin bilindik ezgileriyle, Nicola, Bart ve Ahmet Kaya'yla birlikte anlatmaktadır. Bu yazıda güzel hikayelerden de bahsetmek isterdim. Çocuklarından haber alan ya da cesedi bulunan insanlardan. Ancak on yedi yıl içerisinde hiçbir anne-baba oğullarının cesedine ulaşamadı. Çocuklarına kavuşamayan ailelerin de yavaş yavaş öldüğünü söylemiştik.

Darbenin kurumlarının, anayasasının ve mekanizmalarının yok olduğu bir ortamda bütün kayıpların bulunduğu ve yeni kayıpların vermediği sosyalist bir Türkiye lazımdır annelerin artık ağlamaması için. Suavi'nin söylediği gibi, Türkiye bu haliyle biraz da "kayıp evlatlar cehennemi" çocuklarına mezar bile kazamamış Cumartesi Anneleri için. ☒

Sessiz Kalmak İstemedim

Gözde Gayde
ggayde@yahoo.com

"Suçu işleyen kadar bilip de susan da suçludur"(1). Bilip de susan da... Haksızlık karşısında susmamak gerektiğini öğrendik yıllardır... İşte ben de tarihin bu döneminde tanıklık ettiğim bir meseleye karşı sessiz kalmak istemedim.

Geçtiğimiz yaz ayında Doğu Akdeniz Üniversitesi'nden sekiz tane akademisyenin sözleşmeleri yenilenmemiş ve işten atılmışlardı. Sözleşmelerinin yenilenmemesinin gerekçesi neydi? Hiçbir şey... Hiçbir gerekçe gösterilmeden akademisyenlerin işlerine son verilmişti. Öğrencilere iyi bir eğitim mi veriyorlardı yoksa donanımlı birer

akademisyen değiller miydi? Kuşkusuz bu sorunun cevabını en güzel öğrencileri verdi. Özellikle İletişim Fakültesi öğrencileri öğretmenlerinin gitmemesi için ellerinden geleni

yaptılsa da DAÜ'deki yönetici bürokrasisi karardan geri dönülmesi için hiçbir şey yapmadı. Üstüne üstlük, öğrenciler dışında bu olaya karşı çok az kesim ses çıkardı. Böylece bu meselenin üzeri örtüldü. Bu işte payı olanlar aynı şekilde, aynı rahatlıkta hayatına devam ediyor...

Bu olayla birlikte, bir kez daha Kıbrıs'ta akademisyen olmanın zorluğuna tanık olduk aslında. Toplumun aydın, ilerici kesiminde yer alan akademisyenler her an işten çıkarılma tehlikesiyle karşı karşıya güvensiz bir yaşam sürüyorlar. Ve bir kez daha Kıbrıs'ta, üniversitelerde örgütlü bir mücadele verilmesi gerekliliği ortaya çıktı.

Bıkmadan usanmadan toplumun örgütlü kesimleri ve akademisyenleri olarak özgür, demokratik bir üniversite talebini haykırmalı, herkes için parasız nitelikli eğitim istemeliyiz. Dahası üniversitelerin düşünce ve ifade özgürlüğüne uygun bir yapıya dönüştürülmesi için seferber olmalı, akademisyenler üzerindeki faşizan baskıların bir an önce durdurulmasını sağlamak için mücadele etmeliyiz.

Bugün Kıbrıs'ta özel üniversitelerin sayısı gün geçtikçe çoğalırken, eğitimin niteliği de gün geçtikçe azalıyor. Üniversite yönetimleri, öğrencileri müşteri olarak gördüklerinden akademisyenlerin aydın kimliğine sahip olmalarına ve nitelikli olmalarına tahammül

etmiyor.

Bu da kuşkusuz AKP'nin UBP eliyle Kıbrıs'ta hızlıca uygulamaya koyduğu neoliberal yapılandırma süreçleriyle de ilgilidir. Kıbrıs'ta üniversiteler daha önceleri "liberal çoğulcu" anlayışta olan ticari üniversiteler iken şimdi liberallik kisvesi altında muhafazakar ticari üniversiteler olma yolunda politikalar gütmektedir. Zira üniversiteler bir bir yeşil sermayeye peşkeş çekilmektedir.

Öte yandan DAÜ'de işten çıkarılan dört akademisyenin İletişim Fakültesi'nden olması da tesadüf değildir. Birçok eksiklikleri olmasına rağmen genel olarak iletişim fakültelerinde "demokrat" bir hava esmektedir. İletişim fakültelerinde, eleştirel kuramdan beslenen, düşünce ve ifade özgürlüğünü ön plana çıkaran dersler verilmektedir. DAÜ'de de birilerinin düşünce ve ifade özgürlüğüne tahammülü kalmamış anlaşılabilir...

Yıllar önce ben de DAÜ İletişim Fakültesi'nden mezun olmuştum. O dönemde hocalarımdan aldığım dersler, onların farklı duruşları ve fikirleri beni çok etkilemişti. Yıllar sonra derslerine girmekten büyük mutluluk duyduğum bir hocamla karşılaştım, olanları öğrendim ve sessiz kalmak istemedim... ☒

(1)Ulak filminde söylenen bir söz.

Geçmişini Unutmadan Geleceğe Bakmak

Geçtiğimiz ay, Kıbrıs'ın yetiştirdiği değerlerin en büyüklerinden biri aramızdan ayrıldı, göçüp gitti. Arif Hasan Tahsin bu ülkenin yetiştirdiği en önemli şahsiyetlerden biriydi. Onu, Halkıyla birlikte kendini yetiştirmiş, aynı zamanda halkının mücadelesinden ilham almış, ilham vermiş bir mücadele insanı olarak kalbimize gömdük. Yıllar önce yazdıkları, o günlerde çok rağbet görmese de bugün daha görünür ve daha aşikar bir şekilde önümüzde duruyor. Gereğini yapmak ise büyük bir sorumluluk olarak omuzlarımıza biniyor.

Argasdi

...

Bir başka konu. 20 Temmuz'un sabahında, Kıbrıs'a, ordu ile birlikte bir de vali gönderilmedi mi? Neden gönderildi bu vali?

Vali meselesi açılmışken 1974 yazında, 20 Temmuz Harekati'nden önce, Ankara'da rahmetli Turan Güneş'in kendisini ziyaret eden iki Kıbrıslı Türk'e "orda benim valim var" dediğinden Sn. Ecevit'in haberi yok mu?

Kıbrıs'taki büyükelçisine "vali" gözü ile bakan ve bunu açıkça söylemekten çekinmeyen Dışişleri Bakanı'nın, Kıbrıs'ın iç politikasına karışmadığını söylemenin anlamı olur mu? Rumların terkettiği toprağın %52,5'inin işletme hakkının, Kıbrıslı Türklere değil de Türkiye'den getirtilenlere verildiğini de Sn. Ecevit biliyor mu? Ve iç politikasına karışılmayan bir ülkede, böyle bir toprak dağıtımının yapılabilmesini Sn. Ecevit mümkün görüyor mu? Dahası bu nasıl bir iştir ki, iç politikasına karışılmayan bu Kıbrıs Türkü'nün, nasıl oluyor da polis gücü Türk ordusuna bağlı olabiliyor? Ya da Kıbrıs Türkü'nün ordusunda nasıl oluyor da Kıbrıslı bir Türk belirli bir rütbenin üzerine çıkamıyor, ordusuna komuta edemiyor? Kıbrıs Türkü'nün ordusunda, bir Kıbrıslı Türk subayının daha üst rütbeli olsa da, nasıl oluyor da, daha alt rütbeli olan bir Türkiyeli subay kadar hükmü olmuyor.

Aslında bu konuda ne örneğe gerek vardır ne de örnekleri çoğaltmaya gerek vardır. Salt şu gerçeğe bakmak yeterlidir; Türkiye'nin bu ülkede, Kıbrıs Türkü'nün seferberlik anında bile silah altına alabileceğinden çok daha fazla askeri vardır. Ve bir fiske ile herşeyi sil baştan edebilecek güçtedir. Bu durum ortada varken, bir toplumun iç politikasında özgür olabilmesine olanak yoktur.

Sn. Ecevit'in bu gerçeği bilmemesi mümkün mü? Ama denebilir ki Sn. Ecevit kendisinin karışmadığını söylüyor. Başkalarının karışmadığını söylemiyor ki. O da yanlış çünkü Kıbrıs Türkü'ne yukarıda belirttiğimiz ve belirtmediğimiz türden reva görülen haksızlıklar, Ecevit'in başbakanlığı döneminde de vardı. Yoksa Ecevit başbakanken kendi emrindeki ordunun ya da bakanların Kıbrıs'ta yaptıklarından başkaları mı sorumlu tutulacak? Sn.

Ecevit'in gözden kaçmayan bir davranışı daha vardır. O da şu; Maraş konusu. Ecevit başbakanken Maraş'ın yerleşime açılmasına izin vermez. Ama muhalefete düşünce, her fırsatta, "Maraş'ı yerleşime açın" der. İş bu noktaya gelince şunu da belirtmek gerekir. Ecevit yine başbakanken "kanla alınan kalemle verilmez" sözlerini hiç ağızına almamaktadır. Muhalefete düşünce ise, hiç ağızından düşürmemektedir. Şimdi gelelim Sn. Ecevit'in Kıbrıs'ın kuzeyinde demokrasi olduğu yönündeki iddiasına.

Şuradan girelim konuya: Kıbrıs'ın kuzeyinde; Kıbrıs Türkü'nün maaşını ödemediği, yemesini, içmesini, giyimini, kuşamını, topunu, tüfeğini, tankını, uçağını, gemisini sağlamadığı, gerekli gördüğünde "savaşın", savaşırken de "ateşi kesin" diyemeyeceği bir ordu vardır. Yani herşeyi ile bir başka devletin emrinde olan, bir başka toplumun malı olan bir ordu. "Savaş" komutunu da "ateşkes" komutunu da Kıbrıs Türkü'nden değil, Türkiye Türkü'nden alan bir ordu. Ve Kıbrıs Türkü'nün sınırlarını bekleyen bu ordu, Türkiye hükümeti "geri çekil" dese çekilecek, daha "ileri git" dese gidecek. Bunun anlamı da şudur: Kıbrıs Türkü'nün "sınırlarım" dediği sınırların kaderini belirlemeye hakkı bile yoktur. Böyle olunca da gerçek olan şudur: Kıbrıs'ta bir toprak parçasına sahip olan bir Kıbrıs Türk toplumu ya da halkı, ya da topluluğu, ya da ulusu ve saire yoktur.

Varolan ise şudur: Kıbrıs'ın kuzeyinde Türkiye Cumhuriyeti Silahlı Kuvvetleri'nin çizdiği bir sınır ve bu sınırın arkasına sığınan insanlar vardır. Bu insanların bir kısmı Kıbrıslı Türk, bir kısmı ise Türkiyeli Türk'tür. İşin açıkçası şudur: Kıbrıs'ta Türkiye silahlı gücüyle bir toprak parçasını işgal etmiş ve Kıbrıslı Türklerin bir kısmı ile, Türkiye'den taşıdığı bir kısım Türk yurttaşını bu toprak parçası üzerine kondurmuştur. Sonra dönüp, "meclis, hükümet, cumhurbaşkanı, seçim meçim ve saire" diyerek, bu olayı takdim etmiştir dünyaya. Gören de sanır ki işler bu biçimde yürür.

Oysa "Koorinasyon Komitesi" denen bir komite idare ediyor işleri. Cumhurbaşkanı, başbakan, TC Elçisi ve kumandanların üyesi olduğu bu komite kararları alır.

Cumhurbaşkanı ile hükümet de güya kendisi karar almış gibi bu kararları uygular. Yasa gerekirse meclis yoluyla gereği yapılır. Meclis "hayır" derse?

Diyemez. Çünkü daha önce de belirttiğimiz gibi, Türkiye Cumhuriyeti yurttaşları, Kıbrıs'ın kuzeyine oyları ile bu durumu sağlama almak amacıyla yerleştirilmişlerdir.

Adını biz koymaktan kaçınınsak da gerçeği dünyanın gözünden kaçırmanın olanağı yoktur. Bir ülkeye yabancı ordular girdi mi ve bu orduların gölgesinde hükümetler kuruldu mu, bu hükümetlerin niteliği bellidir. O ülkedekiler ne derse desin, dünya bildiğini ve doğru olanı okur. Bu hükümetlerin adı "Kukla Hükümet"den başka bir şey olamaz dünyanın nazarında.

Kendi sınırlarını koruyamayan, kendi silahlı gücüne sahip olamayan kendi parasını değil de, sınırlarını bekleyen orduların geldiği ülkenin parasını kullanan bir toplumun, topluluğun, halkın, ulusun örgütlenmesine, "devlet" demenin olanağı da yoktur.

Devleti devlet yapan, esasen "silahlı güç bulundurma ayrıcalığı"dır. Bu gücü bulunduramayan nereden devlet oluyor? Sonra da kendi parası, bayrağı, ulusal marşı gerek devletin.

Öyleyse? Öyleyse, Kıbrıs'ın kuzeyinde "devlet" denen nesne de "kukla"nın ötesinde değildir. Hal bu olunca Kıbrıs Türkü'nün "Self Determination Hakkı"nı kullandığı yönündeki iddia da geçersiz olmuyor mu?

Kendine ait bir toprak parçasına sahip olmayan bir toplumun, esasen "kendi yazgısını belirlemek" demek olan Self Determination hakkını kullanıp kendi devletini kurması mümkün değildir. Oysa demokrasinin en basit tanımı şöyle: Halkın kendi kendini yönetmesi. Bu gerçekler karşısında, "Kıbrıs'ın kuzeyinde demokrasi vardır" iddiası da gülünç bir iddia olmanın ötesine geçemez. ☒

...

Arif Hasan Tahsin, *Geçmişini Unutmadan Geleceğe Bakmak*, sf. 70, 2. baskı, 1995, *Işık Kitabevi Yayınları*

lyricus

Hazırlayan:
Ali Şahin

İŞÇİ...

Ağzında dişi,
Uykusunda düşü eksik
Yası, sakalının ardında saklı
Yüzü solgun, isyankâr ve marazlı
Akşamı sabahına küs ve kindar
Başında ciğeri beş para etmez hükümdar
Emeğinden başka sömürülecek nesi var
Yüreği nasırlı işçilerin?

İsmail Boyraz

Belki Sen

şimdi bilinmeyen bir gemisin
fırtına yaklaştığında limana çekilen

belki sen
şimdi rüzgarla alakası olmayan bir yel
değirmenisin
kötü havalarda büyük bir romana benzeyen

ki sen bunların hepsi gibi çok güzelsin
ama ne geminin, ne yel değirmenin
amacı bunlar değil -bilesin-

Burak Kurtcebe

SONBAHAR

Sonbahar-ki acının değişmez dipnotudur-
Sesinin solgun göğünde
Küçük bir yıldızla bir harfi tutuşturur.
Savrulur her yana kavruk kelimelerle,
Yüreğini acıyla buruşturur.
Bakışının pasıyla zırhlanan dünya,
Binlerce pıtrak yapıştırır yüzünün kumaşına
Sonbahar-ki doyumсуuz bir aşkın sonudur.

Metin Altıok

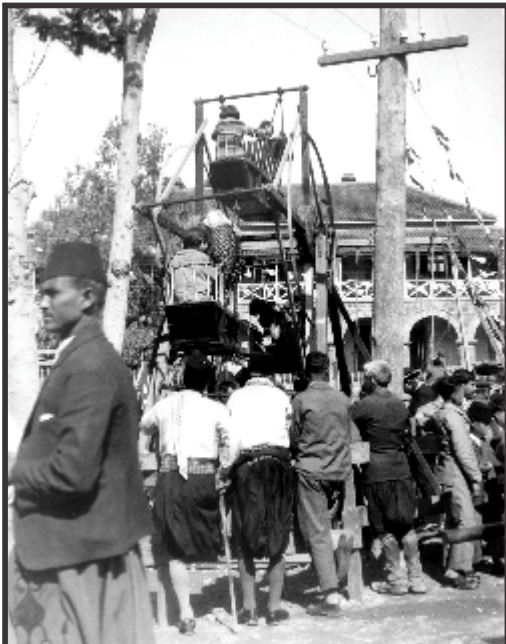
Dünden Bugüne Bayramlar...

Şifa Alçıcıoğlu
Sifa_alcicioglu@yahoo.com

"Bayram sabahı her zamanki gibi tatlı bir telaşa başladı. Erkekler camiye gitti, babam erkek gardaşımı da götürdü bu sefer yanında. Onlar gelir gelmez kahvaltı yapacağık hep birlikte. Beni en heyecanlandıran ise Hisar'ın üstünde kurulan bayram yerine gitmek ve cinciraga binmek. Bunun için sabah gün doğmadan erkenden kalktım, anamla, abamla birlikte hamuru yoğurduk. Sonra kafesleri, çörekleri saldık bahçedeki fırına. Garyolamın ayakucuna astığım yeni urubamı giymek için da sabırsızlanırım. Yastığım altına saklandığım potinler da tam ismarladığım gibi, bileğini saran golanı da çok güzel birazcık da büyükçe ama eskiyene kadar büyürüm nasılsa..."

Bu anlattığım anektod yaklaşık yarım asır önce, Kıbrıs'ta hayali bir bayram sabahı tasviri olsa da geçmişten bugüne baktığımız zaman diyebiliriz ki, bayramlar Kıbrıslı Türk kültüründe önemli bir yere sahiptir. Her ne kadar dini bir inanıştan yola çıkarak kutlansa da aslında bayramı bayram yapan; dayanışma, saygı duyma, paylaşma gibi değerlerdir. Şimdilerde; tarihi, kültürü, geçmişi, günlük hayat pratiği sistemli ve bilinçli olarak unutturulmaya çalışılan Kıbrıslı Türk halkı için bayramları bu anlamda hala bir önem arz etmektedir. Eskiden bayramlar büyük-küçük, yoksul-fakir ayırt etmeksizin herkesin dört gözle beklediği günlerdi. Çünkü bayramda bazı evlere, yılda bir kere de olsa, giremeyen et girer, güzel yemekler yapılır ve bayram tatlısı tel kadayıfı konuk olurdu sofralara.

Tüketim toplumunun daha yaratılmadığı

bu zaman diliminde insanlar yılda bir kez yeni elbise diker ya da diktirirlerdi. Bu kıyafetlerini de genelde bayramda giymeyi tercih ederlerdi. Özellikle çocuklar yeni elbiseler giyeceği için sevinir, odada en görünen yere mesela yatağının, dolabının üzerine yeni elbisesini asar, dayanamayanlar da kıyafetleriyle uyurdu. Esnaf da bayramları severdi. Bu dönemde terzi ve kunduracılar yoğun olarak çalışır, siparişleri yetiştirmeye zorlanırlardı. Arife gününe kadar tüm siparişler yerlerine ulaştırılır alan kişilerse bütün bir yıl bu ayakkabıları, elbiseleri giyerdi. En az bayramlar kadar arife günleri de özel günlerdi; evlerde hummalı bir temizlik yapılır, yıkanılır ve ikinci gibi mezarlıklara ziyaretler gerçekleştirilirdi.

Kıbrıs'ta bayramların en önemli özelliklerinden birisi de bayram çörekleri ve kafeslerdir. Şimdilerde bu adet bazı köylerde hala yaşatılmaktadır. Çocukluğumda neneme yardım maksatlı arife sabahı kalkar kafes, çörek ve ekmek teknesinde yoğrulmuş hamurla birlikte ne lezzetler çıkardı ortaya. Bu çörekleri anlamlı kılan ise paylaşılmasıydı. Komşulara dağıtılır, eve gelen misafirlere hellimle birlikte sunulurdu yapılanlar.

Günümüze gelene kadar birçok değişiklik yaşandı bayramlarla ilgili, değişmeyen en belirgin özellik ise insanları hala bir araya getirebilmesidir.

BAYRAM YERLERİ

Geçmişteki bayramların, Lefkoşa için daha özel bir anlamı vardı. Çünkü tüm adada sadece Lefkoşa'da bayram yerleri kurulurdu. Bilinen ilk bayram yeri Sarayönü'ndekidir. 1940'a kadar Sarayönü'nde, 1940'tan 1955'e değin Girne Kapısı'nda kurulur bayram yerleri.

Ardından Girne Kapısı'ndan Yusuf Kaptan Sahası'na kadar olan alanı kaplayan Hisar Üstü'nde daha sonra ise Çağlayan Çocuk Bahçesi'nde ve günümüzde Lefkoşa'nın göbeğinden çok uzakta Fuar Alanı'nda gerçekleştiriliyor bayram eğlenceleri.

Geçmişte kurulan bayram yerleri; çeşitli tezgahların kurulduğu, çeşitli yiyeceklerin satışa sunulduğu çok kalabalık bir misafir topluluğuna ev sahipliği yapardı. Şamişi, lokma, bulgur köftesi, sulu muhallebi, kuruyemişler süslerdi tezgahları. Çocuklar cincirak (atlıkarınca) denen oyuncaklara binerdi. Lefkoşa'ya gelemeyenlerse özellikle kadınlar ve çocuklar evlerde salıncak kurarak eğlenirlerdi.

Geçmiş bizlere birçok konuda ayna tutar. Bazen özlemle bakarız arkamıza bazen de geçmişten feyz alıp yarının temellerini daha sağlam bir şekilde atarız. Dünün o saf ve temiz eğlenceleri şimdilerde yok. Ne bayramların ne de bayram yerlerinin canlılığı, neşesi, önemi de yaşanmıyor fazlaca. Dahası Sunni İslam politikalarıyla Kıbrıslı Türk halkı değiştirilmeye, yok edilmeye çalışılıyor. Ancak geçmişi bilerek hareket ettikçe, kültürümüze sahip çıktıkça, yaşattıkça bayramların bize kattığı değerleri; biz varız ve biz var olacağız!☑

Not: Arşivindeki fotoğrafları bizimle paylaşan Mehmet Altuner'e çok teşekkürler...

Kaynaklar:

- (1) Mahmut İslamoğlu, Kıbrıs Türk Kültür Ve Sanatı, YDÜ Matbaası, 1994, sayfa 131-136.
- (2) Haşmet Muzaffer Gürkan, Dünkü ve Bugünkü Lefkoşa, Galeri Kültür Yayınları, 2006, sayfa 203-205.

PARMAK İZİ ÖMER TATLISU

otatlisu@gmail.com

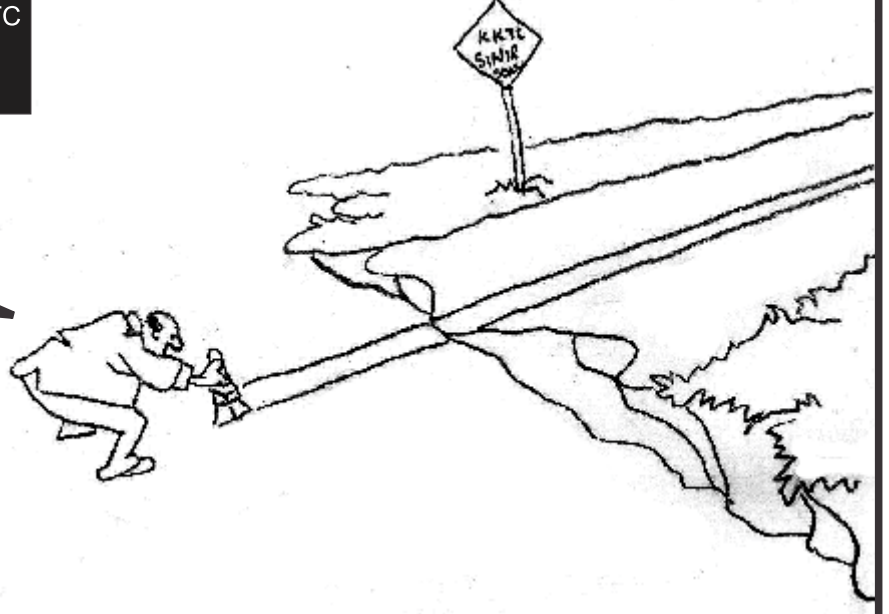
Murphy Kanunu:
Kendi fikrinizi önemli birinin fikri imiş gibi sunarsanız kabul edilme şansı daha fazladır!

MİZAH CİDDİ BİR İŞTİR!

Tc'nin kktc yardım paketinden seçmeler... "6.1.6. kktc ile TC sistemlerinin entegre olabileceği Sınır Kontrol sistemi oluşturulacaktır."

Çok vefalı çocuktur bu
Tayyip ha! Vasiyetimi
tamamlasın diye
elinden geleni yapar!

TC Elçiliği önünde yapmış oldukları eylemden ötürü KTÖS yönetim kurulu üyelerine elçilik talimatıyla dava açıldı.

TC tarafından ekonomik paket Ankara'da İrsen Küçük ve Tayyip Erdoğan tarafından imzalandı! Küçük "Bu ekonomik paket kktc yetkilileri tarafından hazırlandı." dedi.

Lefkoşa'nın tarihi yerlerinden biri olan Girne Kapısı yanında patlayan lağım boruları çirkin görüntüler veriyor!

